

2007
12 LET
1996 - 2007

a c s 1 2 3
T v u A B C

12 LET TVU

Utrinki s prehojene poti

S L O V E N I J A
U č e č A S e
D Ě ž e L A

2007
12 LET
1996 - 2007

12 LET TVU

Utrinki s prehojene poti

Projekt Teden vseživljenjskega učenja (TVU) na državni ravni usklajuje Andragoški center Republike Slovenije in ga izpeljuje v sodelovanju s stotinami prirediteljev po vsej državi. Njegovo izpeljavo denarno omogočata Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve ter Ministrstvo za šolstvo in šport.

<http://tvu.acs.si> <http://tvu.acs.si/koledar>

12 let TVU – utrinki s prehojene poti

Izdal:

Andragoški center Slovenije;
zanj: dr. Slavica Černoša

Napisala, zbrala in uredila:
mag. Zvonka Pangerc Pahernik

Lektoriranje:
Nevenka Kocijančič

Oblikovanje:
David Fartek

Fotografije:
Jaka Koren, Gregor Pohleven, arhivi MŠŠ, ACS, izvajalcev TVU in osebni arhivi

Tisk:
Tiskarna Pleško

Naklada:
1.000 izvodov

Ljubljana, avgust 2007

Izdajo publikacije je denarno omogočilo Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve.

Publikacija je brezplačna.

CIP - Kataložni zapis o publikaciji
Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana

061.6:374(497.4)(091)
374.7(497.4)

PANGERC Pahernik, Zvonka
12 let TVU [Elektronski vir] : utrinki s prehojene poti /
[napisala, zbrala in uredila Zvonka Pangerc Pahernik ;
fotografije Jaka Koren ... et al.]. - Ljubljana : Andragoški
center Slovenije, 2007

Dostopno tudi na: <http://tvu.acs.si/predstavitev/>

ISBN 978-961-6130-65-3
1. Gl. stv. nasl.

234373376

Vsebina

1. Teden vseživljenjskega učenja – sooblikovalec kulture učenja	4
2. TVU na kratko	6
3. Uvodno razmišljanje	8
4. Model TVU	10
5. Življenjski krog TVU	18
TVU 1996	22
TVU 1997	24
TVU 1998	26
TVU 1999	28
TVU 2000	30
TVU 2001	32
TVU 2002	34
TVU 2003	36
TVU 2004	38
TVU 2005	40
TVU 2006	42
TVU 2007	44
6. Izzivi za prihodnost projekta TVU	46
7. Festivali učenja po svetu	50
Dodatek 1: 11 let podeljevanja priznanj ACS	60
Dodatek 2: Pregled andragoških kolokvijev 1997-2007	64
Seznam uporabljenih kratic	66
Literatura in viri	67

Teden vseživljenjskega učenja – sooblikovalec kulture učenja

Foto: Jate Koren

Marjeta Cotman

ministrica za delo, družino
in socialne zadeve

»V procesu uresničevanja Lizbonske strategije, ko se Evropska unija pa tudi Slovenija soočata s štirimi soodvisnimi izzivi:

globalizacijo, demografskimi spremembami v smislu starajočega se prebivalstva in migracijskih tokov, izjemno hitrimi spremembami na trgu dela ter hitrimi tehnološko-komunikacijskimi spremembami, je Ministrstvu za delo, družino in socialne zadeve zaupano odgovorno in kompleksno poslanstvo. Gospodarska rast, večje in kakovostnejše zaposlovanje ter konkurenčnost na svetovnem trgu so cilji, ki so dosegljivi le z ustrezno izobraženo, dobro usposobljeno pa tudi prilagodljivo in mobilno delovno silo. Udejanjanje teh ciljev je trajen proces, ki se mora nenehno obnavljati in ustvarjati dodano vrednost. V svetu, ki prinaša vsak dan kaj novega, lahko ta proces uspešno uresničujemo le z nenehnim učenjem in izpopolnjevanjem, vedoželjnostjo in ustvarjalnostjo, raziskovanjem in inovativnostjo.

Prizadevanja Ministrstva za delo, družino in socialne zadeve se v tem procesu prepletajo z drugimi področji, zlasti izobraževalnim. Dolgoletna podpora projektu Teden vseživljenjskega učenja (TVU) je zato neločljivi sestavni del našega delovanja. Podpiramo cilje, ki jih s svojimi učnimi, informativno-svetovalnimi, kulturnimi in družabnimi dogodki uresničujejo prijatelji TVU, saj bistveno prispevajo k osveščenosti javnosti o pomembnosti in vsenavzočnosti učenja, oblikovanju pozitivnega odnosa do učenja, informiranju in svetovanju posameznikov, s tem pa k večji zaposljivosti in socialni vključenosti. Tematska obarvanost dogodkov posameznih Tednov vseživljenjskega učenja z usmeritvami 'mednarodnih' ali 'evropskih' let, ki so zadevala naš resor – leto starejših (1999), leto invalidov (2003), leto mobilnosti delavcev (2006) ter leto enakih možnosti za vse (2007), je le še okrepila našo skupno zavezanost kulturi učenja, ki vključuje vse generacije in se dotika vseh vlog v življenju posameznika.

Slovenski festival učenja uresničuje številne vidike, povezane z vrednotami, teorijo, prakso pa tudi politiko izobraževanja in usposabljanja. Med najpomembnejše zagotovo sodijo tisti, ki prinašajo neposredno dobrobit vsem ljudem – takim, ki so že vključeni v proces vseživljenjskega učenja in so tudi njegovi najučinkovitejši zagovorniki, pa tudi tistim ki jih je za učenje treba šele navdušiti in jim pomagati odstranjevati ovire za njihovo vključevanje. Mnogi primeri dobitnikov priznanj, podeljenih v času TVU, dokazujejo, da so posamezniki prav z učenjem presegli težke družinske, socialne ali zdravstvene težave ter dejavno in kakovostno zaživel, zato so najboljši dokaz tej drugi ciljni skupini, da ovir pravzaprav ni. Naj se meje med obema skupinama čim prej zabrišejo in naj dejansko vsa Slovenija postane *učeca se dežela!*«

Foto: arhiv MŠ

Dr. Milan Zver

minister za šolstvo in šport

»Ministrstvo za šolstvo in šport že od leta 1996 z zanimanjem in odobravanjem spremlja pobudo o prazniku učenja ter – moralno, od leta 1997

naprej pa tudi denarno – podpira njeno uresničevanje. V obdobju razmaha Tedna vseživljenjskega učenja smo tako priča uveljavljanju koncepta vseživljenjskega učenja, ki se je šele v zadnjih letih trdno zasedel na ravni Evropske unije, ta pa od svojih članic pričakuje nacionalne strategije in operativne načrte njihovega izvajanja. Prav TVU nam je pri snovanju teh dokumentov (lahko) vodilo, saj bo letos že dvanajsto leto z več tisoč prireditvami po vsej državi osvetlil razsežnosti učenja in izobraževanja, namenjenega vsem generacijam in vsem področjem človekovega bivanja in delovanja.

Ponosni smo na to, da je bila Slovenija leta 1996 šesta država na svetu, ki je vpeljala festival učenja, ter hkrati prva, ki se je z zamislijo o praznovanju vseživljenjskega učenja oddaljila od koncepta 'tedna učečih se odraslih', na katerega so se omejili drugi. Peto mesto v EU,

kar zadeva stopnjo udeležbe odraslih (starih 25 do 64 let) v vseživljenjskem učenju, le še potrjuje, da smo Slovenci zavezani izobraževanju in učenju v vseh njegovih raznolikih pojavnih oblikah – od formalnega prek neformalnega in priložnostnega pa od splošnega do poklicnega izobraževanja in usposabljanja. A ne le količinski, temveč tudi kakovostni kazalniki – če omenimo le sistemsko ureditev, ki jo pooseblja Resolucija o Nacionalnem programu izobraževanja odraslih, ter številne inovativne pristope, s katerimi dosegamo večjo socialno vključenost ranljivih ciljnih skupin – nas odlikujejo in obenem obvezujejo, da nadaljujemo z utrjevanjem kulture vseživljenjskega učenja.

Dvanajstletno uresničevanje poslanstva TVU je torej – četudi v festivalski preobleki – do precejšnje mere prispevalo k oranju ledine za sodobne politične in strokovne procese. Zdaj TVU stopa vstrec z njimi in jih podpira, svojo prednost pa še naprej ohranja zlasti z vzpostavljanjem in utrjevanjem partnerstev na lokalni ravni, s priznavanjem potreb, mnenj in dosežkov učečega se posameznika ter s soustvarjanjem inovativnih pristopov v okviru mednarodnega gibanja festivalov učenja. Z naštetim prispeva k širjenju obzorij, obenem pa ustvarja okoliščine za povezovanje in sodelovanje vseh resorjev ter posledično vpliva na celosten razvoj posameznika in družbe.«

Dr. Slavica Černoša

v. d. direktorice
Andragoškega centra
Slovenije

»Andragoški center Slovenije (ACS) je osrednji javni zavod na področju izobraževanja odraslih, ki raziskovalno, razvojno,

izobraževalno, svetovalno in promocijsko deluje v slovenskem prostoru. Prav letos praznujemo 15-letnico delovanja na področju učenja in izobraževanja odraslih. Pri tem sodelujemo z več kot 300 organizacijami za izobraževanje odraslih in drugimi nevladnimi organizacijami ter razvijamo različne formalne in zlasti neformalne oblike učenja. Razvijamo tudi programe za povečanje pismenosti odraslih in skrbimo za povečanje dostopnosti izobraževanja in učenja ranljivim skupinam odraslih. Poleg tega zagotavljamo svetovalno in

informacijsko infrastrukturo za podporo učenju ter razvijamo in implementiramo model samoevalvacije kakovosti.

Razpoznavni in zelo pomembni dejavnik pri umeščanju ACS v strokovni in tudi širši slovenski ter evropski prostor je promocija učenja, ki v zdaj že zelo prepoznavni obliki Tedna vseživljenjskega učenja 12 let združuje številne izvajalce v skupni akciji približevanja učenja ljudem na vseh strokovnih ravneh in v vseh življenjskih obdobjih.

TVU je zagotovo povezovalni element med različnimi akterji snovanja politike in prakse vseživljenjskega učenja in prav ACS je tisti, ki že od leta 1996 koordinira TVU na nacionalni ravni, saj je že tedaj vizionarsko zaznal nujnost učenja v vseh življenjskih obdobjih. Pri tem je potrebno poudariti, da TVU poteka pod pokroviteljstvom Vlade RS. Ta ne le s kakovostnim sistemom formalnega izobraževanja, temveč tudi z razvijanjem novih pristopov in uveljavljanjem spodbud za vključevanje odraslih v procese učenja in izobraževanja omogoča posameznikom osebno rast, zaposlitev, blaginjo in večjo socialno varnost, družbi pa razvoj, napredek in socialno kohezijo.

Vloga in pomen Tedna vseživljenjskega učenja sta dokazano pomembna in nedvomna, saj smo pri vključevanju odraslih v vseživljenjsko učenje dosegli zavidljive rezultate, ki nas umeščajo v sam vrh evropskih držav, in s tem uresničili poslanstvo zagotavljanja dostopnosti ter kakovostnega izobraževanja in učenja za vse prebivalce Slovenije po načelih svobodne izbire in enakih možnosti. S tem prispevamo k razvoju človeškega, kulturnega in socialnega kapitala, saj so največja primerjalna prednost Slovenije samozavestni, izobraženi, učeči se državljani, sposobni za soočanje s spremembami in odločeni spreminjati življenjsko in delovno okolje lokalno in globalno.

In prav Teden vseživljenjskega učenja je eden najpomembnejših gradnikov te vizije, zato ga bomo ohranjali in razvijali ter podpirali njegovo širitev v vse lokalne sredine in skupnosti, saj nedvomno prispeva k spreminjanju kulture učenja ter spodbuja ljudi k dejavnemu pristopu v vseh življenjskih obdobjih.«

TVU na kratko

Teden vseživljenjskega učenja (TVU) je **vseslovenski 'praznik učenja'** in član mednarodnega gibanja festivalov učenja. Njegov pobudnik, glavni nosilec in nacionalni koordinator je vse od leta 1996 Andragoški center Slovenije (ACS), osrednja ustanova za razvoj izobraževanja odraslih.

Danes se v TVU vključuje okrog 500 prirediteljev, ki snujejo, izpeljujejo, podpirajo in/ali promovirajo učenje in izobraževanje v svojih okoljih, pa najsi bo to njihova primarna ali sekundarna, strokovna, prostovoljska ali ljubiteljska dejavnost.

Mreža prijateljev TVU izpeljuje nekaj tisoč izobraževalnih, promocijskih, informativno-svetovalnih, kulturnih in družabnih dogodkov po vsej državi – na podeželju, v majhnih krajih in večjih mestih, v izobraževalnih in kulturnih ustanovah, knjižnicah, knjigarnah, zdravstvenih domovih, trgovskih centrih, izložbenih oknih, na sejmiščih, tržnicah, športnih igriščih in drugih prizoriščih, ki pritegnejo pozornost javnosti.

Poslanstvo TVU

je promovirati pomen, vlogo ter možnosti učenja in izobraževanja v vseh življenjskih obdobjih in za vse vloge, ki jih človek prevzema – kot posameznik, član družine, delovnega kolektiva in drugih skupnosti.

Vizija TVU

je (p)ostati vodilna promocijska kampanja v Sloveniji, ki utira pot razumevanju in uresničevanju kulture vseživljenjskega učenja.

Vrednote,

katerih pomen zagovarja TVU, so:

- znanje in ključne spretnosti za ustvarjalno vključevanje v družbo in svet dela,
- naklonjen odnos do učenja in izobraževanja ter osveščenost o njunem pomenu in vseprisotnosti,
- enake možnosti kakovostnega učenja in izobraževanja za vse ljudi,
- socialna vključenost in zaposljivost ter
- dejavno državljanstvo.

Soustvarjalce TVU vodi prepričanje,

da kultura vseživljenjskega učenja zadeva vsa področja javnega, skupnostnega in zasebnega življenja, zato želimo preseči stereotipno pojmovanje učenja, še zlasti izobraževanja, kot časovno in vsebinsko zoženega procesa.

Uveljavljamo vizijo o vseživljenjskem učenju, ki posamezniku in družbi daje informacije, znanje in razumevanje – vse troje potrebno za preživetje in razvoj v hitro spreminjajočih se sodobnih razmerah. Nepogrešljivi spremljevalci te vizije pa so radost, ustvarjalnost, enakopravnost, medsebojno sprejemanje in spoštovanje – okoliščine, v katerih se meja med učiteljem in učencem zabriše in v katerih pridobivata oba.

S prireditvami, ki razodevajo obe razsežnosti vseživljenjskega učenja – **časovno** in **vsebinsko**, zato navorjamo in dejavno vključujemo najširšo, strokovno pa tudi politično javnost in medije. TVU se tako razrašča v gibanje, v katerem lahko vsakdo najde in dejavno uresničuje svojo vlogo.

Prednosti TVU

v primerjavi z drugimi festivali učenja po svetu so:

- Domet TVU je **vseživljenjsko učenje** in ne le izobraževanje odraslih.
- TVU je umeščen v *Resolucijo o Nacionalnem programu izobraževanja odraslih* ter uživa **sistemsko in denarno podporo dveh pristojnih ministrstev**: Ministrstva za delo, družino in socialne zadeve (MDDSZ) in Ministrstva za šolstvo in šport (MŠŠ).
- Festival uresničuje in podpira čvrsto povezana in smiselno strukturirana **mreža partnerjev**, ki sinergijsko (so)delujejo na vseh ravneh.
- Dosežek in obenem izjemen vir spodbud je obsežna **zbirka primerov dobre prakse** vseživljenjskega učenja – dobitnikov priznanj za izjemne učne in strokovne dosežke v izobraževanju odraslih.
- **Nacionalni koordinator**, Andragoški center Slovenije, izvaja strokovno podporo, vpeljuje razvojne spodbude in zastopa TVU v odnosih do domače in mednarodne javnosti.
- Sinteza sistematičnega vodenja projekta ter relativne prostosti pri snovanju in izpeljavi dogodkov TVU zagotavlja po eni strani **usklajenost** in **prepoznavnost** festivala, po drugi pa **prilagojenost** krajevnim značilnostim, prednostim in potrebam.
- Dolgoletna **spletno zasnovana informacijska podpora** omogoča dokumentiranje in vrednotenje TVU

Osebnostna izkaznica TVU:

Naziv projekta: TVU - Teden vseživljenjskega učenja*
(v angleščini: LLW - Lifelong Learning Week)

Prva izpeljava: 1996

Število izpeljav: 12 (vključno z letom 2007)

Slogan: Slovenija - učeča se dežela
(v angleščini: Slovenia - a learning country)

Glavni namen: Promocija in udejanjanje kulture vseživljenjskega učenja za vse ljudi

Pokroviteljstvo: Vlada RS

Soustvarjalci:

Nacionalni koordinator: Andragoški center Slovenije

Mreža območnih in tematskih koordinatorjev TVU

Mreža prirediteljev – ustanov, skupin in posameznikov s področja izobraževanja, zaposlovanja, kulture, gospodarstva, zdravstva, športa, turizma, okolja in prostora itd.

(So)financiranje TVU:

- Nacionalna koordinacija in prireditve na državni ravni: Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve (proračunska sredstva), razpisi, sponzorstva in donacije, lastni viri, prostovoljno delo
- Območna / tematska koordinacija ter organizacija prireditev TVU na krajevni ravni: Ministrstvo za šolstvo in šport (razpis za sofinanciranje infrastrukturnih dejavnosti), lokalne skupnosti, lastni viri, sponzorstva in donacije, prostovoljno delo

Vrsta dogodkov:

Izobraževalni, promocijski, informativno-svetovalni, družabni in kulturni

Časovni okvir in trajanje:

Uradni termin: načeloma tretji teden v oktobru; možno tudi pred ali po tem (od 1. septembra do 15. decembra); načeloma 7 dni

Prizorišča prireditev:

Po vsej Sloveniji: v mestih, vaseh in na podeželju
Obmejno sodelovanje
Regionalno in mednarodno sodelovanje

Ravni koordinacije:

Dve: nacionalna ter območna oziroma tematska

Ravni prireditev:

Dve: državna, krajevna

Ciljne skupine:

Najširša javnost, predstavniki vseh generacij: udeleženci v izobraževanju, morebitni udeleženci ter neudeleženci v učenju in izobraževanju
Strokovnjaki
Politiki
Socialni partnerji
Mediji

Osrednja tema/e (neobvezno):

Vezana na vsakokratno temo 'evropskega' ali 'mednarodnega' leta ter na potrebe in interese, ki izhajajo iz posameznega okolja

Uvodno razmišljanje

Predavanje o vinogradništvu v Pesnici / Izobraževanje za uporabnike knjižnice v Dravogradu / Jesenski pohod malčkov, staršev in vzgojiteljev vrtca v Mežici / Dan odprtih vrat Ljudske univerze v Šentjurju / Motivacijska delavnica 'Učiti in ne pozabiti' v Postojni / Računalniška delavnica v Kopru / Testiranje znanja tujih jezikov na spletu / Andragoški kolokvij v Ljubljani / Krompirjeva delavnica v Cerknici / Nacionalno odprtje TVU s podelitvijo priznanj za izjemne dosežke v izobraževanju odraslih na Jesenicah / Predstavitve običajev v Živilski šoli v Mariboru / Delavnica 'Veščine iskanja zaposlitve' v Novem mestu / Delavnica risanja stripa / Predstavitev logistike ločenega zbiranja odpadkov na Vrhniki / Delavnica 'Znamo z odgovornostjo reči NE?' / Demonstracija e-učenja: samostojna e-delavnica za učenje angleškega jezika s pomočjo računalnika / Razstava knjižničnega gradiva na temo 'Šola in učenje na prijeten in zabaven način' / Zaključek TVU 2006 v Lovskem domu na Boču / Glasbena delavnica 'Od bobna do ritma, od ritma do glasbe' v Škofji Loki / Delavnica 'Da, opuščam kajenje' v Zdravstvenem domu v Postojni / 'Učenje kot papirnati zmaj: ko dobi pravi zalet, steče' v Hiši učenosti LOG-UM / Razstava in delavnica pletenja košar iz leskovih vitr na Izlakah / Oddaja 'Pomlad je v naših srcih' na Gorenjski televiziji Kranj / Novinarska konferenca v Centru za vseživljenjsko učenje INTI...

Sprva več sto – zadnja leta pa že kar več tisoč – takih in podobnih prireditev nagovarja slovensko javnost in jo navdušuje za vseživljenjsko učenje. Na prizoriščih Tedna vseživljenjskega učenja že **dvanajst let** prihaja do predajanja in širjenja informacij, veščin, spretnosti, znanja in razumevanja. O uspelem dogodku govorimo, če se ga obiskovalci pa tudi prireditelji spominjajo z besedami: »Bilo je poučno, zanimivo, a tudi zabavno, skratka nepozabno!« Tudi zaradi TVU učenje pridobiva na pomenu, ugledu, privlačnosti in zabavnosti. Seli se iz šolskih klopi v bolj sproščena okolja, zato se krepki zavedanje, da nas spremlja na vsakem koraku, da je naš tihi, nepogrešljivi sopotnik pri osebem razvoju, na poklicni poti, pri družinskem življenju – povsod in vedno!

Podatki kažejo, da se je Teden neomajno zasidral v slovenskem prostoru in v zavesti mnogih ljudi. Med razlogi za to je gotovo dejstvo, da s festivalskim dogajanjem nagovarjamo dejanske potrebe in interese – tako na ravni posameznika, ki potrebuje napotke, spodbude in zglede za svoje učenje, kot tudi na ravni različnih skupnosti, za katere je festival priložnost za prepoznavanje in usmerjanje razvojnih tokov. TVU je tako že zdavnaj prerasel izobraževalni prostor in začel vzpostavljati povezave – med ljudmi, ustanovami in področji.

Dvanajst je številka, ki nas spomni na dvanajst mesecev, na mersko enoto 'ducat', na dvanajst palčkov in dvanajst apostolov ... – ob vsakem od teh pojmov se obudijo zgodbe, spomini, utrinki. 'Naključje', da smo pričujočo publikacijo pripravili v dvanajstem letu udejanjanja TVU, nas je napeljalo na zamisel, da osrednji del – kratke predstavitve posameznih izpeljav TVU – zasujemo kot štiri triletja, štiri 'letne čase'. Tipične lastnosti slednjih je v kronologiji TVU namreč dejansko mogoče zaznati – od navdušenih začetkov in nagle rasti, prek razmaha in polne uveljavljenosti, zaokroževanja in prvih znakov stagnacije pa do razmislekov in novih pobud. Publikacija torej razgrinja [zgodbo o uspešnem razvoju projekta](#), saj vsebinski in kronološki prikazi bralca popeljejo skozi čas in prostor, v katerem se je TVU krepil in razrašal. Govorijo o njegovi vse večji udomaćenosti v številnih slovenskih krajih pa tudi o njegovi pionirski vlogi in veljavi v mednarodnem gibanju festivalov učenja. Opozarjajo na vpletenost in povezanost vseh generacij ter na mnogovrstnost znanj in sposobnosti, potrebnih za preživetje in uspeh na trgu dela, po drugi strani pa za splošno omiko, miroljubno sožitje ter zavedanje lastnih korenin.

Zaradi vsega naštetega pogled na dvanajst let udejanjanja TVU ni le zgodba o uveljavitvi projekta, temveč je predvsem [zgodba o ljudeh](#) – tistih, ki v poslanstvo Tedna verjamemo in vztrajno vlagamo svoj čas, trud, predvsem pa prepričanje in žar. Prizorišča TVU so priložnosti za srečanja z drugimi – udeleženci, pogojnimi udeleženci in neudeleženci v izobraževanju. Njim so prireditve namenjene, saj nas povezujejo, krepijo v zavezanosti učenju v vseh življenjskih okoljih in obdobjih, informirajo o možnostih, vabijo in navdušujejo, slavijo dosežke in postavljajo zglede, gradijo mostove med kulturami, generacijami in prepričanji. Vpletenih je še veliko drugih ljudi – takih, ki prek raznovrstnih medijev širijo glas o Tednu, drugih, ki prepoznavajo njegov pomen in omogočajo prodor njegovih sporočil v stroko in politiko, pa tudi tistih, ki prispevajo denar, knjižne nagrade, dajejo na voljo prostor ali kaj drugega.

V tej publikaciji smo skušali čim več povedati prav z besedami ljudi, ki so soustvarjali in/ali podpirali TVU. Toliko jih je, da smo lahko vključili le peščico. Prav vsem pa gresta [zahvala](#) – za vse, kar so prispevali v dvanajstih letih TVU, ter [povabilo](#), da z zanosom soustvarjamo naš festival učenja tudi v prihodnje.

Mag. Zvonka Pangerc Pahernik

nacionalna koordinatorica TVU 1996-2007

Model TVU

Snovalcem prvega Tedna vseživljenjskega učenja je za zgled služil model britanskega Tedna učečih se odraslih (Adult Learners' Week – ALW), še zlasti zamisel o dvonivojskem pristopu k organizaciji festivala. Tako naj bi bile prireditve, ki so širšega pomena in zadevajo predvsem teoretike, praktike in politike na področju učenja in izobraževanja, organizirane na državni ravni, medtem ko naj bi najširšo javnost nagovorile prireditve na krajevni ravni.

Privzeta je bila tudi zamisel o podeljevanju priznanj za izjemne učne dosežke in predvidena zelo dejavna vloga medijev kot enakovrednih izvajalcev, ne pa zgolj poročevalcev o TVU.

Omenjeni dejavniki veljajo še danes, a pridružili so se jim mnogi drugi, saj je nacionalni koordinator, Andragoški center Slovenije, pri načrtovanju vseh nadaljnjih Tednov upošteval pridobljene izkušnje, spoznanja, kritična stališča pa tudi predloge sodelujočih.

Tako se je izoblikoval model TVU, ki je prožen; prilagaja se dejanskim razmeram in jih hkrati soustvarja. Koncept TVU se tako nenehno nadgrajuje, saj ostaja zvest svojemu načelu: pomeni stalno učno lekcijo za vse udeležene ter izziv za nenehno preseganje kakovosti njihovih prispevkov.

V nadaljevanju bodo prikazani najpomembnejši vidiki modela TVU, zato da še pred pregledom dvanajstletnega življenjskega kroga projekta osvetlimo **kdo, kako in zakaj** ga udejanja.

4.1 Mreža prijateljev TVU – ambasadorji vseživljenjskega učenja

Teden vseživljenjskega učenja je **skupni podvig** obsežne in raznolike mreže prijateljev TVU, ki uresničujejo hierarhično zasnovani pristop k uresničevanju projekta. Ta po eni strani opredeljuje določeno mero centralizacije, ali bolje rečeno – koordinacije na državni ravni in s tem dober pregled nad pripravami, izpeljavo in ovrednotenjem festivala; po drugi strani pa omogoča decentralizacijo projekta, kar med drugim pomeni prožnejše prilagajanje lokalnim potrebam, vključevanje širše palete prireditev in vsebin ter porajanje partnerstev, ki se obdržijo tudi onkraj časovnega in vsebinskega okvira Tedna.

Interesi in vloge posameznih akterjev v mreži prijateljev TVU so različni:

Upravni organi na državni in lokalni ravni, med njimi zlasti obe ministrstvi ter lokalne skupnosti, ki projekt finančno podpirajo, vlaganje v projekt TVU pojmujejo kot ukrep za promocijo vseživljenjskega učenja in izobraževanja. Ta naj bi na daljši rok povzročila povečanje udeležbe v učenju in izobraževanju, socialne vključenosti, zaposljivosti in dejavnega državljanstva, s tem pa izboljšanje družbeno-ekonomskega konteksta, v katerem sistem izobraževanja in usposabljanja deluje in se razvija.

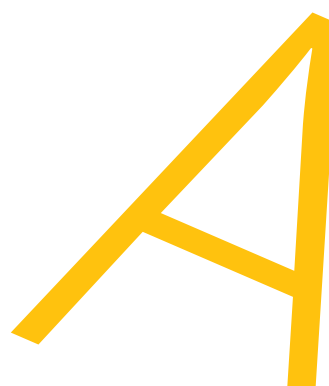
Moralna, predvsem pa denarna podpora projektu TVU je vlaganje, ki ga je potrebno utemeljiti, zato je na tej ravni upravičeno prisotna potreba po usmerjanju razvoja TVU in preverjanju kazalnikov njegove uspešnosti. To nalogo na državni ravni opravlja Nacionalni odbor za TVU, na občinski pa – v idealnem primeru – organizacijski odbori za TVU.

Pokrovitelj TVU:	Vlada Republike Slovenije na osnovi potrditve letnega načrta (od 1997 naprej)
Usmerjevalni organ:	Nacionalni odbor za TVU – NO TVU (od 1997 naprej)
Nacionalni koordinator:	Andragoški center R Slovenije
Območna in tematska koordinacija:	mreža območnih in tematskih koordinatorjev, t.j. večjih izobraževalnih ustanov, lokalnih skupnosti in drugih, ki prevzemajo usmerjevalno in usklajevalno vlogo pri načrtovanju in izpeljavi TVU na svojem geografskem območju ali vsebinskem področju; mreža je bila formalizirana leta 2001
Prireditelji TVU	
• na državni ravni:	Andragoški center Slovenije in drugi prireditelji
• na krajevni ravni:	ustanove, interesne skupine in posamezniki, ki strokovno delujejo na različnih vsebinskih področjih: izobraževanje, zaposlovanje, kultura, gospodarstvo, zdravstvo, šport, turizem, okolje in prostor itd.
Udeleženci TVU:	posamezniki – obiskovalci in soustvarjalci prireditev ter vsi, ki jih nagovorijo medijski prispevki; udeleženci v učenju in izobraževanju, morebitni udeleženci ter neudeleženci; predstavniki laične javnosti, stroke (praktiki in teoretiki) in politike
Medijski podporniki TVU:	državne in lokalne radijske in televizijske hiše, časniki in revije, glasila
Sofinancerji, sponzorji, donatorji in drugi podporniki TVU:	Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve, Ministrstvo za šolstvo in šport, lokalne skupnosti, podjetja, izvajalci storitev za TVU (oblikovalske hiše, tiskarne ipd.), založniki in drugi
Mednarodni partnerji:	nacionalni koordinatorji in drugi strokovni partnerji v mednarodnem gibanju festivalov učenja; širša strokovna, politična pa tudi laična javnost v mednarodnem prostoru

Prireditelji delujejo v ožjem merilu, koordinatorji TVU pa v relativno širšem, saj opravljajo naloge skupnega pomena za več prireditev. Tudi pri njih gre za vlaganje denarja in drugih virov z namenom, da s promocijskimi prijemi navdušijo obiskovalce in povečajo udeležbo v svojih dejavnostih. Ta cilj pa še zdaleč ni edini, včasih niti prednostni – ženeta jih tudi pripadnost zamisli o vseživljenjskem učenju ter želja, da se v okolju predstavijo, navežejo stike s svojimi ciljnim skupinami in sorodnimi ustanovami ter da sodelujejo pri ustvarjanju kakovostnejših življenjskih razmer za vse. Dvanajst let TVU je prineslo spoznanje: odziv javnosti je najkakovostnejši na tistih prireditvah TVU, ki rastejo iz konkretnih potreb okolja, kateremu so namenjene.

Območna / tematska koordinacija TVU je v Skupnih priporočilih za koordinatorje TVU (2001) opredeljena kot skrb za:

- organiziranje in animiranje prireditev TVU,
- načrtovanje in usklajevanje prireditev,
- pridobivanje finančnih sredstev,
- medijsko promocijo,
- skupno promocijsko gradivo in animiranje obiskovalcev,
- evalvacijo TVU in poročanje.

Andragoški center Slovenije se pojavlja kot vmesni člen med upravnimi organi in prireditelji/koordinatorji TVU, zato je njegova vloga večplastna. S konceptualno-razvojnimi delom je ACS sprva oral ledino na področju promocije vseživljenjskega učenja, zdaj pa jo stalno nadgrajuje. Z lastnimi strokovnimi prireditvami izpostavlja aktualna prizadevanja in dosežke na področju izobraževanja odraslih, obenem pa streže potrebam prej omenjenih partnerjev in s tem utrjuje pomen, obstoj in razvoj projekta. Brez nacionalne koordinacije bi se izgubila državni značaj in strokovni naboj manifestacije, le-ta pa tako prirediteljem kot tudi obiskovalcem prireditev TVU veliko pomenita.

Udeleženci v TVU uresničujejo številne interese in pogosto iz vloge koristnika vsega, kar festival ponuja, prehajajo v dejavno vlogo ambasadorja vseživljenjskega učenja. Udeleženci pridobivajo informacije, nasvete in gradiva o možnostih učenja in izobraževanja; na prizoriščih TVU izkoriščajo priložnosti za pridobitev novih znanj in veščin ali za preizkušanje obstoječih; dobivajo spodbude za vključevanje v učne dejavnosti in se zgledujejo po uspešnih primerih posameznikov, ki so že na tej poti; izražajo svoje učne potrebe in tako sooblikujejo ponudbo izobraževalnih programov, vplivajo pa tudi na oblikovanje drugih okoliščin svojega učenja; predstavljajo svoje učne in ustvarjalne dosežke ter zagovarjajo pomen vseživljenjskega učenja v medijih in v drugih sredinah; povezujejo se z drugimi v svojem okolju, izmenjujejo poglede in izkušnje ter vzpostavljajo nove oblike sodelovanja; nagovarjajo neudeležence v izobraževanju in jih navdušujejo za vseživljenjsko učenje. TVU je prvenstveno namenjen udeležencem in ti ga v vse večji meri tudi soustvarjajo.

Mediji so podaljšana roka prirediteljev in koordinatorjev TVU, saj poleg informativne vloge (obveščanje javnosti o prireditvah, dobitnikih priznanj in drugih vidikih TVU) s svojim strokovnim delom prevzema jo tudi vlogo ambasadorja vseživljenjskega učenja. S časom in prostorom, ki ju namenjajo tem temam, usmerjajo pozornost javnosti, sodelujejo pri njenem osveščanju in spodbujanju pozitivnega odnosa do učenja in izobraževanja.

Andragoški center za projekt TVU opravlja dva sklopa nalog:

Nacionalna koordinacija:

- konceptualno-razvojne naloge,
- sodelovanje s prireditelji TVU na krajevni ravni,
- nacionalna medijska in vizualna promocija,
- mednarodno sodelovanje.

Organizacija prireditev na državni ravni:

- novinarska konferenca ob odprtju TVU na državni ravni,
- slovesno odprtje TVU na državni ravni (1996-2005),
- nacionalno odprtje TVU na lokalni ravni – soorganizacija (2006 →),
- podelitev priznanj Andragoškega centra Slovenije za izjemne učne in strokovne dosežke v izobraževanju odraslih (od leta 1997),
- osrednji strokovni dogodek na državni ravni: andragoški kolokvij (od leta 1997).

Sponsorji, donatorji in drugi podporniki TVU moralno, denarno, s svojim strokovnim delom ali kako drugače podpirajo izpeljavo projekta ter širijo informacije o njegovih raznolikih vidikih. TVU je zanje priložnost za udejanjanje njihove družbene odgovornosti kot tudi za obveščanje javnosti o njihovih družbeno-odgovornih dejavnostih.

Mednarodni partnerji projekta TVU so predstavniki strokovne, politične pa tudi najširše javnosti, ki v različnih vlogah sodelujejo v gibanju festivalov učenja. Slednje združuje okrog 45 držav po vsem svetu, ki vsaka na svoj način obeležujejo praznik učenja, med seboj pa si izmenjujejo izkušnje in spoznanja. Strokovna srečanja nacionalnih koordinatorjev festivalov učenja, skupna spletna stran, skupne publikacije in drugo promocijsko gradivo, medsebojno gostovanje in nastopi na prireditvah – vse to so pojavne oblike mednarodnega sodelovanja, katerega koordinator je Unesco inštitut za vseživljenjsko učenje iz Hamburga. Partnerje družijo skupni interesi – mednarodni status festivalov učenja povečuje pomen in ugled nacionalnih festivalov, strokovne izmenjave pa bogatijo promocijska in druga prizadevanja za kulturo učenja in izobraževanja v svetu. Več o mednarodnem gibanju je zapisano v poglavju 7.

Več informacij na temo mreže prijateljev TVU:
<http://tvu.acs.si/sodelujoci/>

»V življenju posameznika ima vseživljenjsko učenje dve razsežnosti, to sta: a/ razsežnost trajanja, ki označuje, da se človek uči od rojstva dalje, torej 'od zibelke do groba'; in b/ razsežnost širine, ki označuje, da se oseba uči tudi povsod (ne le v šoli) in karkoli (ne le šolske predmete, tudi za vse druge naše majhne in velike, življenjske in delovne itn. potrebe); cilj našega učenja ni le pridobiti izobrazbo in kvalifikacijo za delo in poklic, temveč tudi pridobiti si široko znanje, spretnosti in osebnostne lastnosti, ki jih potrebujemo, da bi lahko uspešno in kakovostno živeli in delali, kot posamezniki in v skupnosti.

Medtem ko nam je ta pogled na razsežnosti vseživljenjskosti učenja v življenju posameznika razumljiv in logičen, ga v družbi in njeni organiziranosti za izpeljavo vseživljenjskosti učenja preprosto ne upoštevamo. Za razsežnost trajanja (vertikale) izobraževanja sta po zdajšnji upravni ureditvi pristojni Ministrstvo za šolstvo in šport ter Ministrstvo za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo (za vso vertikalo šolanja), za razsežnost širine pa ob njih ta čas samo še Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve (za strokovno in poklicno izobraževanje in usposabljanje). Pristojnosti po razsežnosti širine bi morale biti široko porazdeljene po vseh področjih, saj gre za dejavnosti, kot so kmetijstvo, prehrana, posamezne panoge gospodarstva, finance, promet in informatika, okolje in prostor, področja kulture, pravosodje, uprava itn. Potrebe po znanju in učenju ter znanje imajo oni, ne pa nekdo zunaj njih; ta jih lahko le usklajuje.«

Dr. Zoran Jelenc, vodja delovne skupine za pripravo Strategije vseživljenjskosti učenja

4.2 Prireditve Tedna vseživljenjskega učenja

Skupna paleta prireditev v TVU zadeva vse plati človekovega bivanja in delovanja. Namenjena je **vsem generacijam** – od otrok v vrtcih in šolah, do študentske populacije, delovno aktivnega prebivalstva pa tja do tretjega življenjskega obdobja. Od iznajdljivosti koordinatorjev in odzivnosti prirediteljev v posameznih okoljih je odvisno, v kolikšni meri je poskrbljeno za vedoželjnost vsake od naštetih ciljnih skupin. Vsekakor pa posebno mesto med prireditvami zasedajo tiste, ki so namenjene medgeneracijskemu učenju – pa najsi bodo to ure pravljic, ki združujejo najstarejšo in najmlajšo generacijo, diskusije, v katerih se srečujejo učenci, starši in učitelji, zato da bi si izmenjali poglede o aktualnih temah, npr. zlorabi drog, ali pa priložnosti, ko starejši predajajo svoja že skoraj pozabljena znanja in veščine mlajšim, zato da se bo ohranila slovenska kulturna dediščina.

Vsebinske razsežnosti, ki jih pokrivajo prireditve TVU, je mogoče prikazati s štirimi stebri, ki jih je v znameniti knjigi *Učenje – skriti zaklad* opredelil Jacques Delors (1996):¹

- učiti se zato, da bi znali: gre za prireditve, ki omogočajo pridobivanje znanja in razumevanja, ki sta predpogoj za preživetje in razvoj v sodobnih razmerah;
- učiti se zato, da bi znali delati: te prireditve predstavljajo možnosti pridobivanja sposobnosti in spretnosti, ki jih potrebujemo na delovnem mestu, t.j. v pogojih, ko se zahteve za delovno usposobljenost ne prenehajo spreminjati in večajo;
- učiti se zato, da bi se razvijali kot posamezniki: gre za področje osebnostnega razvoja, za razmah čustvene in duhovne inteligence;
- učiti se zato, da bi bili sposobni odprtosti, miroljubnega in ustvarjalnega sožitja v skupnosti.

Prireditve TVU so na ogled v spletnem koledarju TVU:
<http://tvu.acs.si/koledar/>.

»Izobražen je marveč samo tisti, ki se je usposobil za samostojno izvrševanje tega ali onega posla, bodisi pretežno z glavo ali z roko, in ki odtod stoji v zvezi s celotnim življenjem, to se pravi z življenjem celotnih kulturnih skupnosti – družine, naroda, države ...«

Dr. Karel Ozvald v knjigi *Kulturna pedagogika: Kažipot za umevanje včlovečevanja* (1927)

¹ Poročilo mednarodne komisije o izobraževanju za 21. stoletje, pripravljeno za Unesco, Ministrstvo za šolstvo in šport, 1996.

Našteti vidiki se med seboj prepletajo, ko se na prizoriščih TVU odvijajo:

Predstavitve programov, projektov in dejavnosti: dan ali teden odprtih vrat, predavanja in sestanki, skupinske in posamezne predstavitve izobraževalnih programov in projektov, predstavitve gradiv in rezultatov, konference in drugo

Prireditve za dejavno vključevanje udeležencev: učne in kreativne delavnice za oblikovanje gline, slikanje na svilo ali steklo, izdelava čipk, rezbarjenje ipd., glasbene in računalniške delavnice, umetniške delavnice za starejše in za otroke, priložnosti za brezplačno testiranje znanj, na primer tujih jezikov, računalništva, pogovori v tujih jezikih, forumi in omizja, predavanja in diskusije na temo iskanja zaposlitve in samozaposlovanja, srečanja, sprostitvene in plesne delavnice in drugo

Informiranje in svetovanje: odprti telefoni, informativni dnevi, panoji in stojnice z informativnim gradivom, drugi načini informiranja in svetovanja v osebnih stikih, prek telefona ali interneta

Spremljajoče prireditve: slovesna odprtja, družabni in kulturni dogodki, predstavitve knjig in drugih publikacij, literarni večeri, gledališke, filmske in lutkovne predstave, podelitve priznanj in diplom, srečanja društev, obiski naravnih in kulturnih znamenitosti, vodeni izleti, športni dogodki, tekmovanja, sestanki občinskih organov, praznovanja obletnic delovanja, zaključni dogodki in drugo

Medijska podpora: poročanje o slovesnem odprtju TVU, poročanje s prizorišč festivala po Sloveniji, radijski in televizijski intervjuji, omizja na TV, predstavitve dobitnikov priznanj, kontaktne oddaje, novinarske konference, predstavitve na svetovnem spletu in drugo

4.3 Cilji

Tedna vseživljenjskega učenja

Široka paleta dejavnosti TVU je namenjena doseganju štirih sklopov splošnih ciljev:

1. Cilji TVU, povezani z naravnostjo in vrednotami posameznika in družbe

- osveščanje javnosti o pomembnosti in vsenavzočnosti učenja v vseh starostnih obdobjih (časovna razsežnost) in na vseh področjih javnega, skupnostnega in zasebnega življenja (vsebinska razsežnost);
- krepitev zavedanja, da je učenje pomembna prvina vsake dejavnosti in pogoj za doseganje kakovosti življenja nasploh kot tudi uspešnosti poklicnega in drugega organiziranega dela;
- promoviranje enakovrednosti in uravnoteženosti štirih stebrov vseživljenjskega učenja: učenje kot pridobivanje znanja, učenje kot usposabljanje za delo, učenje za kakovostno bivanje v skupnostih in učenje za osebno rast;
- spodbujanje pozitivnega odnosa do vseh oblik učenja in izobraževanja ter spodbujanje radovednosti in izražanja potreb po učenju;
- vzpostavljanje okoliščin za medsebojno razumevanje in sinergijsko delovanje včasih nasprotujočih si taborov: formalnega in neformalnega, vladnih in nevladnih organizacij, različnih generacij, kultur, narodnosti, nazorov;

2. Cilji TVU, povezani s prakso izobraževanja in učenja

- spodbujanje večje udeležbe v vseh oblikah učenja, večje socialne vključenosti in zaposljivosti ter boljših pogojev za aktivno državljanstvo;
- zagotavljanje informiranja in svetovanja udeležencem, morebitnim udeležencem in neudeležencem v izobraževanju;
- spodbujanje oblikovanja še kakovostnejše izobraževalne in učne ponudbe v državi;
- krepitev virov in omrežij, ki omogočajo uspešno učenje tako na krajevni ravni kot tudi na drugih ravneh (državni, območni, po področjih dejavnosti) ter vzpostavljanje pogojev za medsebojno spoznavanje in oblikovanje trajnih partnerstev;
- proslavitev izjemnih dosežkov pri učenju in ustvarjalnem udejstvovanju;
- vzpostavljanje različnih oblik zagovorništva z namenom, da glas učečega se posameznika postane slišen in vpliven tudi na strokovni in politični ravni;
- opozarjanje na vlogo sredstev javnega obveščanja (medijev) pri pospeševanju vseživljenjskega učenja;

1

3

3. Cilji TVU, povezani s teorijo izobraževanja in učenja

- zagotavljanje priložnosti za premislek o stanju in perspektivah teorije in prakse na področju vseživljenjskega učenja in izobraževanja odraslih;
- predstavljanje ključnih strokovnih tem in dosežkov ter izmenjava mnenj med teoretiki in praktiki;
- sodelovanje pri pripravi strateških dokumentov s področja vseživljenjskega učenja in izobraževanja odraslih na različnih ravneh;
- spodbujanje raziskovalne dejavnosti na področju vseživljenjskega učenja in izobraževanja odraslih;
- opozarjanje na pomen učenja tako za posameznika kot tudi za organizacijo, skupnost in državo ter za celoten družbeni razvoj;

2

4. Cilji TVU, povezani s politiko izobraževanja

- promoviranje ciljev politike izobraževanja na državni ravni in ravni Evropske unije s ciljem, da jih posamezniki spoznajo in se z njimi poistovetijo;
- promoviranje in zagovarjanje uresničevanja strategije vseživljenjskega učenja na državni in krajevni ravni;
- doseganje enakopravnega sistemskega obravnavanja izobraževanja mladih in odraslih;
- usmerjanje pozornosti na sodobne probleme v politiki vseživljenjskega učenja in izobraževanja odraslih
- vzpostavljanje povezav in možnosti za komuniciranje ter krepitev medsebojnega razumevanja akterjev na področju izobraževanja: teoretikov, praktikov, udeležencev in politikov;

Splošni cilji TVU so za posamično izpeljavo projekta konkretizirani v Letnem načrtu TVU; aktualni načrt je objavljen na naslovu <http://tvu.acs.si/nacr/>.

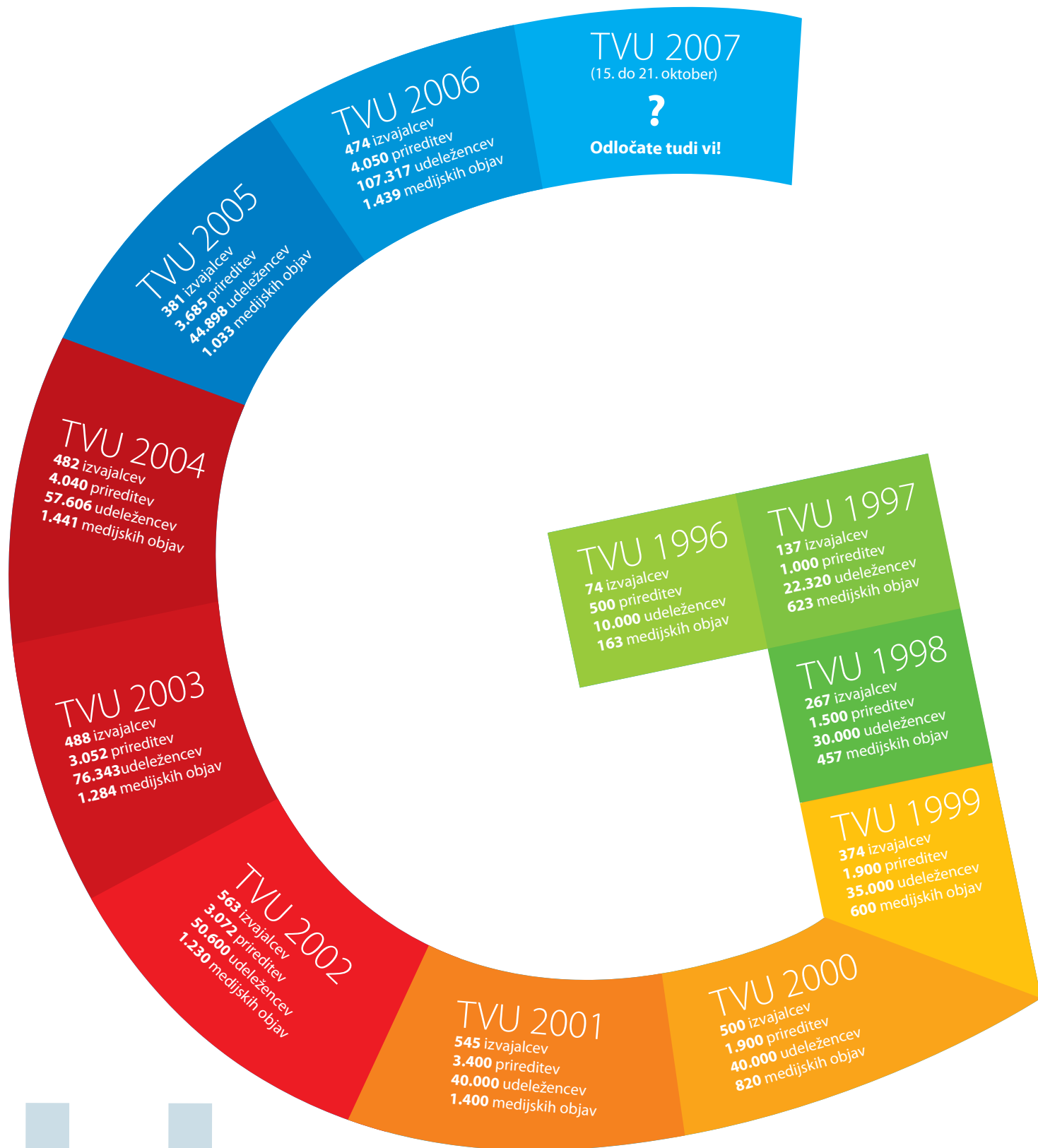
»Praksa je na tem področju prehitela teorijo. Znotraj organiziranosti vseživljenjskega učenja se dogajajo zelo raznovrstni dogodki, katerih 'učni' učinek in namen je zelo različen. Zato se postavlja vprašanje, ali so za uresničevanje tega načela vendarle potrebna merila in kakšna so ta merila. To je izziv, ki bi ga morale sprejeti pedagoške znanosti in postopno teoretsko osvetliti sâmo načelo ter izpeljati merila za njegovo kakovostno uresničevanje. /.../ Če rečem, da so potrebna merila, ne mislim, da je treba določiti restriktivne pogoje za uresničevanje vseživljenjskega učenja, ostaja pa odprto vprašanje, kako naprej, da se v slovenskem prostoru vseživljenjskost ne bo uresničevala samo en teden v letu, v Tednu vseživljenjskega učenja.«

Dr. Zdenko Medveš, predsednik NO TVU, v nagovoru na slovesnem odprtju TVU 2000, TVU-Novičke 4/2000

Življenjski

KRO

TV

U

POMLAD

Čas navdiha in začetkov, navdušenja in skokovite rasti:

- podvaja se število prirediteljev, dogodkov, udeležencev, festivalskih dni;
- širita se pomen in ugled TVU v političnih in strokovnih krogih ter medijih;
- izobraževalnim ustanovam se pridružujejo društva in interesne skupine;
- prizorišča TVU so učilnice, trgovine, trgi, kraji z naravnimi ali kulturnimi znamenitostmi;
- država prevzame pokroviteljstvo, oblikovan je Strateški načrt TVU;
- prireditelji se povezujejo, župani se začnejo zanimati za zamisel;
- dobitniki priznanj postanejo zagovorniki in ambasadorji učenja.

1996

1997

1998

Dr. Zoran Jelenc

vodja projekta TVU 1996-1997

»S konceptom in izpeljavo (strategijo) vseživljenjskosti učenja prvič v vsej zgodovini vzgoje in izobraževanja približujemo učenje in izobraževanje vsem ljudem in ga skušamo zagotoviti

ne glede na starost, spol, doseženo šolsko izobrazbo, poklic in področje dejavnosti, socialni položaj, kraj bivanja itn. S takšnimi izhodišči smo organizirali prvi TVU v Sloveniji in že na samem začetku s sloganom 'Slovenija, učeča se dežela' tudi slovenski vzgojno-izobraževalni politiki in Vladi napovedali, kakšen cilj imamo. Že drugo leto izpeljave smo vsem ministrstvom, ne le Ministrstvu za šolstvo in šport (MŠŠ), Ministrstvu za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo ter Ministrstvu za delo, družino in socialne zadeve, ki so tedaj v okviru svojih pristojnosti financirala posamezna področja izobraževanja, poslali dopis s prošnjo, naj se vključijo v TVU in ga tudi sofinancirajo v skladu s svojimi interesi in potrebami. Povedali smo, da je znanje prisotno povsod in da ima bržkone tudi vsako področje dejavnosti (vladni resor) svoje potrebe in interese po znanju, učenju in izobraževanju.

S pozivom nismo uspeli. Ministrstva na našo pobudo bodisi niso odgovorila bodisi so nas napotila na 'pristojno' ministrstvo, zadolženo za izobraževanje, to pa je MŠŠ. Spoznanje, da ti resorji niso pripravljeni za razvoj znanja in učenja na svojem področju narediti kaj več in se dejavno včleniti v udejanjanje koncepta vseživljenjskosti učenja, odgovornost za to pa formalno prelagajo na MŠŠ, je bilo eno večjih razočaranj nas, organizatorjev prvih Tednov vseživljenjskega učenja. Žal se ta pojmovni premik ni zgodil niti kasneje, vse do danes.«

POLETJE

Čas uveljavljenosti in obilja, ustvarjalnosti, razmaha, cvetenja:

- praznovanje učenja se razširi prek sedmih dni, prireditve se prilagajajo potrebam in zanimanjem posameznih okolij, uveljavlja se tematska obarvanost;
- pojavi se mreža koordinatorjev in z njo nov vsebinski in organizacijski zagon;
- zgodbe dobitnikov priznanj prek lokalnih TV sežejo v vse več slovenskih domov in navdušujejo za učenje;
- na mednarodni ravni pride do povezovanja;
- Slovenija širi zamisel o festivalu učenja v Jugovzhodno Evropo;
- država začne sofinancirati TVU, a denarja ni dovolj za vse.

1999

2000

2001

Olga Drofenik

vodja projekta TVU 1999-2002

»TVU je prehitel izobraževalno politiko in prakso, teoriji pa ponudil možnosti za raziskovanje fenomena. Pokazal je, da načela vseživljenjskega učenja, povezana z vrednotami družine, skupnosti

in delovnega okolja, med posamezniki v lokalnih okoljih že živijo, medtem ko so (bila) v politiki šele na deklarativni ravni. Z raznovrstnostjo izvajalcev je TVU oral ledino pri spreminjanju mnenja, da je pravo učenje le tisto v šolah in izobraževalnih ustanovah za odrasle, in to po programih, ki se zaključijo s spričevalom in oceno. Z vsebinami prireditev je pokazal na pozabljeno povezanost izobraževanja in kulture v našem prostoru, uspelo pa mu je tudi povezovanje različnih interesov ponudnikov izobraževanja. Žal raziskovalci doslej še niso izkoristili dobro dokumentiranih procesov in dosežkov za ugotavljanje učinkov TVU na, na primer, motivacijo posameznikov za učenje, razvijanje socialnega, kulturnega in človeškega kapitala obiskovalcev pa tudi organizatorjev prireditev.

In še en, ključni pomen TVU: festival učenja s svojimi prireditvami neposredno nagovarja posameznika, vedoželjnega in učečega se; posredno, z zgodbami dobitnikov priznanj, pa nagovori tudi druge: tiste, ki v učenju še niso prepoznali priložnosti za boljše življenje, druge, ki o vseživljenjskem učenju govorijo s figo v žepu, in premnoge, ki še vedno verjamejo, da sta le usposabljanje za delo in univerzitetno izobraževanje čudežno zdravilo za boljši svet.«

JESEN

Čas zaokroževanja in sadov, prvih znakov venenja:

- festival učenja poraja učinke, ki daleč presega tretji teden v oktobru;
- po zaslugi koordinatorjev se oblikujejo trajna partnerstva, prijatelji TVU prek celega leta udeležajo kulturo vseživljenjskega učenja;
- dobitniki priznanj so zgledi, ki vlečejo;
- TVU postane eden vodilnih festivalov učenja v svetu, deležen priznavanja in posnemanja;
- v sedmem letu pride do zamika sofinanciranja, kar povzroči negotovost in negotovanje, nekateri partnerji odpadejo, drugi zmanjšajo obseg delovanja.

2002

2003

2004

ZIMA

Čas umirjanja in premislekov, praznovanja in novih pobud:

- s prazničnimi dogodki po vsej Sloveniji TVU obeleži svojo desetletnico;
- njegovi snovalci se ne uklonijo občasnim težavam, niti se ne prepustijo rutini ali samozadovoljstvu;
- nenehno snujejo in uresničujejo razvojne vidike: vse večja vloga učičih se odraslih (dobitnikov priznanj, udeležencev forumov/mrež), inovativne oblike doseganja neudeležencev in vključevanja novih oblik učenja, poudarjanje vloge TVU in vseživljenjskega učenja kot gonilne sile na krajevni in državni ravni ter v mednarodnem gibanju festivalov.

2005

2006

2007

Dr. Vida A. Mohorčič Špolar
direktorica ACS 1996-2006

»Zaorganiziranje TVU v letu, kiga je Evropska komisija poimenovala Leto vseživljenjskega učenja in ob skromnih razpoložljivih sredstvih, je bil potreben svojevrsten pogum. Neznank je bilo mnogo.

Spraševali smo se, ali je TVU taka prireditev, ki bo pritegnila izobraževalce odraslih in odrasle same. Toda rezultati so nas iz leta v leto presenečali. Raslo je število prireditev, prirediteljev, udeležencev in dogodkov. Slovenija je bila v svetovnem merilu v samem vrhu glede na število udeležencev in dogodkov na prebivalca. Upali smo, da se bo gibanje ob zagnanih sodelavcih tako na Centru kot na terenu še dalje razvijalo in krepilo v to, kar smo si želeli in kar je izražal tudi slogan 'Slovenija, učeča se dežela'. Vsi kazalci so navajali na to. Vendar so se okoliščine tako temeljito spremenile, da nas silijo v razmišljanje o vlogi in poslanstvu TVU v Sloveniji. To je toliko bolj nenavadno ob tem, da so TVU in njegove pomenske različice v drugih deželah sinonim za dosežke v učenju odraslih, da se dogovarjamo o mednarodnem TVU, da se ob pripravi Akcijskega načrta za učenje odraslih razmišlja o tem, da bi ga uvedli tako na ravni EU kot na vseh nacionalnih ravneh kot dogodek, ki promovira učenje odraslih, informira in hkrati tudi stimulira druge, da o učenju odraslih začno razmišljati na drugačen način.

Upam, da se ne bo zgodilo to, kar se pri nas rado zgodi. Začnemo, uspemo in potem opustimo, iz takih ali drugačnih razlogov. In – čez leta isto 'kupimo' od drugih z grenko mislijo o 'petelinih', ki so prezgodaj peli. Naj bo enkrat drugače – premislek in nov zagon.«

Mag. Zvonka Pangerc Pahernik
nacionalna koordinatorica
TVU 1996-2007

»V času, ko se mreža prijateljev TVU ukvarja s pripravljalnimi dejavnostmi za njegovo dvanajsto izpeljavo, se na drugih ravneh

zaokrožuje podoba Strategije vseživljenjskega učenja. Menimo, da je prav TVU v Sloveniji utiral pot pojmovanju in uresničevanju kulture vseživljenjskega učenja. Prispeval je k stopnji zavedanja posameznika o pomembnosti, vseprisotnosti pa tudi 'lahkotnosti' učenja, v marsikateri skupnosti pa povzročil povezovanje in prepletanje vsebin – tudi takih, ki niso neposredno prepoznane kot izobraževanje. Sprejet je bil celo kot (potencialna) gonilna sila za sinergijski razvoj skupnosti, saj se sodelovanje po izpeljanem Tednu ni končalo, temveč je postalo trajno. TVU je torej z več tisoči dogodkov, ki so v vseh teh letih nagovorili dobršen del slovenskega prebivalstva, pripomogel k spremembi miselnosti v zasebnem in javnem življenju, v teoriji in praksi, v politiki in stroki, v medijski sredini, pri mladih in starih.

Poslanstvo Tedna, ki sicer na praznični, a zato nič manj odgovorni način posega v naša življenja, je torej velikega pomena, saj je pomemben del širšega gibanja za kulturo visoke ozaveščenosti in blagostanja. To pa mora biti gibanje brez prestanka – ne sme mu zmanjkati niti vztrajnosti niti svežih zamisli in spodbud! Pred zaključkom prvega življenjskega kroga TVU je pravi čas, da se tega še enkrat v vsej razsežnosti zavemo in se okrepimo v svoji zavezanosti temu projektu in gibanju.«

Prvi festival vseživljenjskega učenja v Sloveniji

TVU 1996

(30. september do 5. oktober)

74 izvajalcev

500 prireditelj

10.000 udeležencev

163 medijskih objav

48 % povratna informacija

Konceptualno razvojne naloge:

- Andragoški center Slovenije (ACS) v **Evropskem letu vseživljenjskega učenja** oblikuje koncept Tedna vseživljenjskega učenja; pri tem se zgleduje po *Tednu učečih se odraslih (Adult Learners' Week - ALW)*, ki ga tega leta že petič organizira NIACE, sorodna ustanova v Veliki Britaniji.
- V programu prvega festivala učenja so predvidene prireditve na državni ravni – te organizira ACS, k organizaciji prireditelj na krajevni ravni pa so povabljene ustanove, dejavne na področju izobraževanja odraslih, in vsi drugi – ustanove, skupine, posamezniki, ki jih zamisel pritegne.
- TVU je v celoti izpeljan brez denarne podpore Vlade, vendar je dana pobuda, da se pridobi uradno podporo Vlade, ki naj festival opredeli kot projekt državnega pomena, pri njegovi izpeljavi pa sodeluje z ustrezno denarno in organizacijsko podporo.
- Odziv javnosti pa tudi prireditelj je navdušujoč, skorajda je zaznati večjo sprejetost TVU na lokalni kot na državni ravni; oboji pozdravljajo zamisel, da bi Teden postal tradicionalni praznik vseh, ki sodelujejo v vseživljenjskem učenju in izobraževanju.

Prireditve na državni ravni:

- Novinarska konferenca (26. september) je namenjena seznanitvi javnih občil s konceptom TVU ter razporedom dogodkov na državni in krajevni ravni.
- Slovesno odprtje TVU (30. september) je povezano z obeležitvi 5-letnice delovanja ACS, krovne ustanove za razvoj izobraževanja odraslih, prav tako razstava o projektih in dosežkih ACS ter Dan odprtih vrat ACS, organiziran naslednjega dne.
- Slovesnost se ponaša z mednarodno udeležbo: Paul Belanger (Unescov inštitut za izobraževanje, Hamburg), Sue Cara (NIACE, Velika Britanija), predstavniki z Danske, Hrvaške, Litve, Madžarske, Nemčije; slavnostni govornik je dr. Matjaž Kmecl, predsednik Sveta ACS, pomemben gost dr. Ivan Kristan, predsednik Državnega sveta RS, čestitke pošlje predsednik države, Milan Kučan, prisotni so vidni predstavniki političnega in strokovnega življenja.

Prireditve na krajevni ravni:

- Zvrsti se okrog 500 različnih dogodkov: dnevi odprtih vrat, delavnice, izobraževalna srečanja, predstavitev izobraževalnih projektov, razprave, testiranja in praktična usposabljanja, svetovalni dogodki, razstave, omizja, kulturne prireditve, literarni večeri, nastopi v državnih in lokalnih medijih in mnogi drugi.
- Kar 42 % prireditelj je iz Ljubljanske regije, najpogostejše so zasebne izobraževalne organizacije in ljudske univerze, pridružijo se jim tudi društva, šole, vrtci in mnogi drugi.
- ACS z anketo od prireditelj pridobi povratne informacije in jih analizira; ta oblika samoevalvacije (p)ostane obvezni sestavni del projekta TVU, z ugotovitvami in priporočili partnerjev v projektu pa ACS nadgrajuje prvotni model TVU.

Priznanja ACS za izjemne učne in strokovne dosežke v izobraževanju odraslih:

- ACS da pobudo Strokovnemu svetu za izobraževanje odraslih za oblikovanje priznanj in nagrad za posebne dosežke pri uveljavljanju ideje vseživljenjskega učenja.

Nacionalna promocija:

- Vpeljana sta slogan *Slovenija, učeča se dežela* in celostna grafična podoba TVU (logotip ter 'drevo učenja', ki ga je za upodobitev vseživljenjskega učenja v svojem delu *Kulturna pedagogika* (1927) uporabil Karel Ozvald (1873-1946), slovenski pedagog in teoretik); avtor te grafične podobe TVU, ki se obdrži do leta 2000, je Studio Botas.
- Za potrebe obveščanja o poteku in rezultatih projekta izideta dve barvni prilogi *Novičk*, strokovnega biltena ACS; angleška različica druge priloge izide spomladi 1997.
- ACS poskrbi za medijsko promocijo na državni ravni, prireditelji pa na krajevni – ta pristop se skozi leta ohrani.
- Enotno promocijsko gradivo, ki ga pripravi ACS, prireditelji pa ga prejmejo brezplačno, obsega plakat, tiskani koledar in letak TVU.

Mednarodno sodelovanje:

- Slovenija s prvo izpeljavo TVU postane šesta država na svetu, ki organizira festival učenja – za Veliko Britanijo (1992), Jamajko in Avstralijo (1995) ter skupaj z Belgijo, Južno Afriko, Švico.
- Obenem smo prvi, ki festival namenjamo promociji vseživljenjskega učenja in ne le izobraževanja odraslih; stiki z organizatorji Tednov učečih se odraslih v omenjenih državah so vzpostavljeni le na osebni ravni.

Citati TVU 1996:

»Poleg pozitivnih pridobitev vsebuje ta (informacijska) družba tudi nevarnosti. Lahko zapademo v 'svet preinformiranosti', svet, ki bo zasičen z informacijami, ki pa ne bodo zasejane na dovolj pripravljena tla, kjer sta pomembna: ustrezno izobražen, izoblikovan, vrednostno usmerjen, kulturnen itn. človek in ustrezno razvite kulturne, socialne, gospodarske in druge družbene okoliščine in vrednote za življenje. Skratka, 'informacijsko revolucijo' bomo morali dopolniti z 'revolucijo v učenju'; z njo bomo povečali učno zmogljivost celotne populacije.

V svetu, ki se v vseh svojih razsežnostih zelo hitro spreminja, ni mogoče dati znanja, izobrazbe, spretnosti, navad, poklica, kvalifikacij itn. človeku enkrat za vse življenje in samo v šolski učilnici. Zato je danes svet z vsemi možnostmi, ki jih ima, ena sama velika učilnica, v njej smo vsi občasno učenci in pogosto tudi učitelji v širšem pomenu te besede.«

Dr. Zoran Jelenc, tedanji direktor ACS in vodja projekta TVU 1996-1997, v prispevku *Vseživljenjskost učenja in 'družba, kjer se uči'*, rumena priloga *Novičk*, junij 1996

»Pobuda ACS o Tednu vseživljenjskega učenja je na ptujskem koncu padla na plodna tla. Kar 30 predstavnikov različnih organizacij, od vrtca do Zgodovinskega arhiva, katerega temeljna dejavnost zajema tudi izobraževanje in učenje, se je predstavilo na omizju, organiziranem z mestno občino Ptuj. Dogodek za nekatere morda ni nič posebnega, a udeleženci omizja so odločno pozdravili priložnost, da so se lahko prvič srečali spodbujevalci učenja na krajevni ravni brez večjih polemik o pomanjkanju denarja. Predstavili smo svoje načrte in dejavnosti, dotaknili smo se vprašanja, kako dopolniti že kar pisano ponudbo in kako spodbuditi zanimanje in vključevanje v vseživljenjsko učenje.

/.../ Prepričani smo, da moramo s prireditvami ob TVU nadaljevati in uveljavljati zamisel vseživljenjskosti učenja.«

Franja Čeh, Animacija Ptuj, v prispevku *Pričevanja izvajalcev TVU 1996*, rumena priloga *Novičk*, junij 1997

Drugi festival vseživljenjskega učenja v Sloveniji

TVU 1997

29. september do 3. oktober

137 izvajalcev

1.000 prireditev

22.320 udeležencev

623 medijskih objav

15 dobitnikov priznanj

(82 % povratna informacija)

Konceptualno razvojne naloge:

- ACS oblikuje splošni model TVU z opredelitvijo ključnih nosilcev in povezav med njimi; temeljno vodilo je, da naj bo TVU izpeljan tako, da

ga lahko občuti in v njem sodeluje čim več ljudi, ne glede na starost, izobrazbo in druge življenjske in delovne pogoje. TVU je prepoznan kot celoletni projekt Andragoškega centra s pripravljalnimi, temeljnimi, spremljajočimi in sklepnimi dejavnostmi.

- Pri MŠŠ se oblikuje Organizacijski odbor za pripravo TVU, njegovi člani so predstavniki MŠŠ, MDDSZ, MK, GZ, SVIZ in ACS.
- ACS s posebno okrožnico povabi vse župane slovenskih občin, da zagotovijo moralno in denarno podporo izvajalcem TVU, se vključujejo v prireditve TVU, spodbudijo medije k dejavnejšemu vključevanju in še na druge načine delujejo spodbujevalno in povezovalno na njihovem območju in širše.
- ACS in Slovenska nacionalna komisija za Unesco organizirata omizje *Vseživljenjsko učenje – ključ za 21. stoletje*; 80 udeležencev med drugim obravnava tudi poročilo o TVU 2006.
- TVU se predstavi na Dnevih slovenskega izobraževanja, obenem je organiziran sestanek izvajalcev TVU; sledita mu še dve srečanju potencialnih partnerjev TVU.
- Vlada RS projektu dodeli nacionalni pomen in prevzame pokroviteljstvo; MŠŠ in MDDSZ sta pozvana, da določita delež sredstev za sofinanciranje projekta, drugim ministrstvom je dano priporočilo, naj se v TVU vključijo v skladu z njihovimi pristojnostmi; ta oblika državne podpore projektu TVU postane tradicionalna.

Prireditve na državni ravni:

- Slovesno odprtje TVU s podelitvijo priznanj ACS (29. september) je izpeljano na ACS; med 110 udeleženci sta tudi predsednik države, Milan Kučan, in minister za šolstvo in šport, dr. Slavko Gaber. Podelitev priznanj ACS doda odprtju TVU praznično noto in v naslednjih letih postane srčika slovesnosti.
- Predhodno novinarsko konferenco s skupnimi močmi izpeljeta MŠŠ in ACS.
- Na ACS se od 30. septembra do 3. oktobra zvrsti 12 strokovnih dogodkov z različno vsebino; zaključijo jih omizje, pozneje poimenovano kot 1. andragoški kolokvij, namenjeno predstavitvi pojmov in razvoja konceptov 'vseživljenjsko izobraževanje' in 'vseživljenjsko učenje'; vseh dogodkov se udeleži 290 posameznikov.

Prireditve na krajevni ravni:

- Izpeljanih je 200 do 260 prireditev na dan, uveljavijo se tri skupine prireditev: predstavitve dejavnosti, prireditve, ki udeležencem omogočajo sodelovanje, ter spremljajoče (kulturne in družabne) prireditve.
- Izvajalci se začno povezovati, tokrat jih je največ iz Koroške regije, po deležu izstopajo društva in klubi; podrobna analiza je predstavljena v TVU-Novičkah 5/1997.

Priznanja ACS za izjemne učne in strokovne dosežke v izobraževanju odraslih:

- Objavljen je prvi razpis in izpeljan postopek za podelitev priznanj ACS za izjemne učne in strokovne dosežke v izobraževanju odraslih.

- Podlaga za oboje je pravilnik, objavljen v rumeni prilogi Novičk 6/1997. Izbiro kandidatov opravi petčlanska komisija, ki jo imenuje Svet ACS.
- Izbranih je prvih 15 dobitnikov priznanj ACS.

Nacionalna promocija:

- Od maja do oktobra projekt TVU še spremlja barvna priloga Novičk, nato jo nadomesti samostojni projekt bilten TVU-Novičke 5/1997 (2.200 prejemnikov), v njem sta objavljena odslej tradicionalna *Poročilo in analiza TVU*; angleška različica poročila o TVU 1997 izide spomladi 1998 v LLW-Novičkah (750 prejemnikov po vsem svetu).
- Enotno promocijsko gradivo obsega plakat, kolektar, nalepke in knjižna kazala; izvajalci uporabljajo logotip TVU in pripravljajo raznoliko lastno promocijsko gradivo.
- Dosežena je velika medijska podprtost, zlasti na krajevni ravni; mediji postanejo dejavni partner pri širjenju kulture vseživljenjskega učenja.

Mednarodno sodelovanje:

- TVU je predstavljen na *Peti mednarodni Unescovi konferenci o izobraževanju odraslih* (Confinte V, Hamburg) in pripomore k uspešnosti predloga britanske vladne delegacije o umestitvi mednarodnega tedna učečih se odraslih v *Akcijski načrt za prihodnost učenja odraslih*.

Citati TVU 1997:

»TVU je uspel nad pričakovanji. To je bila priložnost, da smo pomen in smiselnost vseživljenjskega učenja tudi za odrasle osebe z zmerno, s težjo in težko motno v duševnem razvoju predstavili širši javnosti. Hkrati je bila to še ena izmed možnosti in oblik za predstavitev našega življenja in dela navzven, s tem pa za boljšo poučenost javnosti in zmanjševanje napačnih predstav in predsodkov. Zelo smo bili presenečeni nad obiskom ob dnevu odprtih vrat in smo sklenili, da bomo svoja vrata odprli še kdaj.«

Alenka Golob, Center D. Boštjančič, Draga, Ig – enota Škofljica, v prispevku *Pričevanja izvajalcev TVU 1997*, TVU-Novičke 1/1998

»Iz TVU smo se, podobno kot prejšnje leto, vsaj v našem centru, najmanj 'naučili' mi sami, organizatorji tedna:

- ker se še zmeraj ne moremo sprijazniti z resnico, da smo organizatorji TVU večji navdušenci kakor udeleženci,
- ker še zmeraj ne znamo medijsko predstaviti svojega tedna in biti vsaj malo manj dolgočasni in bolj zanimivi kot tako zelo popularni politiki ali poslovneži,
- ker smo zmeraj znova razočarani, da se naši učitelji, dijaki in preostala učeča se družba bolj malo zanimajo za naša prizadevanja,
- ker TVU še zmeraj ni leto vseživljenjskega učenja, ali pa morda je, in zato od TVU pričakujemo preveč?!«

Ida Srebotnik, Center za izobraževanje odraslih na Šolskem centru za pošto, ekonomijo in telekomunikacije, Ljubljana, v prispevku *Pričevanja izvajalcev TVU 1997*, TVU-Novičke 1/1998

»V RIC Novo mesto poskušamo po geslu 'Ključ do ljudi so ljudje' ravno ob priložnostih, kakršna je TVU, v miselnosti posameznika spreminjati pojmovanje izobraževanja kot šolanja. S prikazovanjem različnih možnosti in načinov učenja in pridobivanja novega znanja in uporabe pravih informacijskih tokov ga želimo predstaviti kot potrebo tako majhnega otroka, mladostnika, odraslega človeka kot starostnika ter ljudem učenje približati kot igro, veselje, druženje, kot stalnega tihega sopotnika pri oblikovanju lastne osebnosti in podobe.«

Vesna Dular, Razvojno-izobraževalni center, Novo mesto, v prispevku *Pričevanja izvajalcev TVU 1997*, TVU-Novičke 1/1998

Tretji festival vseživljenjskega učenja v Sloveniji

TVU 1998

(19. do 25. oktober)

267 izvajalcev
1.500 prireditelj
30.000 udeležencev
457 medijskih objav
9 dobitnikov priznanj
(66 % povratna informacija)

Konceptualno razvojne naloge:

• V načrtu za TVU 1998 je termin TVU uradno podaljšan na 7 dni (prej 5) in umeščen v tretji teden v oktobru; prvi dan je namenjen slovesnemu

odprtju TVU na državni ravni, drugi dan odprtjem na krajevni ravni; že ta dan pa do konca tedna potekajo predstavitvene, izobraževalne in spremljajoče prireditve na obeh ravneh.

- Organizacijski odbor je preimenovan v Nacionalni odbor za TVU (NO TVU); izražena je pobuda izvajalcev, da se kot člana povabi njihovega predstavnika.
- Na temelju dveh letnih izkušenj in vizije za naprej nastane Strateški načrt TVU, ki opredeljuje cilje, vsebino, ključne dejavnike, področja delovanja, predlog usklajevanja ter financiranja TVU; Strateški načrt potrdi NO TVU junija 1998, ta različica ostane v veljavi vse do prenove v letu 2006.
- ACS županom ponovno pošlje poziv, naj projekt podprejo, nekatere župane predstavniki ACS tudi osebno obiščejo; lokalne oblasti v vse večji meri prevzemajo usklajevalno vlogo v TVU, prirediteljem nudijo moralno, ponekod pa tudi denarno podporo.

Prireditve na državni ravni:

- ACS v sodelovanju z RTV Slovenija organizira omizje *Mediji in vseživljenjskost učenja* (30. september), katerega namen je spodbuditi sodelovanje medijev, Vlade in ACS pri promociji vseživljenjskega učenja; zanimivi prispevki razpravljavcev so objavljeni v TVU-Novičkah 3/1998.
- Slovesno odprtje TVU z novinarsko konferenco in podelitvijo priznanj (19. oktober) je organizirano na ACS, slavnostni govornik je dr. Slavko Gaber, minister za šolstvo in šport.
- Poseben poudarek je namenjen informacijsko-svetovalni dejavnosti ACS (po telefonu in prek interneta) o možnostih izobraževanja za odrasle.
- 2. andragoški kolokvij (22. oktober) je organiziran na temo *Izobraževanje odraslih – dejavniki socialnega vključevanja? s podnaslovom Za kritično teorijo izobraževanja odraslih*.
- Izide publikacija *Vseživljenjsko izobraževanje – vseživljenjsko učenje* kot zbornik prispevkov z omizja, organiziranega v TVU 1996 (1. andragoški kolokvij).
- V času TVU izidejo Strokovne podlage Nacionalnega programa izobraževanja odraslih, ki jih je pripravil ACS.

Prireditve na krajevni ravni:

- Prireditve zapolnijo vse dni v tednu, le da jih je v soboto in nedeljo manj; poleg že uveljavljenih zvrsti dogodkov se vse bolj uveljavlja informativno-svetovalna dejavnost (odprti telefoni in drugi načini neposrednega informiranja).

- Prvič se priključi izvajalec iz zamejstva.
- Podrobna analiza podatkov, zbranih z anketami, je predstavljena v TVU-Novičkah 4/1998.

Priznanja ACS za izjemne učne in strokovne dosežke v izobraževanju odraslih:

- Glede na lansko izkušnjo je *Pravilnik o podeljevanju priznanj ACS* nekoliko spremenjen – zmanjša se število priznanj, in sicer do največ 5 v vsaki od treh kategorij.
- Oblikovana je devetčlanska komisija za podelitev priznanj ACS.
- Izbranih je 9 dobitnikov priznanj, ki so predstavljeni v TVU-Novičkah 3/1998, prvič pa tudi na spletni strani TVU.

Nacionalna promocija:

- Izidejo 4 številke TVU-Novičk, angleški povzetek Poročila in analize TVU 1998 pa spomladi 1999 v LLW-Novičkah.
- Enotno promocijsko gradivo obsega plakat (ločena 'polni' in 'prazni' plakat), tiskani koledar (širši javnosti je na voljo tudi v Centru Interspar v Ljubljani) in papirno kocko.
- Oblikovana je spletna stran TVU (tudi njena angleška različica), kar pomeni začetek vse prodornejšega spletnega informiranja in promoviranja TVU v naslednjih letih.

Mednarodno sodelovanje:

- Informacija in plakat za TVU se pojavita na spletni strani NIACE kot primer prvega festivala učenja v tem delu Evrope.
- Projekt TVU je septembra predstavljen na konferenci *Comparative Studies on Adult Education Research* v Radovljici, novembra pa na Unescovem inštitutu za izobraževanje v Hamburgu.
- Slovenija je zdaj v družbi že 16 držav, ki organizirajo festival učenja – z nekaterimi si izmenjujemo izkušnje in gradiva ter krepimo osebne stike.

Citati TVU 1998:

»Mediji so poglavitni tvorci mitov sodobnega časa, zato imajo tudi največjo moč zgodbe demitizirati. Učenje kot trpljenje je eden tistih stereotipov, ki ga je treba najprej razbliniti in učenje rehabilitirati kot pristno življenjsko radost. /.../ Naj sklenem: živimo v času množičnih občil, zato so mediji prostor predstav učenja, ki imajo dominanten družben vpliv. Od države kaže terjati vzpostavitev medijske politike, ki bo razumela tako pomen medijev kot pomen vseživljenjskega učenja – prek njih, v njih in z njimi.«

Dr. Manca Košir v prispevku *Učim, torej sem* na omizju *Mediji in vseživljenjskost učenja*, september 1998, objavljenem tudi v TVU-Novičke 1/1998

»Intenzivno pripravljamo Nacionalni program izobraževanja odraslih in pozivam medije, da oblikujejo nekaj predlogov, kaj bi se dalo storiti, da bi medijsko področje vključili v ta program. V njem ne bodo samo programi izobraževanja, ampak tudi promocijske aktivnosti, potrebne za to – infrastrukturne dejavnosti, ki so potrebne, da se program izobraževanja odraslih razvija.«

Mag. Jože Miklavc, predstavnik MŠŠ, na omizju *Mediji in vseživljenjskost učenja*, september 1998; prispevek je objavljen v TVU-Novičkah 1/1998

»Obiskovalci (prireditelji TVU) so si lahko ogledali kmetije odprtih vrat, etnološke muzeje, in se seznanili z bogato naravno in kulturno dediščino. /.../ Posamezniki, ki so si želeli izboljšati uporabo energije v svojih domovih, so se udeležili pogovora z energetskega svetovalcem, se posvetovali o načinu pisanja prijav in projektov na javne razpise. Na svoj račun so prišli tudi avanturisti, ki so se preizkusili v veččinah plezanja v kraškem podzemlju, aranžiranju daril, pletenju vrvnih mrež, krpanju čolnov... Kot se prebujajo projekti za trajnostni razvoj podeželja, se prebujajo tudi 'člani' podeželja. Prebivalci se zavedajo, da se le na podlagi dobrih informacij lahko pogovarjajo o določenih problemih in jih potem tudi rešujejo. Poleg tega, da se problemi rešijo, se s tem razvija tudi komunikacija.«

Tatjana Gostiša, Vitra, Center za uravnotežen razvoj Cerknica, v prispevku *Takole smo praznovali lani*, TVU-Novičke 1/1999

Četrty festival vseživljenjskega učenja v Sloveniji

TVU 1999

(18. do 24. oktober)

374 izvajalcev

1.900 prireditev

35.000 udeležencev

600 medijskih objav

11 dobitnikov priznanj

(70 % povratna informacija)

Konceptualno razvojne naloge:

- Na predlog NO TVU je slovenski festival učenja prvič tematsko obarvan, saj okrog 10 % prireditev poteka v znamenju **Mednarodnega leta starejših**.

- ACS v sodelovanju z Zavodom za šolstvo in Univerzo za tretje življenjsko obdobje razpiše natečaj za najboljša likovna dela *Učiti se in rasti*, v katerem sodeluje 59 osnovnih šol, 41 vrtcev, 2 drugi ustanovi in 11 posameznikov; nagrajena dela krasijo stenski koledar TVU 2000 (izide decembra 1999).

- ACS izpelje interni natečaj za novo celotno grafično podobo TVU, ki bo vpeljala nov logotip in druge osnovne elemente promocijskih gradiv TVU.

Prireditve na državnih ravni:

- Slovesno odprtje TVU z novinarsko konferenco in podelitvijo priznanj ACS (19. oktober) je organizirano v poslovnih prostorih Hermes Softlab v Ljubljani; spremljata ga dve razstavi – ena na temo Nacionalnega programa izobraževanja odraslih, drugo pripravi Foto klub Žarek iz Sežane.
- 3. andragoški kolokvij (19. oktober) je organiziran na temo *Izobraževanje odraslih za aktivno državljanstvo – nuja ali utopija?*.
- Izpeljan je tridnevni (20. do 21. oktober) informativno svetovadni dogodek – odprti telefon ACS s temami: Kako do spričevala?, Ne učimo se samo v šoli!, Nikoli ni prepozno za učenje!.

Prireditve na krajevni ravni:

- Veča se število prireditev, dnevno jih je izpeljanih od 250 do 300, nekatere tudi nekaj dni pred ali po uradnem terminu TVU.
- Prireditelji se vse pogosteje odločajo za nekonvencionalna prizorišča svojih dogodkov.
- Kar 70 % prirediteljev je med izvajalci projekta TVU že četrto leto zapored; podrobna analiza je predstavljena v TVU-Novičkah 3/1999.

Priznanja ACS za izjemne učne in strokovne dosežke v izobraževanju odraslih:

- Življenjske zgodbe tokratnih 11 dobitnikov priznanj ACS so prvič predstavljene tudi na video-posnetkih, sicer pa v TVU-Novičkah in na spletni strani TVU.

Nacionalna promocija:

- V okviru enotnega promocijskega gradiva je prvič pripravljena zgibanka TVU z naslovom *Vedno je čas za učenje*, sicer pa so pripravljene tudi plakat, obsežen tiskani koledar (razdeljen tudi poslancem v Državnem zboru, okrog 100 medijskim hišam, najširši javnosti v trgovskih centrih) in papirna kocka.
- V okviru medijske promocije TVU prvič sodelujemo z revijo Naša žena; izideta dve prilogi – prva posvečena predstavitvi TVU in vseživljenjskega učenja nasploh, druga pa predstavitvi dobitnikov priznanj ACS 1999; priloga nagovori 40.000 prejemnikov te visokonakladne in ugledne družinske revije, na voljo pa je tudi v knjižnicah, zdravstvenih domovih in drugod.

- TVU-Novičke so poleg tiskane različice odslej na voljo tudi v spletni obliki; poleg treh slovenskih številčk naslednje leto izide tudi angleška različica poročila o TVU 1999; v prvi izdaji so že tradicionalno objavljeni prispevki prirediteljev, ki z opisi lanskih dogodkov dajejo slutiti razsežnosti TVU in spodbujajo vse, ki še niso vključeni.

Mednarodno sodelovanje:

- TVU se pojavlja v tujih medijih (koledar NIACE, spletne strani Unescovega inštituta za izobraževanje in drugih držav, ki organizirajo festival učenja) in dogodkih v tujini, kot je predstavitev TVU v Evropski hiši v Petrogradu.
- Na odprtem forumu Unesca v Manili na Filipinih delegati iz vsega sveta oblikujejo priporočila za *Mednarodni teden učečih se odraslih 2000*; strinjajo se, da je treba pri določanju vsebine in časa praznovanja Tedna spoštovati tradicijo in raznolikost posameznih dežel in njihovih konceptov.
- Priporočilo je obravnavano na 30. zasedanju generalne konference Unesca v Parizu; sklenjeno je, da bo naslednje leto organiziran prvi Mednarodni teden učečih se odraslih pod okriljem OZN, in sicer 8. septembra, ob *Mednarodnem dnevu pismenosti*, skupaj z odprtjem svetovne razstave *Expo 2000* v Hannovru.

Citati TVU 1999:

»V posebno čast mi je, da smem v imenu Vlade RS kot pokrovitelja in v svojem imenu pozdraviti začetek TVU. Ta teden je pisan šopek prireditev, ki se začenjajo z današnjim dnem in z največjo intenzivnostjo potekajo vse naslednje dni. Njihov temeljni cilj je v našem prostoru buditi zavest, da je učenje nekaj, kar pripada bistvu človeka in človeštva.

Brez učenja ni učlovečenja, ni razvoja posameznika, ne razvoja družbe in ne razvoja človeštva. Prireditve v tem Tednu niso postavljene na kakem visokem teoretskem premisleku, niti ni njihov namen spodbujati razvoj novih teoretskih paradigem o učenju. Ta Teden je preprosto tu, in sicer zato, da nas s svojimi praktičnimi zgledi prepriča v nekaj, kar vsakdo med nami v sebi dobro ve: da brez učenja ni človeškega načina življenja.«

Dr. Zdenko Medveš, predsednik NO TVU, v nagovoru na slovesnem odprtju TVU 1999, TVU-Novičke 3/1999

»Organizirali smo javno tribuno Vseživljenjsko izobraževanje na vasi. /.../ Razpravljavci so ugotavljali, da je vseživljenjsko učenje nujno. Pomembno je tudi, da so ljudje v tem izobraževanju aktivni udeleženci, in ne le poslušalci. Pri ustvarjanju razmer za tako izobraževanje pa se bo treba zadovoljiti z majhnimi koraki. Začeti je treba s posameznimi skupinami, in ne pričakovati množičnega odziva ter velikega števila udeležencev. Zelo pomembno je, da je izobraževanje organizirano tako, da ljudje pri tem postanejo in ostanejo dobri prijatelji.«

Marjan Čenar, Ljudska univerza Murska Sobota, v prispevku *Poročila izvajalcev TVU 1999*, TVU-Novičke 1/2000

»Višek praznovanja in aktivnosti pa je bil tokrat knjižni boljši sejem, ki se ga je udeležilo 19 mladih. Izvedba je potekala v tujem jeziku (nemškem). Vsi udeleženci so se izkazali kot pravi trgovci, z obilico znanja tujega jezika in veliko mero humorja. Bilo je poučno, zanimivo, zabavno in nepozabno.«

Darja Miklič, Eurošola, Ljubljana, v prispevku *Poročila izvajalcev TVU 1999*, TVU-Novičke 1/2000

Peta obletnica TVU

TVU 2000

(16. do 22. oktober)

500 izvajalcev

1.900 prireditvev

40.000 udeležencev

820 medijskih objav

14 dobitnikov priznanj

(66 % povratna informacija)

Konceptualno razvojne naloge:

- Izide štiriletno poročilo (TVU-Novičke 2/2000), ki vsebuje utemeljitev TVU in njegovo umestitev v nacionalne in mednarodne strateške dokumente, predstavitev izvora in poslanstva TVU, opredelitev modela, njegovih akterjev in načinov delovanja, promocijskih prijemov ter štiriletnih kazalnikov uspeha.
- Prvič govorimo o 'koordinatorjih TVU' – evidentiranih je 20 ljudskih univerz in drugih večjih izobraževalnih organizacij, občinskih uprav in drugih, ki na svojem območju oziroma delovnem področju delujejo usklajevalno, vendar mreža koordinatorjev v tem letu še ni formalizirana.
- ACS z založbo Jutro sodeluje pri ponatisu knjige Karla Ozvalda *Kulturna pedagogika*; avtor je v prvi izdaji (1927) sporočil temeljno idejo strategije vseživljenjskega učenja: »učenje v mladosti je samo velika priprava na učenje v dobi odraslosti; /.../ ni dovolj, da samo kaj znamo in zmoremo v svojem delovnem življenju, v svojem 'vnanjem' poklicu /.../, ampak moramo razvijati tudi svoj notranji poklic, sebe kot človeka«. Te zamisli vsako leto oživijo na prireditvah TVU po vsej Sloveniji.
- ACS v sodelovanju s Fotografsko zvezo Slovenije, Univerzo za tretje življenjsko obdobje in Zavodom RS za šolstvo razpiše natečaj za najboljšo fotografijo na temo *Življenje je učenje – naj bo veselo*; izbrane fotografije so razstavljene v okviru TVU 2001 v prostorih ACS.
- ACS izpelje akcijo *Poslanski DA za učenje*, ki spodbudi poslance, da obišejo prireditve v okolju, ki ga zastopajo; obisk izrabijo kot priložnost za lastno učenje, s svojo udeležbo pa povečajo pomen prireditvam in prispevajo k njihovi odmevnosti v javnosti.

Prireditve na državni ravni:

- Izpeljavo slovesnega odprtja TVU z novinarsko konferenco in podelitvijo priznanj ACS (16. oktober) spet sponzorsko podpre Hermes Softlab; prireditve se udeleži prek 200 domačih in tujih gostov; odlikujejo jo izjemno prodorni nagovori dr. Franceta Arharja, dr. Matjaža Kmecla in dr. Zdenka Medveša (objavljeni v TVU-Novičkah 4/2000).
- 4. andragoški kolokvij (16. in 17. oktober), prvi z mednarodno udeležbo, je organiziran na temo *Pisemenost, participacija in družba znanja*; sofinancirata ga Ministrstvo za znanost in tehnologijo ter Ministrstvo za gospodarstvo, kar je tudi primer dejavnega vključevanja drugih resorjev v TVU; sodeluje 70 priznanih domačih in tujih strokovnjakov.

Prireditve na krajevni ravni:

- Za potrebe spletnega koledarja so prireditve prvič urejene po vsebinskih področjih.
- Pregled pokaže, da jih je največ s področja kulturnega udejstvovanja, vzgoje in izobraževanja, osebnostne rasti in zdravja; podrobna analiza je predstavljena v TVU-Novičkah 4/2000.

Priznanja ACS za izjemne učne in strokovne dosežke v izobraževanju odraslih:

- Izide posebna dvojezična številka TVU-Novičk 3/2000, namenjena predstavitvi dobitnikov priznanj ACS 1997-2000.
- ACS pridobi kot pomembne partnerje nekatere založbe (Mladinska knjiga, Slovenska knjiga, Rokus) – te za 14 novih dobitnikov priznanj prispevajo brezplačne knjižne nagrade.

Nacionalna promocija:

- Za izdelavo promocijskega gradiva je uporabljena nova celostna grafična podoba TVU, katere avtor je David Fartek, tedaj še študent 4. letnika Srednje šole za oblikovanje v Ljubljani; ta podoba kroji TVU vse do danes.
- Izdanih je pet številčk TVU-Novičk, od tega ena dvojezična, ena tematska, zadnja številka – angleški povzetek poročila o TVU 2000 – pa izide v letu 2001.

- Enotno promocijsko gradivo obsega plakat, zgibanko (v slovenskem in angleškem jeziku) s simbolično vstopnico na prireditve TVU (McDonalds jih svojim gostom razdeli 3.000), papirno kocko, dopisni papir in promocijske cofke.
- Prenovljen je računalniško podprt informacijski sistem za evidentiranje prijav izvajalcev in prireditev, pripravo spletnega in tiskanega koledarja ter evidentiranje in analizo povratnih informacij, pridobljenih z anketo; ta omogoča temeljito podatkovno podprtost TVU v vseh fazah in je ena od največjih odlik našega festivala v primerjavi z drugimi po svetu.
- Vzpostavljen je spletni koledar TVU z možnostjo brskanja in iskanja po različnih vidikih – to leto še vzporedno s tiskano različico, v naslednji letih pa jo povsem nadomesti; v okviru spletne strani je oblikovana TVU-Klepetalnica.

Mednarodno sodelovanje:

- Festivali učenja po vsem svetu – po znanih podatkih jih je že okrog 40 – prvič delujejo pod pokroviteljstvom OZN, ki podpre izpeljavo *Mednarodnega tedna učenja odraslih*, 8. septembra ob *Mednarodnem dnevu pismenosti* na *Expo 2000* v Hannoveru.
- TVU se na tem dogodku predstavi s promocijskimi gradivi, zajet pa je tudi v priložnostni publikaciji *International Festivals Guide (NIACE, 2000)*.
- ACS prevzame vodenje mednarodnega projekta TVU-EBIS, v okviru katerega za 30 udeležencev iz devetih držav Jugovzhodne Evrope organizira udeležbo na slovesnem odprtju, andragoškem kolokviju in obiske prireditev TVU na krajevni ravni; v prvi delavnici ACS predstavi petletne izkušnje z organiziranjem TVU, v drugi pa udeleženci zasnujejo svoje festivale učenja, ki jih večina leto zatem tudi izpelje.

Citati TVU 2000:

»Že peto leto zapored smo viharili možgane in brskali za idejami, kako v tem prazničnem tednu učenje še posebej predstaviti kot vrednoto, kako prebuditi radovednost v zaspanih glavah ljudi – starih in mladih – ter kako predstaviti učenje kot veselje. Zavrgli pa nismo niti nekaj starih idej, ki so se v preteklih letih izkazale za uspešne, odmevne, in privlačne za ljudi. Teden smo odprli s podarjanjem starih učbenikov, kaset, revij, časopisov, ki so se v preteklem letu nabrali na policah naše knjižnice. Z veseljem smo opazovali pisano paleto ljudi, ki so prišli in dobesedno počistili naše 'brezplačne police znanja', kot smo to aktivnost poimenovali.«

Irena Amič, Doba, Maribor, v prispevku *Kaj vse smo priredili lansko leto*, TVU-Novičke 1/2001

»Sprva sem pomislila 'vau, to pa lahko izrabimo kot zastoj reklamo' (ha, ha, to smo Gorenjci!), kasneje in danes pa o tem tednu ne razmišljam več kot o brezplačni reklami, marveč mi pomeni veliko več.

V sredini dopoldneva se je Škofja Loka prebudila in obiskovalci izobraževalnega sejma v okviru TVU, ki so prihajali, so nas prijetno presenetili. Kristalna dvorana je bila podobna tržnici znanja, izkušenj ter prijetnega kramljanja. Ura je bila dvanajst, ko so prihajali še zadnji in kar naenkrat je bilo vsega prehitro konec. Še fotografije za slovo in za spodbudo, da smo bili priče nečemu novemu in lepemu. Pa seveda obljuba, da se prihodnje leto zagotovo spet vidimo.«

Damjana Šmid, Zavod Modrin, Škofja Loka, v prispevku *Kaj vse smo priredili lansko leto*, TVU-Novičke 1/2001

Šesti festival vseživljenjskega učenja v Sloveniji

TVU 2001

(15. do 21. oktober)

545 izvajalcev

16 koordinatorjev

3.400 prireditev

40.000 udeležencev

1.400 medijskih objav

14 dobitnikov priznanj

(91 % povratna informacija)

Konceptualno razvojne naloge:

- TVU 2001 je obarvan s tematiko **Evropskega leta jezikov**, okrog 10 % prireditev je namenjenih prebujanju zavesti o pomenu jezikovnega znanja.
- ACS formalizira mrežo koordinatorjev TVU, tako da za ustanove, ki so že prej delovale usklajevalno, organizira delavnico in skupaj z njimi oblikuje *Skupna priporočila za koordinatorje TVU*; oblikovanje mreže koordinatorjev pomeni nov zagon na območni in tematski ravni; v tem letu povezovalno deluje 16 ustanov – 15 območnih in 1 tematski koordinator TVU.
- Izpolni se dolgoletna pobuda izvajalcev TVU: MŠŠ prvič v okviru razpisa za sofinanciranje izobraževanja odraslih zajame tudi koordinacijo in organizacijo prireditev TVU.
- TVU se zadnjič predstavi na *Festivalu vzgoje in izobraževanja* v Celju (v prejšnjih letih poimenovan kot Dnevi slovenskega izobraževanja), saj je animacijski učinek premajhen.
- Na prednovoletnem srečanju so izvajalcem TVU podeljene spominske plakete za šestletno (33 izvajalcev) oziroma petletno (25 izvajalcev) zvestobo projektu TVU.
- Vpeljana je vrsta varčevalnih ukrepov, med njimi tudi opustitev tiskanega koledarja, ki smo ga nadomestili s spletnim.

Prireditve na državni ravni:

- Slovesno odprtje TVU s podelitvijo priznanj ACS (15. oktober) je prvič izpeljano v Festivalni dvorani Mercurius (BTC) v Ljubljani, slovesnost je združena s počastitvijo 10-letnega delovanja ACS; zbrane s pozdravnim pismom nagovori predsednik Vlade RS, dr. Janez Drnovšek. Ob tem je prvič organizirana priložnostna razstava promocijskega gradiva prirediteljev TVU po vsej Sloveniji, ki postane tradicionalni del odprtja TVU na državni ravni.
- 5. andragoški kolokvij (16. oktober) je uglasen na temo *Izobraževanje odraslih in spreminjajoča se narava dela*.

Prireditve na krajevni ravni:

- ACS si prizadeva prepričati izvajalce in koordinatorje TVU o pomenu povratnih informacij.
- Visoka stopnja odziva (91 %) pripomore k porastu večine kazalnikov uspešnosti v primerjavi s prejšnjimi leti; podrobna analiza prejetih podatkov je predstavljena v TVU-Novičkah 3/2001.

Priznanja ACS za izjemne učne in strokovne dosežke v izobraževanju odraslih:

- Z video-filmom o življenjskih zgodbah letošnjih 14 dobitnikov priznanj ACS prodremo v javnost, saj se za njihovo predvajanje odloči kar 19 zasebnih in regionalnih TV postaj pa tudi nekaj osnovnih šol in knjižnic.

Nacionalna promocija:

- Prijava izvajalcev in prireditelj je prvič omogočena prek spleta, spletni koledar poleg informativne prevzema vse večjo promocijsko vlogo, saj na primer Radio Slovenija ves teden samostojno izbira prireditve iz koledarja in obvešča najširšo javnost.
- Tradicionalnemu enotnemu promocijskemu gradivu se priključijo vabilo na odprtje ter plakete in priznanja 2001; spletna stran TVU si prisluži medaljo (Golden Web Award).
- Izidejo tri številke TVU-Novičk, angleška različica pa tega leta zaradi pomanjkanja denarja žal preneha izhajati.

Mednarodno sodelovanje:

- V okviru projekta TVU-EBIS s predstavitvijo TVU in izkušnjami ACS botrujemo snovanju drugega festivala učenja v Bosni in Hercegovini ter Albaniji.
- Na šesti svetovni skupščini Mednarodnega sveta za izobraževanje odraslih na Jamajki se zavzamejo za povezovanje festivalov učenja, za stalno izmenjavo informacij, izkušenj in primerov dobre prakse ter druge povezavalne akcije.
- Unescov inštitut za izobraževanje v Hamburgu (UIE) prevzame usklajevalno vlogo na mednarodni ravni, vzpostavi skupno spletno stran gibanja festivalov učenja <http://www.unesco.org/education/uiie/InternationalALW> in organizira e-posvet nacionalnih koordinatorjev; TVU je dejavno vključen v vsa prizadevanja.
- UIE v Bruslju organizira prvo srečanje 21 evropskih nacionalnih koordinatorjev in pripravi pregled značilnosti ter kazalnikov uspešnosti evropskih festivalov učenja, ki so jih pridobili z anketnimi vprašalniki.

Citati TVU 2001:

»V TVU smo med drugim želeli ponuditi delček naših izobraževalnih aktivnosti tistim ciljni skupinam, ki se zaradi različnih vzrokov teže odločajo zanje. Odmevni so bili predvsem tečaji tujih jezikov za iskalce zaposlitve ter družabno dopoldne ob pogovoru in preizkušanju v ročnih spretnostih /.../ Letos smo dosledno sledili rdeči niti vseživljenjskega učenja, saj je bila naša najmlajša udeleženka stara pet let, najstarejša pa osemindvetdeset let.«

Flora Otoničar, Athena, d.o.o., Postojna, v prispevku *Kaj vse smo priredili lansko leto*, TVU-Novičke 1/2002

»Dejavnosti Ljudske univerza Radlje v TVU so doživele velik odziv. Vse programe, delavnice in predstavitve je obiskalo preko 700 ljudi, ki niso bili le obiskovalci, temveč so bili aktivno vključeni v posamezna dogajanja. Pri tem lahko poudarimo, da je vloga in pomen te akcije na našem področju bistvenega pomena za nadaljnji razvoj tako formalnega pridobivanja izobrazbe kot dejavnega preživljanja prostega časa. Ta projekt je pokazal še eno dejstvo, ki kaže na pomen tovrstnega delovanja tudi v prihodnje. Je namreč edini dogodek v letu, ki zanima toliko ljudi ter jih poveže, a ni veselica ali rock koncert.

Ob predpostavki, da so programi, delavnice in prireditve zastoj, ne moremo mimo dejstva, da se nekateri segmenti lokalne oblasti obnašajo do tovrstnih projektov milo rečeno mačehovsko. Ne moremo se znebiti občutka, da nekaterim to tako ali drugače ustreza. Zagotovo je lažje in na kratki rok učinkoviteje prirediti 'folk glasbo' z jedačo in pijačo ter trepljanjem po ramenih z besedami 'Koliko mi naredimo za ljudstvo'. Te zgodbe so preveč poznane in samo upamo lahko, da se bodo prej opisani projekti lahko izvajali tudi v prihodnje.«

Danica Kotnik, Ljudska univerza Radlje, v prispevku *Kaj vse smo priredili lansko leto*, TVU-Novičke 1/2002

»V času letošnjega TVU je v aktivnostih, ki so jih pripravili taborniški rodovi in Zveza tabornikov Slovenije (ZTS), sodelovalo več kot 1.000 udeležencev: tabornikov in tujih skavtov, šolskih in predšolskih otrok, mladine, staršev in občanov krajev in mest, kjer so bile naše prireditve. /.../ Akcije so spremljala nacionalna, regionalna in lokalna sredstva javnega obveščanja – časopisi, radijske postaje kakor tudi TV hiše in spletni portali. Vsi organizatorji so izrazili željo po sodelovanju tudi v naslednjem letu, od ZTS, koordinatorja projekta, pa pričakujejo napotke za ozaveščanje in širjenje ideje vseživljenjskega učenja, koordinacijo priprav na TVU in čim več propagandnega materiala o delu na področju vzgoje in izobraževanja mladih in odraslih v ZTS.«

Tadej Pugelj, ZTS, v prispevku *Kaj vse smo priredili lansko leto*, TVU-Novičke 1/2002

Sedmi festival vseživljenjskega učenja v Sloveniji

TVU 2002

(14. do 20. oktober)

563 izvajalcev

20 koordinatorjev

3.072 prireditvev

50.600 udeležencev

1.230 medijskih objav

14 dobitnikov priznanj

(74 % povratna informacija)

Konceptualno razvojne naloge:

- Zaradi pomanjkanja denarja je omajana vloga ACS kot nacionalnega koordinatorja TVU; NO TVU sklene, naj bo prednost dana prireditvam ACS, nacionalna koordinacija pa skrčena na minimum, kar najbolj občuti šele leta 2001 vzpostavljena mreža koordinatorjev; slednja v tem letu šteje 20 članov.
- V želji, da ACS kljub omejitvam izpelje čim več nalog nacionalne koordinacije, veliko napora vloži v iskanje dodatnih virov; denarno ali kako drugače ga podpre vrsta izvajalcev storitev, donatorjev knjižnih nagrad in drugih, a tudi iskanje sponzorjev in donatorjev terja dragoceni čas!
- Po drugi strani *Akcijski načrt o uresničevanju vseživljenjskega učenja v Evropi* (Evropska komisija, 2001), ki izhaja iz javne razprave o *Memorandumu o vseživljenjskem učenju* (Evropska komisija, 2000), potrdi pomen festivalov učenja; v dokumentu so poudarjeni pomen promocije vseživljenjskega učenja, razvijanje pozitivnega odnosa do učenja ter partnerstvo in skupna odgovornost za promocijo.

Prireditve na državni ravni:

- Slovesno odprtje TVU z novinarsko konferenco in podelitvijo priznanj ACS (14. oktober) gosti Hermes Softlab; okrog 200 zbranih nagovorita predsednik Vlade RS, dr. Janez Drnovšek, in ministrica za šolstvo, znanost in šport, dr. Lucija Čok; del kulturne ponudbe ob odprtju je priložnostna razstava skulptur iz žgane gline in ročno obdelane, barvane svile – darilo treh dobitnic priznanj ACS za leto 2001.
- 6. andragoški kolokvij (15. oktober) je organiziran na temo *Motivacija v izobraževanju odraslih*; udeležijo se ga tudi priznani strokovnjaki iz tujine, ki razpravljajo o socioloških in psiholoških (subjektivnih) dejavnikih, ki vplivajo na motivacijo in udeležbo v izobraževanju.

Prireditve na krajevni ravni:

- Število prireditvev je kljub zmanjšani vlogi ACS veliko in je primerljivo z lanskim; nekatere prireditve TVU so obarvane s skupno temo *Mednarodnega leta gora in varovanja naravnega okolja*.
- Prireditelji v anketah izrazijo obžalovanje, da ni bilo v dovolj veliki meri čutiti usmerjevalne in povezovalne vloge ACS, kar bi na daljši rok lahko ogrozilo sedemletna prizadevanja za uveljavitev projekta TVU.
- ACS podatke iz anket kljub varčevalnim ukrepom analizira in jih naslednje leto predstavi Nacionalnemu odboru za TVU.

Priznanja ACS za izjemne učne in strokovne dosežke v izobraževanju odraslih:

- Podeljenih je 14 priznanj ACS. Njihova promocija z video-filmi privablja vse več zasebnih televizijskih hiš, ki pa izražajo svoje potrebe glede ustreznih formatov, dolžine in kakovosti posnetkov.

Nacionalna promocija:

- Izideta le dve številki TVU-Novičk, zadnja številka, namenjena objavi *Poročila in analize*, zaradi pomanjkanja denarja izpade.
- V tem letu se prvič lotimo e-promocije TVU, tako da na vseh večjih slovenskih spletnih portalih objavimo povezave na spletne strani TVU in spletni koledar prireditvev; v enem izmed elektronskih časopisov objavimo promocijski članek o TVU; tako na ACS kot v mreži izvajalcev TVU vse bolj prepoznavamo možnosti učinkovite promocije, ki jih prinaša spletna tehnologija.

Mednarodno sodelovanje:

- Sodelujemo pri pripravi treh vidnih mednarodnih publikacij na temo festivalov učenja: *Lernen für alle : Lernfeste in Südosteuropa 2001 / Learning is for everyone : Adult learners weeks in South Eastern Europe* (IIZ/DVV Bonn, 2002); *Convergence : Adult Learners' Weeks and Learning festivals; Special double issue*, (ICAE, 2002); *Securing the right to learn : An internationally-produced guide to advocacy*, (NIACE, 2002).
- Predstavnica ACS je ob *Mednarodnem dnevu pismenosti* (8. septembra) povabljen v Brazilijo, da na delavnici koordinatorjev festivalov učenja iz Afrike, Azije in Južne Amerike predstavi izkušnje in dosežke Slovenije pri promociji vseživljenjskega učenja; poleg Velike Britanije smo prepoznani kot ključna država v mednarodnem gibanju festivalov učenja.
- Z delavnico, izpeljano v okviru prireditvev TVU 2002, se začne sodelovanje v projektu TVU-Grundtvig, ki združuje šest držav in ga vodi ACS. Projektni partnerji si ogledajo prireditve TVU, si izmenjajo izkušnje ter opredelijo področja vzajemnega učenja in ustvarjanja novih pristopov.
- Vključeni smo v priprave na prvi regionalni festival učenja v Jugovzhodni Evropi, ki jih vodi IIZ/DVV iz Bonna, koordinator projekta EBIS (Izobraževanje odraslih v Jugovzhodni Evropi).

Citati TVU 2002:

»Od prvih stikov z njimi (gorami) sem čutil, da mi je ta svet naklonjen in da se v njem lahko veliko naučim. /.../ Spoznaval sem strah in pogum, pravo tovarštvo in zaupanje. Naučil sem se vztrajnosti in predanosti cilju, ki sem ga želel doseči. Predvsem pa tega, da nikoli ne veš dovolj, da se je potrebno vedno znova spopolnjevati in učiti.

Ob Mednarodnem letu gora in Tednu vseživljenjskega učenja si za moto lahko izberemo misel slovitega pisatelja Tolstoja o sreči: 'Sreča je biti z naravo, jo gledati in z njo govoriti.' Dodali bi lahko le še: in se od nje učiti.«

Viki Grošelj, vrhunski alpinist, v prispevku *Ob mednarodnem letu gora in varovanja naravnega okolja*, TVU-Novičke 2/2002

»Bosna in Hercegovina je v procesu tranzicije in prenove. Njeni prebivalci se ukvarjajo s temeljnimi zadevami: vsakodnevno preživetje, zdravljenje vojnih travm, učijo se dajati pobude in prevzemati odgovornosti za osebni in družbeni razvoj v post-socialističnem sistemu. Prevladuje revščina, zato vlaganje v izobraževanje ne spada med prioritete niti posameznikov niti skupnosti. /.../ Festival učenja doživljamo kot žarek svetlobe, ki vse večje število prebivalcev Bosne in Hercegovine povezuje v zamisel o vseživljenjskem učenju. Ponuja jim priložnosti za okušanje radosti učenja ter za izmenjavo in širjenje pozitivnih izkušenj z novimi načini učenja. V času, ko je država še vedno razdeljena na dvoje, je festivalu učenja uspelo Bosno in Hercegovino združiti.«

Suada Selimović, Amica Educa, nacionalna koordinatorica festivala učenja v BiH

»Učenje je podobno poti na goro: Pod steno si najprej ogledaš smer, ki jo želiš preplezati. Oziraš se naprej, proti vrhu, proti cilju in še dlje – proti svojemu osebnemu cilju... Poiščeš v steni oporne točke – police, razi, prečnice, žlebove, počti, kjer boš našel oprimke in se vzpenjal navzgor. Na vrhu si dovoli, da te prevzame občutek zmagošlavja, nato se ozri nazaj na prehojeno pot. Vtisni si v spomin vsak korak in spoznanje, da si s hojo po gorah, tako kot s prodiranjem v svet znanja, doživel nekaj trajno lepega, nekaj, kar bo naredilo tvoje življenje polnejše, bogatejše in lepše.«

Dušica Kunaver, dobitnica priznanja ACS 2002, v svoji knjigi *Učim se učiti*

Osmi festival vseživljenjskega učenja v Sloveniji

TVU 2003

(13. do 29. oktober)

488 izvajalcev

27 koordinatorjev

3.052 prireditev

76.343 udeležencev

1.284 medijskih objav

13 dobitnikov priznanj

(77 % povratna informacija)

Konceptualno razvojne naloge:

- Osrednja tema TVU je *Evropsko leto invalidov (ELI)*; poleg tematskih prireditev na krajevni ravni je v ta namen pripravljena video-kaseta s portreti invalidov, dobitnikov priznanj ACS iz minulih let; video-film je v okviru sodelovanja z Urdom za invalide vključen v program *Lastovka*, namenjen šolski mladini, predstavljen pa je tudi na festivalu ELI.
- V načrtu TVU je prvič uporabljena nova struktura, ki temelji na vsebinskem in ne več na kronološkem načelu ter deli dejavnosti ACS za projekt TVU na dve skupini: nacionalna koordinacija in organiziranje prireditev TVU na državni ravni; v načrtu je prvič izražena namera, da se slovesno odprtje TVU prenese na nacionalno raven, vendar se zamisel uresniči šele v letu 2006.
- Izid razpisa MŠŠ za sofinanciranje infrastrukturnih dejavnosti je zamaknjen na jesenski čas, kar povzroči negotovost v mreži TVU; zlasti koordinatorji pa tudi prireditelji zmanjšajo obseg svojih prizadevanj, pokaže se pomen pravočasnega in urejenega sistemskega financiranja TVU ter potreba po okrepitevi mreže TVU.
- Mreža koordinatorjev kljub temu šteje 27 članov; intenzivnost usklajenega nastopa se razlikuje, v vseh primerih pa sinergija pospeševalno vpliva na uspešnost TVU.
- Začne se sodelovanje s Študentsko areno, izobraževalno-sejemska prireditvijo za mlade; Marino Kačič, dobitnik priznanja ACS, sodeluje na omizju *Ko alternativa postane poklic* in predstavi svojo izkušnjo o tem, kako sprejeti invalidnost kot življenjski izziv oziroma »kako zmagati, ko se ti vse podre«.
- Med koordinatorje se umesti Turistična zveza Slovenije (TZS), začne se tudi sistematično sodelovanje z Zavodom RS za zaposlovanje – oba prevzameta vlogo tematskega koordinatorja in usklajujeta sodelovanje svojih društev oziroma območnih služb in uradov za delo v TVU; po drugi strani se tudi ACS vključuje v snovanja TZS.

Prireditve na državni ravni:

- Slovesno odprtje TVU z novinarsko konferenco in podelitvijo priznanj ACS (10. oktober) je prvič organizirano v petek pred uradnim začetkom TVU, zato da bi se izognili podvajanju prireditev na državni in krajevni ravni; udeležence v dvorani Mercurius (BTC) v Ljubljani nagovori igralka in ambasadorica Unicefa, Milena Zupančič.
- 7. andragoški kolokvij (17. in 18. oktober) je organiziran na temo *Sodobni vidiki učenja in motivacije odraslih*; kolokvij je umeščen v sklop strokovnih prireditev prvega *Regionalnega festivala učenja za Jugovzhodno Evropo*, zato je med udeleženci slaba tretjina gostov iz tujine.

Prireditve na krajevni ravni:

- Vsebinska pestrost prireditev je razveseljujoča, njihov obseg pa je nekoliko upadel; podrobna analiza je predstavljena v TVU-Novičkah 3/2003 oziroma 1/2004.
- TVU je prvič ovrednoten tudi z vidika udeležencev prireditev, in sicer 2,5 % vseh obiskovalcev TVU 2003 izpolni vprašalnik, oblikovan v okviru projekta TVU-Grundtvig; njihovi odgovori so analizirani in predstavljeni v TVU-Novičkah 2/2004, vendar zaradi majhnega vzorca niso reprezentativni za celoten projekt.

Priznanja ACS za izjemne učne in strokovne dosežke v izobraževanju odraslih:

- Podeljenih je 13 priznanj ACS, med njimi je tudi predstavnik širšega slovenskega kulturnega prostora iz Trsta.
- Izmed prispelih prijav so za potrebe prvega *Regionalnega festivala učenja za JVE* pripravljene tudi video-predstavitve treh primerov medkulturnega in prekmajnega sodelovanja ter ustvarjalnega sprejemanja drugačnosti.

Nacionalna promocija:

- Enotno promocijsko gradivo obsega plakat, spletni koledar, zgibanko (slovensko in angleško) ter vabilo na odprtje.

- Začne se uveljavljati e-promocija TVU z e-razglednico in reklamno pasico, objavljeno na najbolj obiskanih spletnih straneh v Sloveniji; oboje za svoje potrebe prevzame tudi mreža izvajalcev in koordinatorjev.
- Iz varčevalnih razlogov je tretja izdaja TVU-Novičk prvič združena s prvo izdajo za TVU 2004; pričevanja prirediteljev TVU 2002 najdejo svoje mesto v rubriki *Teden vseživljenjskega učenja* v glasilu *Novičke*.

Mednarodno sodelovanje:

- Sodelujemo na osrednjem dogodku prvega *Regionalnega festivala učenja za Jugovzhodno Evropo* (Skopje, 16. do 19. oktober); udeležimo se strokovnega in političnega srečanja ter izobraževalno-promocijskega sejma, predstavimo tudi tri slovenske primere dobre prakse medkulturnega in obmejnega sodelovanja.
- V okviru projekta TVU-Grundtvig se udeležimo prvega festivala učenja v Španiji, ki je neposredni rezultat projektnega sodelovanja; udeležimo se nacionalne slovesnosti in omizja na temo *Vseživljenjsko učenje in izobraževanje odraslih* v Španiji in drugih evropskih državah, kongresa literarnih krožkov in delavnice o demokratičnem gibanju v izobraževanju odraslih; na voljo so tudi drugi dosežki projekta: nacionalna poročila o stanju vseživljenjskega učenja v sodelujočih državah, projektni plakat, zgibanka in spletna stran, model festivalov učenja, zasnovan na slovenskem modelu TVU, in drugo, vse na voljo na spletni strani <http://www.llw5.org>.
- S prvim delovnim srečanjem v Hamburgu se začne mednarodni projekt IntALWinE, v katerem pod koordinacijo Unescovega inštituta za izobraževanje sodelujejo nacionalni koordinatorji festivalov učenja iz 15 evropskih držav.
- V okviru koordinacije mednarodnega gibanja festivalov učenja Unescov inštitut za izobraževanje izda publikacijo *International Adult Learners' Week – Six Years after Confinteá V*, ki je prispevek k vmesnemu poročilu o uresničevanju *Deklaracije in Akcijskega načrta Confinteá V*.

Citati TVU 2003:

»Sama sem sedaj v letih, za katera sem nekje prebrala, da so zrele leta mladosti in rosna leta starosti. Torej je prišel čas, ko se vse pogosteje upam biti le to, kar sem, čas, ko si ne upam več igrati vloge boljše ali slabše osebe, kot sem v resnici. Nočem pa izgubiti radovednosti. Prepričana sem, da je radovednost tista, ki nas v vsakem življenjskem obdobju dela žive, mlade in prisotne. Kako hoditi v korak s časom, če nas ne zanimajo nenehne politične, socialne, ekonomske, tehnološke spremembe v svetu? Razumemo jih lahko le z nenehnim učenjem. In učenje, ki ni šolska prisila, ampak naša osebna odločitev, nam je lahko samo v užitek. /.../ Mislim, da mi je bila usoda naklonjena, ker sem si izbrala igralski poklic. Poklic, ki me nenehno sili v učenje, s tem ne mislim učenja besedila na pamet (to je še najmanj), sili me v raziskovanje, preučevanje osebnostnih, pa tudi fizičnih posebnosti različnih ljudi, v iskanje notranjega bogastva, ki ga ima skritega prav vsak človek.«

Milena Zupančič, igralka in ambasadorica Unicefa, v govoru ob slovesnem odprtju TVU 2003, objavljenem v TVU-Novičkah 3/2003

»Pri nas je že v navadi, da TVU odpremo z razstavo likovnih izdelkov različnih ustvarjalcev. Zdi se, da le-ta vedno 'napiše' glavne besede za vse dogodke, ki sledijo. /.../ Ker izdelki krasijo vse naše izobraževalne prostore, jih tako občuduje veliko znanja željnih ljudi. Pogosto zastavijo vprašanje: kako to, da so prostori polni likovnih umetnij. Tako imamo priložnost (ponovno) predstaviti TVU, njegove cilje in namen. In vedno nam zastavijo še vprašanje, če so res vse prireditve brezplačne. Da, vse so brezplačne. Lahko rečemo, da iskalcem znanja v Tednu res odpremo vrata v deželo znanja in jih na ta način motiviramo.«

Doris Kukovičič, Much, izobraževanje d.o.o., v prispevku TVU 2002 v podjetju Much, *Novičke*, maj 2003

Deveti festival vseživljenjskega učenja v Sloveniji

TVU 2004

(18. do 24. oktober)

482 izvajalcev

28 koordinatorjev

4.040 prireditev

57.606 udeležencev

1.441 medijskih objav

10 dobitnikov priznanj

Konceptualno razvojne naloge:

- Osrednja tema TVU je *Evropsko leto učenja s športom*; izpeljanih je okrog 200 tematskih prireditev, ki s sloganom *Razgibaj telo, napni možgane* in *Zdrav duh v zdravem telesu* nagovorijo vse generacije; k temu dejavno prispevajo tematski koordinatorji – Zavod za šport v povezavi z Zvezo za šport otrok in mladine, Zveza tabornikov Slovenije ter Zveza slovenskih katoliških skavtov in skavtinj – pa tudi številni drugi izvajalci TVU.
- Mreža koordinatorjev šteje 28 članov, od tega jih je 7 tematskih; na njihovem spomladanskem srečanju je izražena pobuda Ministrstvu za šolstvo in šport, da pravočasno, to je spomladi 2004, izpelje razpis za sofinanciranje; razpis za TVU 2004 dejansko izide v aprilu 2005, po tem, ko je sprejet Letni program izobraževanja odraslih 2005.
- NO TVU obravnava prva izhodišča ACS za praznovanje 10-letnice projekta TVU in da priporočilo, naj ima prednost praznovanje obletnice, le v primeru dodatnih sredstev pa naj bo to podkrepjeno z mednarodnimi dejavnostmi.
- V okviru Študentske arene sodelujemo na okrogli mizi *Z vseživljenjskim učenjem v kakovostnejše življenje: bogastvo je v užitku...*, na čajanki Jutri, s predstavitevno stojnico, z dvema video-filmoma in s skupno e-razglednico TVU/Študentska arena.

Prireditve na državni ravni:

- Slovesno odprtje TVU z novinarsko konferenco in podelitvijo priznanj ACS je organizirano 15. oktobra v kongresni dvorani Mercurius (BTC) v Ljubljani; slavnostni govornik je Franci Petek, svetovni prvak v smučarskih skokih, raziskovalec in novopečeni doktor geografije, športni novinar, regatni jadralac, fotograf, oče in še marsikaj.
- Ob slovesnosti je organizirana razstava promocijskih gradiv TVU iz vse Slovenije ter razstava izdelkov šestih študijskih krožkov, ki delujejo pod okriljem Univerze za tretje življenjsko obdobje v Velenju in s svojim ustvarjanjem opozarjajo na to, kako velik je pomen ročnih spretnosti za celotni razvoj človekove osebnosti.
- Na 8. andrargoškem kolokviju (22. in 23. oktober) domači in tuji strokovnjaki razpravljajo o temi *Izobraževanje in usposabljanje učiteljev v izobraževanju odraslih*; med 80 udeleženci jih je četrtnina iz vrst partnerjev v projektu Grundtvig ADDED ter udeležencev iz projekta EBIS.

Prireditve na krajevni ravni:

- V okviru TVU je ob 10-letnici delovanja študijskih krožkov izpeljana celotedenska akcija *Branje na vlakih*; ACS jo z mrežo študijskih in bralnih krožkov organizira v sodelovanju s Slovenskimi železnicami, Knjižnico Otona Župančiča (KOŽ) Ljubljana – Enota Kolodvor ter Društvom slovenskih pisateljev; v ta namen so pripravljene tematski logotip, e-razglednica in plakat, ki promovirajo obe kampanji; sestavni del akcije je podarjanje knjig, opremljenih s priložnostnim žigom, namen več kot šestdesetih bralnih dogodkov pa je spodbujanje pismenosti in negovanje bralne kulture.

Priznanja ACS za izjemne učne in strokovne dosežke v izobraževanju odraslih:

- Med dobitniki nekoliko izstopajo študijski krožki, saj prav v tem letu mineva deset let, kar so bili usposobljeni prvi mentorji in so se začele sestajati prve neformalne skupine učečih se odraslih, delujoče po načelih študijskih krožkov.
- Število navdihujočih življenjskih zgodb in primerov dobre prakse iz obdobja 1997-2004 je zdaj zaokroženo na sto.

Nacionalna promocija:

- TVU 2004 odlikuje bogata medijska promocija s številnimi televizijskimi in radijskimi oddajami tako na nacionalni kot na lokalni ravni – za slednje poskrbijo izvajalci in koordinatorji sami, saj je to tudi promocija njihovih dejavnosti.
- Izidejo tri številke TVU-Novičk, poleg spletne ga koledarja pa za e-promocijo spet uporabimo e-razglednico in reklamno pasico.
- Ustaljenemu enotnemu promocijskemu gradivu (različice plakata, zgibanka, vabilo na odprtje) se pridružita papirna kocka in zgibanka, namenjena promociji akcije Branje na vlakih.

Mednarodno sodelovanje:

- V okviru projekta TVU-Grundtvig redno izhaja projektno e-glasilo, teče diseminacija dosežkov, izdelan pa je tudi skupni spletni koledar festivalov učenja v sodelujočih državah.
- V okviru projekta IntALWinE je aprila izpeljan študijski obisk finskega festivala učenja, oktobra pa se predstavnici Slovenije udeležita prvega Mednarodnega foruma učečih se odraslih v Veliki Britaniji; Dušica Kunaver o svojih vtisih s foruma spregovori na odprtju TVU.

Citati TVU 2004:

»Naj vam z besedami pričaram le delček našega živopisanega bralnega ognjemeta: Na Štajerskih vlakih in postajah so potniki onemeli, ko je mednje stopilo 90 krožkarjev Univerze za tretje življenjsko obdobje iz Velenja. «Članice smo ugotovile, da je v ljudeh mnogo večja bralna suša, kakor smo predvidevale. Zato je akcija izzvenela kot blagodejni dež in ljudje so srkali naše besede,« pravi mentorica. /.../ Študijski krožek iz Ptuja pa takole: »Naša ptujska postaja, ki je prava zaspana lepota, se je z našim obiskom zagotovo prebudila in bo odslej privlačna!« V Celju so železniško postajo preplavili srednješolci Srednje strokovne in poklicne šole Celje, pod mentorstvom podjetja Alfabeta Celje, ki so delili besedila celjskih avtorjev in tako spodbudili, da so potniki vsaj en dan na vlakih brali. Pridružil se jim je tudi klošar, ki je pesmi uglasbil in zapel čakajočim. /.../ Koroški so reševali čast krožkarji Doma starejših občanov v Fari – Prevalje, ki so potnikom predstavili nekatere koroške pisce. Prekmurje je obarval študijski krožek iz Ormoža, ki je vseživljenjsko učenje prikazal kot medgeneracijsko branje, murskosoboški krožek pa je okužil skoraj pol Slovenije – natančneje od Hodoša pa do Ljubljane.«

Damjana Nagode, zunanja sodelavka ACS, v prispevku Širili so bralni virus, Novičke november 2004

»Doktoriral pa sem čez dobro desetletje, saj mi razmere na inštitutu niso ustrezale, pa sem raje odšel za učitelja v srednjo šolo in pripravljaj doktorat v prostem času. Nikoli v življenju namreč nad seboj nisem hotel imeti oblastnih 'šefov', biti odvisen in pod stresom. Raje sem odšel, zamenjal okolje in tudi področje dela. Zato pa sem vedno sočasno delal tri in več stvari, tudi po 15 ur in več na dan. Pri svojem delu sem bil in sem še svoboden, zato me najrazličnejše aktivnosti ne izčrpavajo.«

Dr. Srečko Zakrajšek, dobitnik priznanja ACS 2004, v prispevku Svoboda in pestrost pri delu ne izčrpata, TVU-Novičke 2/2005

Deseta obletnica TVU

TVU 2005

(17. do 23. oktober)

381 izvajalcev
23 koordinatorjev
3.685 prireditvev
44.898 udeležencev
1.033 medijskih objav
13 dobitnikov priznanj
(60 % povratna informacija)

Konceptualno razvojne naloge:

- Tematska obarvanost TVU se nanaša na *Evropsko leto državljske kulture* in s tem na povezovalno med vseživljenjskim učenjem ter udejanjanjem pravic in odgovornosti

slehernega državljana.

- Projekt TVU je prvič predstavljen Strokovnemu svetu za izobraževanje odraslih, ta mu izreče priznanje za dosežke in naniza nekaj predlogov za razvoj projekta v prihodnje.
- Razpis MŠŠ za sofinanciranje infrastrukturnih dejavnosti, ki zadeva koordinacijo in prireditve TVU 2005, izostane – objavljen je šele junija 2006, po tem, ko je sprejet Letni program izobraževanja odraslih 2006!
- Izvajalci in koordinatorji TVU se sestanejo dvakrat, opozarjajo na zmanjševanje obsega svojih prizadevanj zaradi zamikov pri sofinanciranju njihovega sodelovanja; mreža koordinatorjev šteje 23 članov, 6 jih je tematskih, zaradi neurejenega sofinanciranja iz mreže izstopita dva pomembna območna koordinatorja.
- Organiziran je prvi slovenski 'forum učech se odraslih' (27. september) kot oblika povezovanja in srečevanja ljudi, zavezanih učenju; udeleženci izrazijo pripravljenost za sodelovanje pri zagovorništvu in promociji vseživljenjskega učenja ter predlagajo, da ACS zagotovi strokovne temelje foruma.

Prireditve na državni ravni:

- Dan odprtih vrat ACS (13. oktober) z vrsto strokovnih in promocijskih dogodkov privabi 89 udeležencev – med njimi je tudi delegacija učiteljev zgodovine iz osmih držav Jugovzhodne Evrope, partnerjev projekta EBIS *Vsakodnevno življenje pred in po padcu komunizma*.
- Slovesno odprtje TVU z novinarsko konferenco in podelitvijo priznanj ACS (14. oktober) je organizirano v Hotelu Mons, med 200 udeleženci jih je četrtnina iz tujine; praznični nagovori, razstava promocijskih gradiv iz vse Slovenije, bogat kulturni program, rojstno-dnevna torta – vse to je namenjeno počastitvi 10-letnice TVU.
- 9. andragski kolokvij (14. in 15. oktober) je naravnano na temo *Z vseživljenjskim učenjem do aktivnega državljanstva*; od 106 udeležencev jih je slaba polovica tujcev – od predstavnice Evropske komisije do priznanih strokovnjakov s področja izobraževanja odraslih in dejavnega državljanstva.
- ACS v sodelovanju z Mestno občino Ljubljana prvič izpelje *Parado znanja* (20. oktober) – sejem izobraževalnih in učnih dejavnosti ter dosežkov v Parku Zvezda; predstavitev okrog 40 razstavljalcev izobraževalnih, učnih ter drugih dejavnosti in dosežkov popestri 10-urni kulturni nastop 35 posameznikov in 6 skupin, ki dokazujejo, da je učenje (lahko) veselo in da nas spremlja v vseh obdobjih in različnih življenjskih okoliščinah.
- Na razstavi *10 let TVU – za Slovenijo, učečo se deželo* v Narodni in univerzitetni knjižnici v Ljubljani (4. do 30. november) so razgrnjena gradiva o razvojnih vidikih in dosežkih projekta TVU ter o njegovi razširjenosti po Sloveniji in v svetu.

Prireditve na krajevni ravni:

- *Poročilo in analiza TVU 2005*, ki z visokimi količinskimi kazalniki uspešnosti potrjujeta, da se je TVU v slovenskem prostoru uveljavil kot množična prireditve, sta objavljena na spletni strani TVU, na naslovu <http://tvu.acs.si/predstavitev>.

Priznanja ACS za izjemne učne in strokovne dosežke v izobraževanju odraslih:

- Med trinajstimi novimi dobitniki priznanj ACS je tudi predstavnik širšega slovenskega kulturnega prostora iz Trsta.

- Dobitniki so nedvomno zgled odgovornega, dejavnega državljanstva, saj izjemni učni oziroma izobraževalni dosežki ne bogatijo le njihovega življenja, pač pa puščajo neizbrisen pečat tudi na kakovosti življenja drugih – njihovih bližnjih, sodelavcev, sokrajanov in drugih; njihove zgodbe predvaja 17 kabelskih in drugih TV postaj po Sloveniji in v tržaškem zamejstvu.
- ACS zbere prispevke dobitnikov priznanj 1996-2005 za izjemne učne uspehe pri učenju odraslih, naslovljene *Moja učna pot*; pet zgodb objavi v TVU-Novičkah 2/2005.

Nacionalna promocija:

- Skupno promocijsko gradivo TVU poleg sedmih različnih plakata obsega tudi slovensko in angleško zgibanko, programske liste prireditev na državni ravni, transparent za Parado znanja, e-razglednico in e-pasico ter dopisni papir; vpeljan je jubilejni logotip TVU.
- Prenovljeni sta slovenska in angleška spletna stran, med drugim so objavljene tudi grafične rešitve skupnega promocijskega gradiva za potrebe mreže TVU.
- Izidejo štiri izdaje TVU-Novičk, zadnja v začetku leta 2006; kar 27 člankov o TVU najde svoje mesto v rubriki *Teden vseživljenjskega učenja* glasila Novičke.
- Temeljito je prenovljen informacijski sistem TVU, ki v okviru spletne strani omogoča spletno prijavo ter pripravo spletnega koledarja prireditev TVU.
- Celovita predstavitev projekta TVU je objavljena v tematski izdaji *Sodobne pedagogike Vseživljenjsko učenje in vseživljenjsko izobraževanje*, 2/2005.

Mednarodno sodelovanje:

- ACS v okviru projekta IntALWinE sodeluje pri pravi publikacije *I did it my way: Journeys of learning in Europe* (NIACE in UIE, 2005); v tej zbirki 29 navdihujočih življenjskih zgodb učečih se odraslih iz 14 evropskih držav sta objavljena tudi zgodbi Dušice Kunaver in Marina Kačiča, dobitnikov priznanj ACS 2002 oziroma 2000.
- Maja sodelujemo na drugem srečanju *Mednarodnega foruma učečih se odraslih* in na študijskem obisku britanskega festivala učenja, junija na četrtem delovnem srečanju mreže IntALWinE na Islandiji, septembra pa na srečanju ožje delovne skupine v Švici.
- Sodelujemo na konferenci *Izobraževanje za vse v dobi naraščajoče mobilnosti: implikacije za izobraževanje odraslih* in na sočasnem *Mednarodnem tednu učečih se odraslih*, 24. do 26. oktobra v Oslu, na Norveškem.

Citati TVU 2005:

»Predstavljene zgodbe so navdušujoči primeri učenja, zgovoren prikaz tega, kar 'vseživljenjskost' v resnici v dejanskih okoliščinah je: brezkompromisni boj za preživetje, drugič sestop iz uhojenih poti in iskanje v neznano, pa spet navdušeno odkrivanje novih in novih izzivov ali vztrajno zasledovanje postavljenega cilja, včasih potrpežljivo usklajevanje interesov ... povsod pa – učenje.«

Petra Javrh, urednica in oblikovalka zgodb za publikacijo *I did it my way: Journeys of learning in Europe*, v prispevku *V osrčju učenja*, TVU-Novičke 2/2005

»V kraju, kjer živim, bom za nekatere vselej ostala le 'vnukinja od Luka Pivkovga', ki je rad gledal za ženskami in se drzno vozil s kolesom. Prav priznanje ACS me je še dodatno spodbudilo, da sem zlezla iz tega predala sama, z lastnimi močmi. Priznanje me je dvignilo, dalo mi je moč, samozavest, da delam prav, četudi sem drugačna.«

Milena Miklavčič, dobitnica priznanja ACS 1999, v prispevku *Podoba, ki se je gradila in spreminjala*, TVU-Novičke 2/2005

Enajsti festival vseživljenjskega učenja v Sloveniji

TVU 2006

(16. do 22. oktober)

474 izvajalcev

28 koordinatorjev

4.050 prireditev

107.317 udeležencev

1.439 medijskih objav

13 dobitnikov priznanj

(60 % povratna informacija)

Konceptualno razvojne naloge:

- Tematska obarvanost TVU se nanaša na *Evropsko leto mobilnosti delavcev*, namenjeno promociji geografske, socialne in poklicne mobilnosti in njene povezanosti z vseživljenjskim učenjem.
- *Strateški načrt TVU* je prenovljen; upoštevani so desetletni trendi in izkušnje; na svoji petnajsti seji strateški načrt potrди NO TVU in se zavzame za pridobitev širšega soglasja o njegovi vsebini; objavljen je na spletni strani <http://tvu.acs.si/strateski/>.
- ACS na osnovi desetletnih izkušenj z organiziranjem slovesnega odprtja TVU pripravi *Izhodišča za prenos Nacionalnega odprtja TVU na lokalno/območno raven* ter skupaj z izbranim prirediteljem – Organizacijskim odborom za TVU pri Občini Jesenice – izdela akcijski načrt izvedbe te osrednje prireditve.
- Na majskem srečanju mreže TVU izvajalci in koordinatorji v delovnih skupinah izmenjajo izkušnje ter oblikujejo pobude in priporočila za nadaljnji razvoj projekta TVU v treh tematskih sklopih: vsebina in oblika prireditev TVU, promocija in animacija ter oblike sodelovanja v okolju.

Prireditve na državni ravni:

- Novinarska konferenca na državni ravni (12. oktober) je po devetih letih ponovno izpeljana v prostorih in s podporo Ministrstva za šolstvo in šport.
- Nacionalno odprtje TVU (13. oktober na Jesenicah), pred tem pa tudi novinarsko konferenco, zgledno izpelje Organizacijski odbor za TVU pri Občini Jesenice, sicer tudi dolgoletni območni koordinator TVU; s tem je uresničena nekajletna namera, da se TVU še bolj približa lokalni ravni in njenim vsebinam, s tem pa tudi počasti dozrajšnja prizadevanja izbrane lokalne skupnosti v projektu TVU; ACS pri izvedbi sodeluje v skladu s skupno oblikovanim akcijskim načrtom.
- 10. andragoški kolokvij (17. oktober) je organiziran na temo *Udeležba odraslih v izobraževanju – spodbude in ovire*; v prostorih Gospodarske zbornice v Ljubljani sodeluje 90 domačih udeležencev.

Prireditve na krajevni ravni:

- Podrobna analiza izjemnega števila prireditev, ki pritegnejo tudi zaradi svoje vsebinske pestrosti, je predstavljena v TVU-Novičkah 3/2006 oziroma 1/2007.

Priznanja ACS za izjemne učne in strokovne dosežke v izobraževanju odraslih:

- Med trinajstimi novimi dobitniki priznanj je tudi predstavnik širšega slovenskega kulturnega prostora iz Avstrijske Koroške.
- V tem letu beležimo desetletnico podeljevanja priznanj, kar poleg zbirke 126 zglednih primerov pomeni tudi zalogo nabranih izkušenj, ki bodo v prihodnje usmerjevale pripravo tematskih video-predstavitvev in druge dejavnosti, namenjene spodbujanju specifičnih ciljnih skupin prebivalstva.

Nacionalna promocija:

- Skupno promocijsko gradivo TVU poleg različic plakata obsega tudi slovensko zgibanko, vabilo na odprtje, dopisni papir, e-razglednico in e-pasico ter programski list odprtja na Jesenicah.
- Izidejo tri številke TVU-Novičk, zadnja v letu 2007.
- V okviru informacijskega sistema TVU je izdelan in uporabljen modul za evidentiranje in analizo povratnih informacij; prenovljen je anketni vprašalnik za prireditelje in koordinatorje TVU, ki nadomesti dozdajšnja dva vprašalnika.

Mednarodno sodelovanje:

- Udeležimo se dveh sestankov delovne skupine projekta IntALWinE (aprila v Litvi in septembra v Italiji) in prispevamo strokovna mnenja ter primere dobre prakse za skupno spletno stran: <http://www.ALWinEurope.net>, končno projektno poročilo in končno publikacijo; projekt IntALWinE se formalno zaključuje.
- Septembra v Bosni in Hercegovini sodelujemo na drugem Regionalnem festivalu učenja za JVE; udeležimo se odprtja festivala učenja BiH ter sočasne mednarodne konference *Lifelong learning and adult education – key factors for economic and social regeneration in South Eastern Europe*; temeljni dokument za razpravo je študija Evropske zveze za izobraževanje odraslih *Adult learning trends and issues in Europe*, ki predstavlja strokovno podlago za kasnejšo *Komunikacijo Evropske komisije o učenju odraslih*; festivali učenja so v obeh dokumentih prepoznani kot eno od gibal za uveljavljanje učenja odraslih na mednarodni, državni in lokalni ravni.
- Decembra se v Talinu udeležimo drugega srečanja estonskega 'forumu učečih se odraslih', kjer predstavimo projekt IntALWinE ter slovenske dosežke pri vzpostavitvi foruma učečih se odraslih; dobimo navdih za ponovni zagon podobnih prizadevanj v Sloveniji.

Citati TVU 2006:

»Med prvimi pomembnejšimi koraki v snovanju novega projekta je bila odločitev o podeljevanju priznanj Andragoškega centra Slovenije za izjemne dosežke pri bogatitvi lastnega znanja ter za strokovne in promocijske uspehe pri bogatitvi znanja drugih. /.../ Temeljni namen podeljevanja priznanj je bil torej predvsem – Tednu vseživljenjskega učenja dodati praznično razsežnost, ljudem, vajenim avstro-ogrške resnosti v šolskih klopeh, pa pokazati, da je človekovo pravico do veselja mogoče upoštevati tudi na tistem področju življenja, ki pripada učenju. S primeri uspešnih odraslih učencev smo skušali dokazati, da za učenje ni nikoli prepozno, da zmorejo tudi dolgotrajno učno nedejavni odrasli doseči zastavljene cilje, in da so na svoje učne dosežke lahko ponosni, da se jih lahko vesele.«

Slavica Borka Kucler, sodelavka ACS, v prispevku *V desetih letih 126 primerov kulture učenja, ki navdihujejo!*, TVU-Novičke 2/2006

»Pustil sem šolo in se vpisal v Ljubljani na oddelek za odrasle, ker sem mislil, da se tam ne bo treba učiti! Ko sem ugotovil, da brez truda ne bo nič, sem več let 'pavziral'. Potem sem se odločil, da hočem v življenju nekaj doseči, in se vpisal na Srednjo trgovsko šolo v Ljubljani. Program za poklic trgovec sem končal z odliko in pohvalo. Ker sem hotel imeti popolno srednjo šolo, sem izobraževanje nadaljeval po programu ekonomski tehnik. Zdaj sem sredi poklicne mature, in če bom dovolj uspešen, bom jeseni študent na Visoki poslovni šoli, svojo poklicno prihodnost pa vidim v turizmu.«

Tomaž Voršič iz Kranja, dobitnik priznanja ACS 2006, predstavljen v TVU-Novičkah 2/2006

Dvanajsti festival vseživljenjskega učenja v Sloveniji

TVU 2007
(15. do 21. oktober)

?

Odločate tudi vi!

Konceptualno razvojne naloge:

- Tematska obarvanost TVU se nanaša na *Evropsko leto enakih možnosti za vse (ELEM)*; v ta namen vzpostavimo dogovor o večplastnem sodelovanju z Direktoratom za invalide pri MDDSZ.
- Prizadevamo si za okrepitev mreže koordinatorjev TVU: z razpravami na rednih sestankih, z osebnimi stiki, s sistematičnim promoviranjem TVU na lokalni ravni, kjer delujejo območni koordinatorji, ter na ravni zvez, združenj in drugih krovnih ustanov, ki delujejo kot tematski koordinatorji.
- Izide publikacija *12 let TVU – utrinki s prehojene poti*, v njej so dokumentirana dejstva, dogodki, dosežki in usmeritve projekta TVU od leta 1996 do danes.
- Poslanstvo TVU se naravnava na sporočila aktualnih domačih in evropskih strateških dokumentov (Strategija družbenega razvoja, Strategija vseživljenjskega učenja, Nacionalni program za izobraževanje odraslih, Akcijski načrt za učenje odraslih in drugi) ter sodeluje v procesih njihovega uresničevanja.

Prireditve na državni ravni:

- Novinarska konferenca na državni ravni (10. oktober) je predvidena v prostorih in s podporo MDDSZ.
- Nacionalno odprtje TVU s predhodno novinarsko konferenco je predvideno 12. oktobra v Postojni; v sodelovanju z ACS ga bosta izpeljali Občina Postojna in Ljudska univerza Postojna, obe vključeni v Teden vseživljenjskega učenja od vsega začetka – zadnja leta v vlogi območnega koordinatorja TVU.
- 11. andragoški kolokvij (16. oktober) je priložnost za razpravo o Sporočilu Evropske komisije *Učenje odraslih: Za učenje ni nikoli prepozno*.

Prireditve na krajevni ravni:

- Izvajalci in koordinatorji TVU 2007 so vabljeni, da organizirajo prireditve, ki osvetlujejo vlogo izobraževanja odraslih in vseživljenjskega učenja pri preseganju diskriminacije, do katere lahko pride na osnovi šestih okoliščin: spola, rase ali narodne pripadnosti, verskega ali drugega prepričanja, invalidnosti, starosti ali spolne usmerjenosti.
- Tematska obarvanost prireditev TVU je lahko tudi povsem lokalna, odvisna od sodobnih potreb in dosežkov posameznega okolja. Pod okriljem TVU je dovolj prostora za vse vsebine, ki manifestirajo povezanost z učenjem.

Priznanja ACS za izjemne učne in strokovne dosežke v izobraževanju odraslih:

- Zakladnica primerov prizadevnih posameznikov in učečih se skupin ter izjemnih izobraževalcev, ustanov, podjetij in lokalnih skupnosti, ki jih odlikuje predanost vseživljenjskemu učenju, se poveča za 15 novih dobitnikov priznanj ACS.
- Izide publikacija, v kateri so povzeta spoznanja o inštitutu podeljevanja priznanj, predstavljeni dozrajšnji primeri ter oblikovana sporočila za izbrane ciljne skupine kot tudi za najširšo in strokovno javnost.
- Spremljevalni del omenjene publikacije so tematske zbirke primerov udejanjanja kulture vseživljenjskega učenja, namenjene seznanjanju in spodbujanju izbranih ciljnih skupin, da se vključijo v možnosti nadaljevalnega izobraževanja in učenja.

Nacionalna promocija:

- Skupno promocijsko gradivo TVU poleg različic plakata prvič obsega tiskano razglednico TVU, sicer pa tudi vabilo na odprtje, dopisni papir, e-razglednico, e-pasico in papirno kocko.
- Izidejo tri številke TVU-Novičk, zadnja v letu 2008.

Mednarodno sodelovanje:

- Kot zadnji dosežek projekta IntALWinE izide publikacija *Beating the drums for attention* (UIL, 2007), in sicer v angleškem, nemškem in francoskem jeziku. Ker publikacijo bogatijo konkretni primeri iz prakse festivalov učenja po vsej Evropi, se projektni partnerji odločajo za njen prevod; ACS pripravi slovensko različico *S festivalskimi zvoki za večjo pozornost* (ACS, 2007), ki je v spletni obliki objavljena na naslovu <http://tvu.acs.si/mednarodno/ucenci>, na voljo pa je tudi v tiskani različici.
- Večina nacionalnih koordinatorjev festivalov učenja v Evropi pod vodstvom Škotskega partnerstva za izobraževanje odraslih pristopi k oblikovanju novega projekta, katerega cilj je uveljaviti glas učečih se in slednjim omogočiti, da svoje poglede izrazijo in si jih izmenjajo na različnih forumih na mednarodni in državni ravni; prvotni koncept vzpostavitve 'forumov učečih se odraslih', vpeljan v projektu IntALWinE, se tako razširi na oblikovanje evropske in nacionalnih 'mrež učečih se'; predvideni slovenski prispevek v tem projektu je delovno srečanje partnerjev, izpeljano v času slovenskega predsedovanja EU, junija 2008.
- V počastitev slovenskega predsedovanja EU se ACS vključi v prijavo projekta v okviru programa *Vseživljenjsko učenje*, namenjenega organiziranju evropske konference *Za učenje ni nikoli prepozno*, načrtovane 19. in 20. maja 2008; če bo prijava uspela, bo ob tej priložnosti uradno objavljen *Akcijski načrt EU za izobraževanje odraslih*, dogodek pa bo potekal v okviru TVU 2008, ki bo prvič po 12 letih izpeljan v spomladanskem času in slovesno odprt v nedeljo, 18. maja.
- Sodelujemo na *Mednarodnem tednu učečih se odraslih 2007*, katerega gostitelja sta NIACE in UIL; srečanje nacionalnih koordinatorjev in predstavnikov učečih se odraslih iz 45 držav je namenjeno pregledu dozdajšnjega razvoja festivalov učenja, razmisleku o razvojnih perspektivah ter razpravi o prispevku mednarodnega gibanja festivalov učenja k akcijam *Izobraževanje za vse, Razvojni cilji tretjega tisočletja* ter *Confintea VI, 2009*.

Citati TVU 2007:

»Iz nacionalnih tednov učečih se odraslih in drugih festivalov učenja se je razvilo mednarodno dogajanje. Njegova evropska veja je najmočnejša in najdejavnjša, podpirata jo program Evropske unije Socrates/Grundtvig ter dinamična mreža sposobnih koordinatorjev. /.../ Gibanje je zraslo presenetljivo hitro, festivalski zvoki so postali vse glasnejši, plesni koraki pa vse bolj prilagojeni pospešenemu ritmu. Kot je bilo poudarjeno že na konferenci *Confintea V*, so se tedni učečih se odraslih in drugi festivali učenja dokazali kot pomembni dejavniki za promocijo učenja odraslih in razodevanje njegovega plemenitega poslanstva, da okrepi vse učeče se, poveča udeležbo v izobraževanju, prispeva h gradnji demokracije in pomaga pri postavljanju temeljev za vseživljenjsko učenje.«

Dr. Adama Ouane, direktor Unescovega inštituta za vseživljenjsko učenje, v predgovoru k publikaciji *Beating the Drums for Attention* (slovenska različica: *S festivalskimi zvoki za večjo pozornost*)

»Do sedaj se zdi, da obstaja določeno tveganje, če se posvetuješ z učečimi se odraslimi o tem, kaj želijo in kakšna so njihova mnenja. Menedžerji in izvajalci izobraževanja se ne počutijo najbolje pri tem, ko si delijo moč z udeleženci, vendar bodo morali razviti kulturo, v kateri je odkrita in poštena povratna informacija dobrodošla in v kateri je varno izraziti svoje poglede. Pri izvajalcih izobraževanja odraslih in oblikovalcih politike je torej potreben kulturni premik.«

John Gates iz Walesa in Winifred Hignell iz Severne Irske, predstavnika *Mednarodnega foruma učečih se odraslih*, v publikaciji *Beating the Drums for Attention*

Izzivi za prihodnost projekta TVU

Navidezno najenostavnejši izziv, ki se postavlja za prihodnost TVU, je nadaljnje **povečanje količinskih kazalnikov uspešnosti** projekta. Ti so v preteklosti sprva skokovito naraščali, se umirili, nekoliko upadli, v zadnjih dveh letih spet narasli – vsakič je nanje pomembno vplivala **stopnja povratne informacije**. Tudi doseganje čim višje stopnje le-te je zato izziv, saj si le z obdelavo anket, ki jih čim bolj zavzeto izpolnijo sodelujoči, lahko ustvarimo resnično sliko o dejanskem dogajanju v TVU. Četudi je število prirediteljev in dogodkov več ali manj znano že v času prijav, sta obseg udeležencev in medijskih prispevkov tedaj še uganka.

Prehrojena pot TVU je dokazala, da je gibanje količinskih kazalnikov odvisno od kakovostnih premikov pa tudi zastojev. TVU namreč ne more biti sam sebi namen – vpet mora biti v potrebe časa in širšega prostora, omogočati mora uresničevanje interesov vseh vpletenih. Sodelovanje v TVU je torej vlaganje, ki naj prinaša koristi na vseh ravneh. Nosilcev festivala učenja in področij njihovega delovanja je mnogo, zato v nadaljevanju za opredelitev izzivov za prihodnost projekta vpeljujemo strukturo, ki naj bralcu pomaga razumeti številne razsežnosti TVU in posledične možnosti za **kakovostne premike**. Za prikaz teh izzivov smo izbrali pristop 'od zgoraj navzdol' – od politične ravni prek operativne in strokovne do ravni udeležencev in podpornikov, ne da bi s tem želeli prisoditi večji pomen enemu vidiku v primerjavi z drugim, saj se v praksi med seboj tesno prepletajo.

Temeljno izhodišče pri tem razmisleku pa je, da se projekt TVU nadaljuje kot vsakoletni slovenski projekt za promoviranje in razvijanje vseživljenjskega učenja in da ga Vlada RS tudi v prihodnje obravnava kot projekt državnega pomena, ki mu nudi ustrezno moralno, denarno in organizacijsko podporo na državni in lokalnih ravneh.

Vidik politike

Izhodišče: Vseživljenjsko učenje je v EU in na nacionalni ravni prepoznano kot ena od gonilnih sil za uresničevanje lizbonske strategije in drugih strateških dokumentov. Gospodarska rast in zaposljivost pa tudi uresničevanje socialnega modela so pogojeni s kulturo učenja in družbo znanja.

1. Izzivi na nacionalni ravni:

- krepiti prepoznavnost TVU kot dejavnika za pospeševanje uresničevanja razvojnih ciljev izobraževalnega sistema in drugih resorjev (večja udeležba v procesih učenja ter večja usposobljenost prebivalcev za delo in vsakodnevno življenje, socialna vključenost, dejavno državljanstvo);
- povečati uporabnost TVU za popularizacijo strateških dokumentov in procesov, kot so *Izobraževanje in usposabljanje 2010*, *Strategija vseživljenjskega učenja*, *Nacionalni program za izobraževanje odraslih* in drugih;
- doseči seznanjenost, zainteresiranost, dejavno vključenost **vseh državnih resorjev v TVU**, ne le šolskega in delovnega, ter zagotavljanje različnih oblik podpore;
- okrepiti prepoznavnost in uporabnost TVU kot enega od gonilnih dejavnikov sinergijskega razvoja **na regionalni in lokalni ravni**;
- izkoristiti prizorišča TVU za srečanja in izmenjavo mnenj predstavnikov politike s strokovnjaki, praktiki, predstavniki civilne družbe, socialnimi partnerji pa tudi udeleženci vseživljenjskega učenja.

2. Izzivi na evropski/mednarodni ravni:

- dosežati analogne cilje kot na nacionalni ravni;
- okrepiti denarno in moralno podporo mednarodnih ustanov in agencij (Evropske komisije, Unesca in drugih) gibanju festivalov učenja kot orodij za pospeševanje uresničevanja mednarodnih političnih usmeritev, zapisanih v dokumentih, kot so: *Izobraževanje za vse (2000-2015)*, *Desetletje pismenosti (2005-2014)*, *Confintea V (1997-2009)*, nato *Confintea VI*.

Vidik nacionalne koordinacije TVU

Izhodišče: Nacionalno koordinacijo TVU izvaja Andragoški center Slovenije, saj je pospeševanje izobraževanja odraslih in vseživljenjskega učenja temeljno poslanstvo te ustanove. Pri svojem delu je vitalno povezan z drugimi člani mreže prijateljev TVU.

1. Izzivi na nacionalni ravni:

- okrepi konceptualno-razvojne vidike nacionalne koordinacije TVU, kar naj zagotavlja vnašanje svežih pobud in zamisli ter neprestani razvoj projekta;
- usposablja partnerje TVU, zlasti območne in tematske koordinatorje, za prevzemanje posameznih nalog v projektu, kot je prenos nacionalnega odprtja TVU na lokalno/območno raven;
- pridobiti denarno podporo, vzpostaviti ustrezno metodologijo in zagotoviti človeške vire za raziskovanje dodane vrednosti, ki jo TVU prinaša posameznikom, določenim ciljnim skupinam in družbi kot celoti;
- povzemati pridobljena spoznanja in gradiva ter jih nadgrajevati za doseganje novih ciljev, kot je nadgradnja video-predstavitev dobitnikov priznanj v tematske sklope, namenjene animaciji posameznih ciljnih skupin.

2. Izzivi na evropski/mednarodni ravni:

- ohranjati in krepi vlogo v mednarodnem gibanju festivalov učenja ter še naprej prispevati svoj 'know-how' za širjenje festivalov učenja v svetu;
- sodelovati v novih evropskih in drugih projektih, ki omogočajo uveljavitev TVU v mednarodnem merilu, medsebojno učenje in izmenjavo primerov dobre prakse;
- sodelovati pri skupnih publikacijah in drugih informativnih in promocijskih gradivih;
- sodelovati pri oblikovanju novih gibanj in pobud, kot je priprava dokumenta o zagovorniški vlogi festivalov učenja za *Šesto Unescovo konferenco o izobraževanju odraslih* (Confintea VI).

Vidik mreže koordinatorjev in prirediteljev TVU

Izhodišče: TVU je za koordinatorje in prireditelje priložnost, da se predstavijo, pritegnejo ljudi in pomnožijo vrste svojih udeležencev. Gre torej za naložbo v promocijo njihovih dejavnosti, obenem pa jim TVU omogoča odpiranje v okolje in povezovanje z najrazličnejšimi partnerji.

1. Izzivi koordinatorjev:

- doreči vlogo območnih koordinatorjev: pokritost območij, vrsta podizvajalcev, vpetost njihovih prizadevanj v siceršnje razvojne tokove v okolju, ki ga pokrivajo, stopnja lokalne/regionalne podpore ter načini njenega doseganja in podobno;
- doreči vlogo tematskih koordinatorjev: opredelitev dodatnih tematskih področij – tako v okviru izobraževalnega sistema in sfere dela kot v drugih resorjih, opredelitev načinov delovanja ter povezovanja in podobno;
- na državni in lokalni ravni zagotoviti stabilno denarno podporo za delovanje mreže koordinatorjev TVU;
- posodobiti *Skupna priporočila za koordinatorje TVU* in tako opredeliti naloge, še zlasti pa razmerja 'navzgor' (do nacionalnega koordinatorja) in 'navzdol' (do t.i. podizvajalcev TVU), s čemer želimo doseči pravo mero dorečenosti in ustvarjalne svobode.

2. Izzivi na ravni prirediteljev TVU:

- pritegniti partnerje, ki v TVU še niso prepoznali svojih priložnosti, jim pomagati opredeliti interes, koristi, možnosti povezovanja ipd.;
- spodbuditi vključevanje gospodarskih podjetij, saj je zanje TVU lahko priložnost za udejanjanje njihove družbene odgovornosti in način sporočanja javnosti o različnih načinih družbeno-odgovornega ravnanja na različnih področjih (izobraževanje, kultura, šport ipd.);
- razmisliti o tematski opredeljenosti TVU – poleg vsakokratne teme 'evropskega' ali 'mednarodnega' leta, še več drugih tem, ki bi mrežo prirediteljev združevale, jo usmerjale, pritegnile;
- zagotoviti stabilno denarno podporo članom mreže prirediteljev TVU in jim zagotavljati ustrezne informacije o potencialnih virih denarne in druge pomoči.

Vidik stroke

Izhodišče: Mnoge prireditve TVU dejavno vključujejo in nagovarjajo tudi strokovno javnost. Po eni strani daje festivalsko vzdušje strokovnim dogodkom pridih prazničnosti, večje sproščenosti in odprtosti do vseh partnerjev v mreži TVU. Po drugi strani pa strokovne razprave, konference in podobne dejavnosti krepijo strokovne temelje promocije vseživljenjskega učenja in izobraževanja.

1. Izzivi na nacionalni ravni:

- zagotoviti, da prizorišča TVU v čim večji meri odpirajo priložnosti za izmenjavo strokovnih mnenj, srečanj stroke z udeleženci vseživljenjskega učenja in politiki (npr. andragoški kolokvij);
- povabiti predstavnike različnih strok, zlasti izobraževalne, da izkoristijo nakopičeno bogastvo dognanj, gradiv in primerov dobre prakse TVU in jih vključijo v svoja raziskovalna in druga prizadevanja.

2. Izzivi na evropski/mednarodni ravni:

- vključiti tematiko festivalov učenja v strokovne razprave na regionalni, evropski in svetovni ravni z namenom, da se prepoznajo njihovi dosežki in potenciali.

Vidik udeležencev (Tedna) vseživljenjskega učenja

Izhodišče: TVU je prvenstveno namenjen ljudem – takim, ki so že vključeni v vseživljenjsko učenje in dosegajo posnemanja vredne uspehe, kot tudi tistim, ki doživljajo ovire ali imajo celo nenaklonjen odnos do učenja in izobraževanja.

1. Izzivi na nacionalni ravni:

- obiskovalcem prizorišč TVU zagotoviti tisto, po kar so prišli: informacije, spodbude, navdih, zglede;
- spodbujati zlasti prireditve, na katerih obiskovalci dejavno sodelujejo in dogodke soustvarjajo;
- preseči krog 'prepričanih' ter s pomočjo in z dejavnim vključevanjem učečih se poiskati inovativne načine doseganja posameznikov in ciljnih skupin, ki jih je težje doseči;
- poiskati še več zglednih učečih se in izpostaviti njihove življenjske zgodbe, saj so izkušnje dokazale, da so prav oni najuspešnejši zagovorniki vseživljenjskega učenja;
- nadgraditi institut podeljevanja priznanj/nagrad za izjemne učne dosežke in ga v še večji meri uporabiti za spodbujanje udeležbe v vseživljenjskem učenju;
- usposabljanje učeče se za zagovornišvo in jim zagotoviti ustrezno podporo;
- opredeliti načine uveljavljanja glasu učečih se – odpiranje poti v politiko, stroko, prakso in v medije;
- pospeševati oblikovanje forumov in mrež učečih se in tako v čim večji meri vključevati učeče se v oblikovanje politike in ponudbe vseživljenjskega učenja.

2. Izzivi na evropski/mednarodni ravni:

- zagotoviti zastopanost predstavnikov Slovenije v mednarodnem forumu/mreži učečih se odraslih;
- zagotoviti zastopanost predstavnikov na strokovnih in političnih dogodkih ter v gibanjih, kjer je predvidena udeležba učečih se.

Vidik medijev in drugih podpornikov TVU

Izhodišče: Mediji niso le podaljšana roka prideliteljev in koordinatorjev TVU pri doseganju najširše javnosti, pač pa z vsebinsko angažiranimi medijskimi dogodki vse bolj prehajajo v vrste ambasadorjev kulture vseživljenjskega učenja. Podobna ugotovitev velja tudi za druge podpornike TVU.

1. Izzivi na ravni medijev:

- zagotoviti še temeljitejšo medijsko podporo dogodkom TVU – tako na nacionalni kot na lokalni ravni;
- opredeliti inovativne načine dejavnega sodelovanja medijev v mreži prijateljev TVU.

2. Izzivi na ravni drugih podpornikov TVU:

- seznaniti potencialne podpornike s priložnostmi za udejanjanje njihove družbene odgovornosti, po drugi strani pa v zameno za njihovo podporo najti še prodornejše načine seznanjanja javnosti o vlogi podpornikov TVU.

Teden vseživljenjskega učenja je izrazito **kolektivni podvig**, v katerem ima vsak člen določeno vlogo in kjer je uspešnost celote odvisna od zavzetosti in uspešnosti njenih delov. Paleta izzivov za prihodnost projekta TVU potrjuje nekatere od že uveljavljenih smeri in odpira kar nekaj novih. Ni vseobsegajoča in ni dokončna, niti ne opredeljuje vedno enoumno, kdo naj bi bil/i nosilec/i naštetih prizadevanj, saj bi to presegalo namen tega besedila. Verjamemo, da seznam vendarle ponuja dovolj vzvodov za svež, večji zagon v projektu, sicer pa bralce vabimo, da nam ga pomagajo nadgrajevati. Priložnosti za to je veliko: srečanja mreže TVU, spletna stran TVU, e-pošta, pisma, osebni stiki.

S TVU nameravamo tudi v prihodnje pomembno prispevati k ponotranjanju kulture vseživljenjskega učenja. Ta bo morda odločilna za preživetje v času, ki nam po eni strani odpira številne nove možnosti, a nas hkrati izpostavlja in prepušča tokovom trgov znanja in dela. Pomen Tedna vseživljenjskega učenja zato vidimo tudi v tem, da sooblikuje držo naroda do izzivov, ki so naši skupni, evropski ali celo globalni. Po drugi strani pomaga ohranjati našo dediščino in jo prelivati v sodobno slovensko identiteto. Zaradi naštetega verjamemo v ta projekt in si bomo prizadevali za našo okrepljeno povezanost pri njegovih nadaljnjih izpeljavah.

Festivali učenja po svetu

Alan Tuckett

direktor NIACE, 'oče' Tedna učečih se odraslih
(Adult Learners' Week)

»V zgodnjih devetdesetih letih se je tedanja britanska vlada odločila, da učenje za osebni razvoj ne bo več deležno javne podpore. Sočasno je novi medijski zakon ogrozil izobraževalne programe v neodvisnih televizijskih hišah. V NIACE smo se tedaj odločili, da

je nastopil čas za festival učenja. V Tednu učečih se odraslih smo želeli omogočiti učečim se, da v vsej svoji raznolikosti izpovedo, kako je učenje spremenilo njihova življenja, zato da bi pritegnili še druge. Ti glasovi učečih se so spremenili javno politiko! BBC je med rednimi oddajami prikazoval 19-sekundne zgodbe, ki so navduševale ljudi za ponovno vključitev v izobraževanje. Neodvisne medijske hiše so predstavljale zgodbe dobitnikov priznanj in nagrad. Bilo je na tisoče krajevnih dogodkov in nacionalnih konferenc, priredili smo sprejem v parlamentu, 54.000 ljudi je poklicalo brezplačno telefonsko linijo in se pozanimalo o možnostih učenja (eden od treh se je kasneje vključil v izobraževanje). Teden se je obdržal – v letu 2007 ga organiziramo šestnajstič!

Moji stiki s slovenskim Tednom vseživljenjskega učenja segajo v čas pred njegovo prvo izpeljavo. Tedanji direktor Andragoškega centra, Zoran Jelenc, je namreč leta 1995 obiskal naš Teden in se z menoj pogovarjal o načrtih, da bi v Sloveniji vpeljali festival učenja, ki bi vključeval vso skupnost. Kasneje, leta 2000, sem se razveselil povabila, da se udeležim slovesnega odprtja TVU in mednarodnega andragoškega kolokvija. Uspelo se mi je izmuzniti iz konferenčne dvorane, se pridružiti skupini izobraževalcev odraslih z Balkana – od Romunije pa tja do Makedonije – in obiskati dogodke TVU na različnih koncih Slovenije. Bili smo priče medgeneracijskega učenja na podeželju pa tudi raznolike izobraževalne ponudbe v mestnih središčih. Dan je doživel svoj vrhunec v hribovski vasici – kot se to rado zgodi na mednarodnih srečanjih – s petjem, plesom in pogostitvijo. Dogodek je bil sestavni del usposabljanja Andragoškega centra, namenjenega prenosu njihovih izkušenj in prakse, povezane z izpeljavo festivala učenja. Učinke tega usposabljanja pa tudi navdiha, ki ga je porodil opisani izlet, je zdaj mogoče opazovati vsako leto na festivalih učenja po vsej Jugovzhodni Evropi.

Nenazadnje zaradi izkušnje v Sloveniji in s podporo Unescovega inštituta za vseživljenjsko učenje iz Hamburga so se tedni učečih se odraslih in drugi festivali učenja razširili v več kot 40 držav po svetu. Najsi gre za plovbo po Volgi, potovanje z avtobusom skozi Benin, dogajanje v konferenčnih dvoranah v Singapurju – festivali učenja imajo različne pojavne oblike in se dogajajo na različnih prizoriščih. Skupna pa jim je sposobnost, da izobraževanje (odraslih) prenesejo iz učilnic na prosto in ga povežejo s kulturo, zato da si lahko udeleženci delijo navdušenje in moč za preobrazbo, ki ju izobraževanje vnaša v življenja posameznikov.

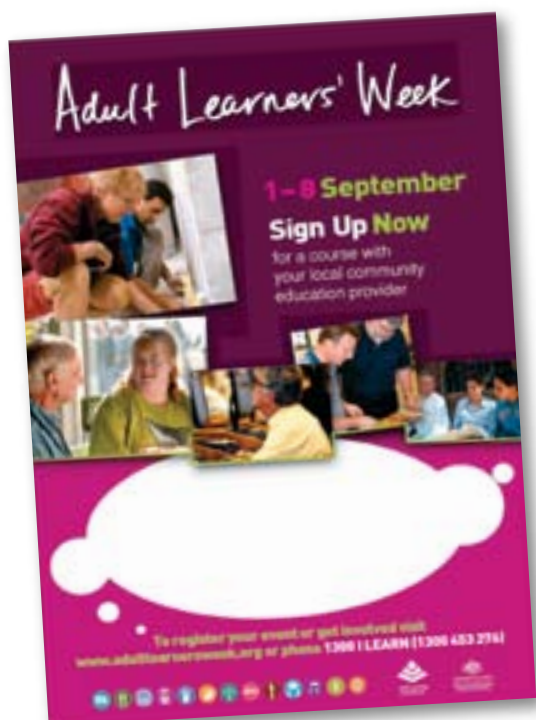
Naj še dolgo uspevajo slovenski Teden vseživljenjskega učenja in njegovi zanosni organizatorji!«

Mednarodno gibanje

Mednarodno gibanje festivalov učenja (International Adult Learners' Week – IALW Movement) pooseblja mreža ustanov in nacionalnih koordinatorjev festivalov po vsem svetu – trenutno je vključenih okrog 45 držav, od tega dobra polovica evropskih. Leta 1999 je koordinacijo gibanja prevzel Unescov inštitut za izobraževanje (zdaj 'za vseživljenjsko učenje') v Hamburgu, ki ureja skupno spletno stran (<http://www.unesco.org/education/uie/InternationalALW>), spodbuja izmenjavo izkušenj, informacij in idej, organizira občasna srečanja nacionalnih koordinatorjev ter si v sodelovanju z njimi prizadeva gibanje širiti in vsebinsko poglobljati, s tem pa tudi zagovarjati in spodbujati uveljavljanje izobraževanja odraslih in vseživljenjskega učenja na vseh ravneh. Slovenski Teden vseživljenjskega učenja je v mednarodnem gibanju festivalov učenja ustrezno zastopan, pri njegovem razvoju in pospeševanju pa že vsa leta dejavno sodelujemo. Slovenske izkušnje in dosežki so deležni velikega spoštovanja in posnemanja – ne le zaradi dolge tradicije, temveč tudi zaradi sistematičnosti in inovativnosti pristopov, udejanjenih v dvanajstih letih TVU.

TVU se je s svojo prvo izpeljavo leta 1996 postavil ob bok šestim državam na svetu, ki so do tedaj vsaj enkrat organizirale festival učenja - to so bile Velika Britanija, Avstralija, Belgija (Flandrija), Jamajka, Južna Afrika in Švica. Za zgled pri snovanju prvega TVU je tudi Sloveniji služil model britanskega Tedna učečih se odraslih (Adult Learners' Week - ALW), ki ga je NIACE (National Institute for Adult and Continuing Education), krovna ustanova za razvoj izobraževanja odraslih za Anglijo in Wales) prvič organiziral leta 1992 in se pri tem opiral na zamisel, ki je vzniknila v Združenih državah Amerike, a se tam ni uveljavila. Od vsega začetka pa smo slovensko prireditev zasnovali širše, saj z njo promoviramo kulturo vseživljenjskega učenja. Ta koncept smo v okviru mednarodnega sodelovanja prenesli v države Jugovzhodne Evrope in v Španijo.

Festivali učenja so družbeno-ekonomsko in kulturno pogojeni. Med seboj se razlikujejo po časovnem obsegu – največkrat gre za festivalski teden, včasih pa tudi za več dni ali en sam dan, ponavadi je to svetovni dan pismenosti. Razlikujejo se tudi po vsebini – pokrivajo izobraževanje odraslih ali vseživljenjsko učenje v najširšem smislu, ali pa so osredotočeni na ključna področja, kot so ponekod pismenost (npr. v Braziliji), drugod predvsem izobraževanje in usposabljanje za delo (npr. v Jugovzhodni Evropi) ali pa splošno nefor-

malno izobraževanje (npr. na Finskem). Prireditve so praviloma razpršene po več lokacijah in tudi države, ki so začele z relativno centraliziranimi dogodki (konference in sejmi), so sčasoma uvidele potrebo, da gredo med ljudi, v okolja, kjer ti živijo in ustvarjajo (v šole, podjetja, kulturne domove, v naravo ipd.). Skoraj vsem festivalom je namreč skupno spoznanje, da nič ne more bolj prepričljivo zagovarjati pomembnosti in vsenavzočnosti učenja (odraslih) kot neposredno pričevanje navdušenih udeležencev samih.

Pomemben impulz je mednarodnemu gibanju festivalov učenja dala *Peta mednarodna Unescova konferenca o izobraževanju odraslih* (Confinteá V, 1997), ki je potekala pod geslom *Učenje odraslih – ključ za 21. stoletje* in se je v svojih strateških dokumentih dotaknila tudi pospeševanja kulture učenja. Tako je v *Hamburški deklaraciji o prihodnosti izobraževanja odraslih* ter v *Akcijskem načrtu* zapisano priporočilo vsem državam članicam, naj organizirajo Teden učečih se odraslih in naj to postane mednarodna prireditve. Novembra 1999 je sledila resolucija generalne konference Unesca, ki je vpeljala pojem in prireditve Mednarodni teden učečih se odraslih (IALW) in ga povezala z Mednarodnim dnevom pismenosti (8. september).

Prva izpeljava **Mednarodnega tedna učečih se odraslih** (IALW) je potekala ob odprtju svetovne razstave Expo 2000 v Hanovru; v naslednjih letih so sledili nadaljnji mednarodni dogodki z namenom, da se povečata prepoznavnost in veljavnost tega mednarodnega gibanja:

- Bruselj, Belgija (2001): srečanje evropskih nacionalnih koordinatorjev in evalvacija evropskih festivalov učenja;
- São Paulo, Brazilija (2002): srečanje nacionalnih koordinatorjev festivalov učenja iz različnih regij kot sestavni del Tretjega brazilskega tedna pismenosti;
- Bangkok, Tajska (2003): Mednarodni teden učečih se odraslih (IALW) v povezavi s konferenco Confinteá V Midterm Review;
- Cape Town, Južna Afrika (2004): Mednarodni teden učečih se odraslih (IALW) v povezavi z južnoafriškim festivalom učenja in konferenco *Izobraževanje odraslih in pismenost za demokracijo in državljanstvo*;
- Oslo, Norveška (2005): Mednarodni teden učečih se odraslih (IALW) v povezavi z norveškim festivalom učenja in mednarodno konferenco *Izobraževanje za vse v dobi naraščajočemu mobilnosti: implikacije za izobraževanje odraslih*;
- Manchester, Velika Britanija (2007): Mednarodni teden učečih se odraslih (IALW) z osrednjo temo *Poročilo o mreži za globalno zagovorništvo kot prispevek za Confinteá VI*.

»Poskus zaobjeti vso raznolikost festivalov učenja po svetu predstavlja velik izziv. To je dober znak, saj dokazuje, da sta domet in bogastvo dejavnosti, namenjenih praznovanju in motivaciji učečih se, izjemna. Mednarodni teden učečih se odraslih je pojem, ki zaobjema vse – od tednov učečih se odraslih do dnevov ali tednov vseživljenjskega učenja, tednov pismenosti in drugih festivalov učenja. Eni se dogajajo na lokalni, drugi na nacionalni, tretji na regionalni ravni – marca, maja, septembra ali novembra katerega koli leta. Vsi skupaj pa tvorijo mednarodno mrežo in gibanje, katerega namen je spodbujanje za učenje in dejavno participacijo.«

Bettina Bochynek, Unescov inštitut za vseživljenjsko učenje, Hamburg, koordinatorica mednarodnega gibanja festivalov učenja

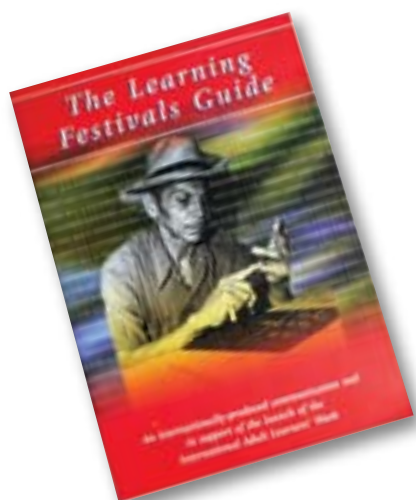
‘Od vsega začetka je močno gibal festivalov učenja po svetu medsebojna izmenjava in prevzemanje izkušenj in zamisli, ki so bodisi plod osebnega angažiranja ali mednarodnih navdihujočih dogodkov. /.../ Organizatorji vzpostavljajo povezave s koordinatorji festivalov v drugih državah, zato da bi skupno razvijali ideje in strategije. Nihče si pojma festivala ne lasti, vsi si z veseljem delijo zamisli in tako mnoge države prevzemajo koncept Tedna učečih se odraslih. /.../ Z mednarodnega vidika gledano tako postane raznolikost pristopov k izobraževanju odraslih jasno vidna, povezovanje teh različnih izkušenj pa bogati vse udeležene.’

Kate Malone, NIACE, v prispevku Razmišljanja o Tednu učečih se odraslih v Veliki Britaniji, Convergence, ICAE, 2002

V obdobju 2000-2007 so nastale naslednje pomembnejše mednarodne publikacije:

- The Learning Festivals Guide. An internationally-produced communication tool in support of the launch of the International ALW (NIACE, 2000)
- Lernen für alle : Lernfeste in Südosteuropa 2001 / Learning is for everyone : Adult Learners' Weeks in South Eastern Europe (IIZ/DVV Bonn, 2002)
- Convergence : Adult Learners' Weeks and Learning Festivals; Special double issue (ICAE, 2002)
- Securing the right to learn. An internationally-produced guide to advocacy (NIACE, 2002)
- International Adult Learners' Week – Six years after Confintea V (Unesco Institute for Education, Hamburg, 2003)
- Regionales Festival des lebenslangen Lernens / Regional Lifelong Learning Festival (IIZ/DVV Skopje, Makedonija, 2004)
- I did it my way: Journeys of learning in Europe (NIACE and Unesco Institute for Education, 2005)
- Beating the Drums for Attention, Proceedings and Outcomes of the Socrates/Grundtvig Network 'International Adult Learners' Week in Europe' IntALWinE (Unesco Institute for Lifelong Learning, 2007)

Na področju učenja in izobraževanja (odraslih) so za mednarodno gibanje festivalov učenja aktualne te mednarodne politične usmeritve:

- CONFINTEA V Agenda for the Future (1997) – Akcijski načrt za prihodnost izobraževanja odraslih (<http://www.unesco.org/education/uie/confintea/>)
- Dacar Framework for Action: Education for All (2000-2015) – Izobraževanje za vse (<http://www.unesco.org/education/efa/>)
- United Nations Literacy Decade (2003-2012) – Desetletje pismenosti (http://portal.unesco.org/education/en/ev.php-URL_ID=16553&URL_DO=DO_TOPIC&URL_SECTION=-473.html)
- United Nations Decade of Education for Sustainable Development (2005-2014) – Desetletje izobraževanja za trajnostni razvoj (http://portal.unesco.org/education/en/ev.php-URL_ID=27234&URL_DO=DO_TOPIC&URL_SECTION=201.html)

V nadaljevanju so predstavljeni najvidnejši primeri vključenosti TVU v projekte na evropski ravni. ▶

7.1 Mednarodni Teden učečih se odraslih v Evropi (International Adult Learners' Week in Europe)

Kratki naziv: IntALWinE

Časovni okvir: 2003-2006

Program: Grundtvig 4

Spletna stran: <http://www.ALWinEurope.net>

Koordinator: Unescov inštitut za vseživljenjsko učenje, Hamburg, Nemčija

Partnerske države: Avstrija, Belgija/Flandrija, Bolgarija, Ciper, Estonija, Finska, Islandija, Italija, Litva, Madžarska, Norveška, Romunija, Slovenija, Španija, Švica in Velika Britanija.

Vsebina projekta:

izmenjava izkušenj na treh tematskih področjih: Instrumentalni pomen festivalov učenja: orodje za mobiliziranje in zagovorništvo, Operativne izboljšave pri organizaciji festivalov učenja in Glas udeležencev: izkušnje in aspiracije; študijski obiski festivalov učenja in njihovih krovnih ustanov; priprava spletnih zbirk primerov dobre prakse ter izdaja publikacij.

Opis dejavnosti:

Sodelovanje nacionalnih koordinatorjev iz šestnajstih evropskih držav je bilo namenjeno pridobitvi nadaljnjih spodbud za razvoj festivalov učenja v Evropi. Andragoški center Slovenije je intenzivneje sodeloval v tematski skupini, katere strateški cilj je bil predstavitev in vpeljava koncepta 'forum učečih se'. Predstavniki sodelujočih držav (načeloma dobitniki priznanj/nagrad za izjemne dosežke v izobraževanju odraslih) so se udeležili Mednarodnega foruma učečih se v Veliki Britaniji, oktobra 2004. Tam so se spoznali s to obliko zagovorništva, ki uspešno deluje v Angliji in na Škotskem, v Kataloniji in nekaterih afriških državah ter v Kanadi, vpeljujejo pa ga tudi v Avstraliji in Novi Zelandiji. Skupina se je ponovno srečala na študijskem obisku Tedna učečih se odraslih v Veliki Britaniji, maja 2005, in prišla do zaključka, da je za vpeljavo forumov potrebno pridobiti denarno in moralno podporo na nacionalni in mednarodni ravni. V okviru te tematske skupine je izšla tudi mednarodna publikacija, v kateri so objavljene življenjske zgodbe odraslih iz sodelujočih držav, ki so z učenjem bistveno povečali kakovost svojega življenja in pomembno vplivali na svoje okolje. Drugi dve tematski skupini sta se posvetili zbiranju uspešnih pristopov k pripravi in izpeljavi festivalov učenja, oblikovanju strateških in operativnih napotkov za sodelovanje z mediji, sponzorji, izvajalci in politiki ter pripravi sistematične metode evalvacije učinkov festivalov učenja. Vsi partnerji smo prispevali primere za skupne zbirke zgodb, metod in orodij; ti so objavljeni na spletni strani projekta.

Rezultati:

- ustanovitev Mednarodnega foruma udeležencev;
- izdaja publikacije z življenjskimi zgodbami uspešnih učencev *I did it my way: Journeys of learning in Europe* (2005);
- zbirke in spletne predstavitve primerov dobre prakse;
- lobiranje in zagovorništvo na mednarodni in nacionalni ravni;
- projektna zbiranka in spletna stran (<http://www.ALWinEurope.net>);
- končna publikacija *Beating the Drums for Attention* (2007).

Dejavnosti po zaključku projekta:

pod vodstvom Škotskega partnerstva za izobraževanje odraslih je večina partnerjev pristopila k oblikovanju novega projekta, katerega cilj je uveljaviti glas učečih se in slednjim omogočiti, da se organizirajo v evropsko in nacionalne mreže z namenom, da svoje poglede izrazijo in si jih izmenjajo na različnih forumih na mednarodni in državni ravni.

7.2 Širitev in krepitev evropske razsežnosti gibanja Tedna vseživljenjskega učenja

(*Widening and Strengthening the European Dimension of the Lifelong Learning Week Movement*)

Kratki naziv: TVU-Grundtvig

Časovni okvir: 2002-2004

Program: Grundtvig 1

Spletna stran: <http://www.llw5.org>

Koordinator: Andragoški center Slovenije

Partnerske države: Bolgarija, Nemčija, Slovenija, Španija, Švica (tihi partner), Romunija

Vsebina projekta:

prenos in izmenjava izkušenj in znanj; krepitev nacionalnih struktur in pristopov k načrtovanju, pripravi, izpeljavi in evalvaciji festivalov učenja z namenom, da se okrepijo nacionalna in mednarodno gibanje festivalov učenja.

Opis dejavnosti:

Partnerji so si pod vodstvom ACS zastavili mnogo operativnih ciljev z namenom, da si izmenjajo izkušnje ter obogatijo nacionalna orodja in pristope k organizaciji festivalov učenja v letih 2003, 2004 in za naprej. Vse države, razen Španije, so do začetka sodelovanja že izpeljale lastne festivale, španski partnerji pa so se projektu priključili z namenom, da pridobijo znanja in orodja za organiziranje prvega španskega festivala. Tega sta španska partnerja – Zveza španskih ljudskih univerz in Raziskovalni inštitut za družbene vede in izobraževanje pri Univerzi v Barceloni – s skupnimi močmi in ob strokovni podpori projektne skupine izpeljala novembra 2003. Partnerji smo dogodkom v Madridu in Barceloni vtisnili mednarodni pečat: s prispevki smo sodelovali na nacionalni slovesnosti in omizju na temo *Vseživljenjsko učenje in izobraževanje odraslih v Španiji in drugih evropskih državah*; za razstavo promocijskih in informativnih gradiv smo prispevali gradiva o naših festivalih, med njimi tudi video posnetke; na tretjem kongresu literarnih krožkov smo se skupaj s 300 španskimi udeleženci vključili v *ad hoc* bralne krožke.

Rezultati:

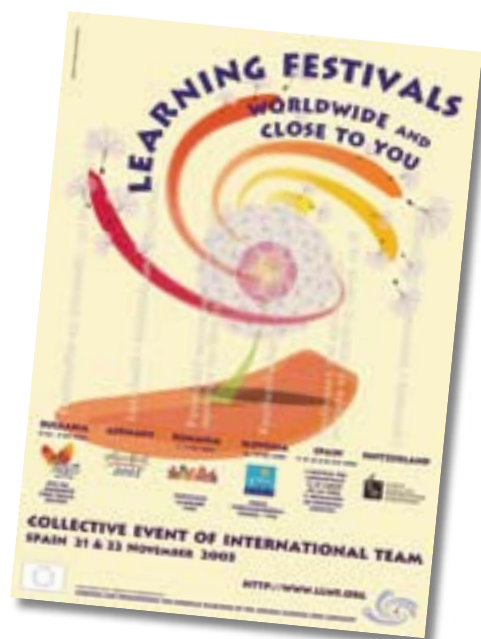
- pregled stanja na področju vseživljenjskega učenja v posameznih državah;
- priročnik za koordinacijo festivala ter usposabljanje koordinatorjev, preveden v pet jezikov;
- nacionalni nabori orodij: model, letni akcijski načrt, načrt promocije in diseminacije;
- instrumentarij za evalvacijo;
- spletno zasnovan informacijski sistem za registracijo, pregled (v obliki spletnega koledarja prireditelj) in evalvacijo festivalov učenja;
- spletna stran, osem izdaj e-biltena in skupno promocijsko gradivo;
- prvi festival učenja v Španiji.

'Pridružujemo se evropski viziji učečih se družb, ki naj temelje na socialni povezanosti družb, v katerih lahko vsak državljan v polnosti razvije svoje intelektualne, čustvene, telesne in estetske zmožnosti. Prirejamo tedne vseživljenjskega učenja oziroma festivale učenja kot dejavnike ustvarjanja družb, ki se odlikujejo po medsebojnem razumevanju, partnerstvu in demokraciji, hkrati pa bogatijo evropsko izobraževalno in socialno politiko s teorijo in prakso vseživljenjskega učenja.

Prizadevamo si:

- razširiti in okrepiti evropsko razsežnost gibanja festivalov učenja
- pripraviti prvi festival učenja v Španiji in skupni dogodek vseh držav udeleženk
- oplemenititi festivale učenja v Bolgariji, Nemčiji, Romuniji, Sloveniji in Švici.'

Iz projektne zgibanke

7.3 Teden vseživljenjskega učenja v Jugovzhodni Evropi (Lifelong Learning Week in South-Eastern Europe)

Časovni okvir: 2000-2003

Krovni projekt: Izobraževanje odraslih v Jugovzhodni Evropi (Pakt stabilnosti) / Erwachsenenbildung in Südosteuropa – EBIS

Spletna stran: <http://www.inebis.com>

Koordinator: Inštitut za mednarodno sodelovanje pri Nemški zvezi ljudskih univerz (IIZ/DVV, zdaj dvv international), Bonn, Nemčija

Partnerske države: Albanija, Bolgarija, Bosna in Hercegovina, Hrvaška, Makedonija, Slovenija, Srbija in Črna gora, Romunija.

Vsebina projekta:

prenos slovenskih izkušenj in znanja, pridobljenih z organiziranjem TVU, v države Jugovzhodne Evrope; individualne konzultacije ter skupne dejavnosti; medsebojna izmenjava pridobljenih izkušenj.

Opis dejavnosti:

Andragoški center Slovenije je bil v okviru projekta EBIS nosilec prizadevanj za uveljavitev festivalov učenja v Jugovzhodni Evropi. Leta 2000 smo gostili predstavnike partnerskih držav, jim predstavili zamisel festivala učenja ter jim posredovali naše znanje in izkušnje. V nekaterih okoljih so tej pobudi sledili obotavljaje, saj so bili njihovi nekdanji sistemi izobraževanja odraslih porušeni (na primer v Bosni in Hercegovini ter Srbiji) ali pa sploh niso bili razviti (na primer v Albaniji). V naslednjih letih smo nekaterim državam nudili individualno svetovanje pri vzpostavitvi njihovih festivalov in do leta 2003 so vse sodelujoče države ob finančni podpori iz Pakta stabilnosti organizirale svoje festivale učenja. Večina se jih je po našem vzoru odločila za koncept tedna vseživljenjskega učenja. Vrhunec triletnih prizadevanj je bil prvi skupni, regionalni festival učenja, organiziran v Skopju, oktobra 2003. Obsegal je: strokovno srečanje na regionalni ravni z naslovom *Vseživljenjsko učenje, izobraževanje odraslih in zaposljivost*; srečanje na politični ravni, ki se je zaključilo s podpisom skupne deklaracije o akcijskem načrtu za prihodnji razvoj izobraževanja odraslih in vseživljenjskega učenja v regiji; sejem izvajalcev in udeležencev izobraževanja odraslih iz sodelujočih držav; predstavitev uspešnih posameznikov in projektov – Slovenija je zastopala video-predstavitev treh primerov dobre prakse medkulturnega in obmejnega sodelovanja, sprejemanja drugačnosti in zaposlovanja.

Rezultati:

- festivali učenja v vseh sodelujočih državah;
- prvi regionalni festival učenja v Jugovzhodni Evropi;
- publikacija s predstavitvijo festivalov učenja v sodelujočih državah;
- publikacija o prvem regionalnem festivalu učenja.

Dejavnosti po zaključku projekta:

Drugi regionalni festival učenja za Jugovzhodno Evropo, oktobra 2006, organiziran sočasno s festivalom učenja v Bosni in Hercegovini v obliki mednarodne konference *Vseživljenjsko učenje in izobraževanje odraslih – ključni dejavniki za ekonomski in družbeni preporod Jugovzhodne Evrope.*

'Gibanje festivalov učenja, ki jih je ob koncu devetdesetih let začel usklajevati in promovirati Unescov inštitut za izobraževanje iz Hamburga, se je sčasoma razširilo tudi v državah Jugovzhodne Evrope. Ta širitev je v veliki meri zasluga Andragoškega centra Slovenije, ki je svoje izkušnje, nabrane vse od leta 1996, posredoval drugim državam.

Jochen Blanken, IIZ/DW Tirana, Albanija, v predstavitvi koncepta regionalnega festivala in projekta EBIS

11 let podeljevanja priznanj ACS za izjemne učne in strokovne dosežke v izobraževanju odraslih

Odrasli, ki so zavezani stalnemu učenju in izobraževanju, so neprecenljivi **ambasadorji kulture vseživljenjskega učenja**. Tega se na Andragoškem centru še kako zavedamo, zato smo že leta 1997 v okviru Tedna vseživljenjskega učenja začeli podeljevati priznanja Andragoškega centra Slovenije za izjemne učne in strokovne dosežke v izobraževanju odraslih. V enajstih letih smo pridobili 141 zglednih primerov – 67 posameznikov in skupin, ki so z učenjem bistveno izboljšali lastno znanje in veščine, ter 74 posameznikov, skupin in ustanov, ki so s svojo strokovno dejavnostjo bistveno pripomogli k uspešnemu učenju in izobraževanju drugih.

Dobitniki priznanj so pomembni glasniki učečih se odraslih in eni od najpomembnejših akterjev festivala učenja, saj s svojimi pričevanji najbolj prepričljivo zagovarjajo pomen in preobrazbeno vlogo učenja in izobraževanja v življenju posameznika. S svojimi zgledi navdušujejo druge, kajti njihove življenjske poti so vse prej kot premočrtne – mnogi so zašli v osebno stisko, druge so prizadele okoliščine, na katere niso imeli vpliva. In vendar so životarjenje v slepi ulici ali na obrobju družbe presegli prav s pomočjo učenja; prvi uspehi so jih opogumljali in jim širili obzorja, kmalu pa je neprestano učenje postalo njihova življenjska

naravnost. Nič več jih ne bega okolje, ki od njih pričakuje hitro prilagajanje nenehnim spremembam, saj strumno stopajo po poti, ki jo odlikujejo zvedavost, radostno sprejemanje novih izzivov ter odprtost za vseživljenjsko učenje. Med njimi so seveda tudi ljudje, ki jim je bila taka drža položena že v zibelko in se od nje nikoli niso oddaljili – tudi njihovi primeri so nadvse poučni in navdihujoči!

Predstavitve dobitnikov priznanj ACS so najprivlačnejši del slovesnega odprtja TVU, njihove zgodbe pa nagovarjajo slovensko javnost prek številnih objav v časopisih ter prek radijskih in TV oddaj. Že vrsto let z njihovimi video-portreti na različne načine – prek spleta, s predvajanjem na lokalnih TV postajah in na prizoriščih TVU – nagovarjamo raznovrstne ciljne javnosti. Na ta način je omogočeno, da ti zgledi izstopijo iz brezimnosti in doživijo širše priznanje svojih dosežkov, obenem pa se drugi lahko z njimi poistovetijo, pridobijo pogum in upanje, da bodo tudi sami z učenjem izboljšali kakovost svojega bivanja.

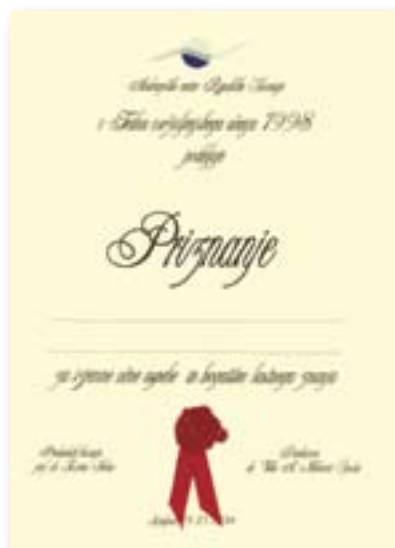
Institut podeljevanja priznanj (ali celo nagrad) je vključen v mnoge festivale učenja po svetu, saj ima ne le izjemen mobilizacijski, temveč tudi zagovorniški pomen. Njegova nadgradnja so prizadevanja za

vzpostavitev 'forumov' in 'mrež' učečih se odraslih. Te oblike naj bi omogočile povezovanje in srečevanje ljudi, zavezanih učenju, cilji njihovega druženja pa naj bi presežali sredino foruma/mreže. Zamisel je ta, da naj bi glas učečih se postal bolj slišen in vpliven – tako v najširši javnosti kot tudi v stroki, tako v praksi kot tudi v politiki izobraževanja odraslih.

Vzpostavitev 'forumov učečih se odraslih', ki se je prvič sestel septembra 2005, je pomenila nov razvojni korak v projektu Teden vseživljenjskega učenja. Njegovi udeleženci, dobitniki priznanj ACS v letih 1997-2005, so izrazili naklonjenost zamisli ter pripravljenost, da se po svojih močeh in v skladu s primarnim področjem svojega delovanja vključujejo v dejavnosti foruma po tem, ko bodo te jasneje opredeljene in sprejete. Dali so pobudo Andragoškem centru, da postavi strokovne temelje foruma in izpelje pripravljalne dejavnosti, med katere sodijo: oblikovanje poslanstva in strategije foruma, določitev temeljnih pravil ter zagotovitev ustreznega financiranja.

Do zdaj pogoji za izpeljavo opredeljenih nalog niso bili izpolnjeni, v prihodnosti pa se obeta mednarodno sodelovanje v okviru programa *Vseživljenjsko učenje*. V pripravo projekta se je vključila tudi Slovenija, saj verjamemo, da bo s tem oblikovanje forumov/mrež učečih se odraslih pridobilo nov zagon.

Institut podeljevanja priznanj ACS bo podrobneje predstavljen v tematski publikaciji in zbirkah video-predstavitev dosedanjih dobitnikov priznanj ACS, zato da bi v prihodnje njihov zagovorniški in motivacijski potencial še učinkoviteje izkoristili za animacijo izbranih ciljnih skupin.

»Čestitali so mi vsi, ko sem naredila osemletko. So rekli, da sem brihtna, da sem naredila šolo, ker sem že toliko stara. Vsi so veseli, gotovo pa najbolj hčerka. /.../ Malo jih podučim, te naše romske otroke. Sem jim rekla, čujte, če bi prej vedela, bi redno hodila v šolo in bi se učila. Vam bo žal, ko boste starejši, kot sem jaz, da niste naredili šole.«

Pavla Hudorovac, dobitnica priznanja ACS 2005, v predstavitvi dobitnikov priznanj ACS 2005, TVU-Novičke 3/2005

Več informacij na temo priznanj ACS:
<http://tvu.acs.si/priznanja/>

Pregled dobitnikov priznanj ACS v obdobju 1997–2007

	1. skupina priznanj Priznanja posameznikom za izjemne učne uspehe in bogatitev lastnega znanja	2. skupina priznanj Priznanja skupinam za izjemne učne uspehe in bogatitev lastnega znanja	3. skupina priznanj Priznanja posameznikom, skupinam, ustanovam, podjetjem in lokalnim skupnostim za izjemne strokovne ali promocijske dosežke pri bogatitvi znanja drugih
	35 dobitnikov	32 dobitnikov	74 dobitnikov (od teh 38 posameznikov)
1997	Robert Muhič, Črnomelj Marija Debelak, Ljubljana	Skupina 'Keramika', Ljubljana Vezilje iz Slovenske Bistrice Muzejski študijski krožek iz Ilirske Bistrice Skupina 'Skala', Ljubljana Prevzgojni dom Radeče	Andragoška poletna šola Center za pedagoško izobraževanje Filozofske fakultete v Ljubljani Borza znanja, Ljubljana Vitra, Cerknica Center za tehnološko usposabljanje, Ljubljana Občina Ormož Krajevna skupnost Drežnica Mestna občina Slovenj Gradec
1998	Jožica Korenjak, Kromberk Alenka Golob, Trzin	Projektni svet za pripravo programa 'Usposabljanje varuhinjenogovalke', Ljubljana Kulturno-umetniško in izobraževalno društvo POC iz Ajdovščine Likovni krožek iz Velenja	Izobraževalni center ELES, Ljubljana Adela Kelhar, Maribor Leda Dobrinja, Lopar pri Marezigah Alžbeta Cergol, Maribor
1999	Jožica Back, Radovljica Milena Miklavčič, Žiri Benjamin Šmid, Spodnje Gorje pri Bledu	Fotoklub Žarek, Sežana Mentorji študijskih krožkov na Srednji trgovski šoli v Ljubljani Projektna skupina za peko kruha in peciva, Škofja Loka	Anica Uranjek, Medvode Zavod sv. Frančiška Saleškega za vzgojo, izobraževalne in kulturne dejavnosti, Želimlje Mestna občina Murska Sobota Nacionalna projektna enota za študij na daljavo Ekonomske fakultete v Ljubljani Krka, Izobraževalni center, Novo mesto
2000	Marino Kačič, Ljubljana Nevenka Jelen, Šempeter Borut Holy, Ljubljana Jana Košir, Ljubljana Alma Plivac, Jesenice	Interesna skupina podeželskih žena Predmeja Ansambel 'Trutamora Slovenica', Ljubljana Študijski krožek 'Naredimo naš kraj lepši', Knežak Ljudske pevke iz Zabovcev, sekcija Kulturnega društva AJŠ, Markovci	Štefan Huzjan, Grosuplje Milica Prešeren, Ljubljana Razvojno-izobraževalni center Novo mesto Damijan Kljajič, Velenje Turistično-športno društvo Kostel
2001	Roy Goreya, Brezje Elizabeta Janota, Prevalje Marjan Račnik, Podvelka Mag. Gojka Pajagič Bregar, Ljubljana Janez Mrak, Medvode	Študijska skupina 'Mediji in novinarstvo' na Univerzi za tretje življenjsko obdobje v Ljubljani Društvo za razvoj podeželja Kapele, Kapela Društvo keramikov Gaja Postojna Folklorna skupina 'Veterani' pri ŽKUC Tine Rožanc, Ljubljana	Občina Žalec Dr. Manca Košir, Ljubljana Območna obrtna zbornica Murska Sobota Melita Cimerman, Maribor Knjižnica Otona Župančiča, Ljubljana

2002	Jože Horvat – Muc, Murska Sobota Vera Brgoč, Prestranek	Skupina Projektno učenje za mlade – PUM Ajdovščina Študijski krožek pri Ljudski univerzi Slovenska Bistrica Skupina za samozagovorništvo oseb z zmernimi in težjimi motnjami v duševnem razvoju, Draga pri Igu	Srečko Krč, Jesenice Borut Rovšnik, Ljubljana Dr. Ivan Kejžar, Maribor Dušica Kunaver, Ljubljana Andragoško društvo, Univerza za tretje življenjsko obdobje Velenje Zveza tabornikov Slovenije, Ljubljana Glotta Nova, Ljubljana Območna organizacija ZSSS Po-dravja, Maribor Mestna občina Maribor
2003	Janos Goncz, Lendava Dolores Novak, Postojna Tadej Svete, Ljubljana Mag. Jože Breznik, Maribor	Literarno-gledališka skupina 'Tri Gracije', Ljubljana	Dr. Jurij Jug, Velenje Ernest Vodopivec, Maribor Mag. Viktorija Bevc, Ljubljana Prof. Marija Saje, Ljubljana Skupina za kulturo govora pri Radiu Slovenija, Ljubljana Borza znanja, Ljubljana Društvo 'Zreli vedež', Ptuj Sklad Mitja Čuk ONLUS, Opčine pri Trstu
2004	Tina Horvat, Murska Sobota Mag. Ljudmila Šemerl-Schmid, Ljubljana	Študijski krožek za nemški jezik na Univerzi za tretje življenjsko obdobje v Ljubljani, Ljubljana Študijski krožek 'Beseda slovenske Istre', Koper Študijski krožek 'Ohranjanje dediščine', Piran	Danica Cedilnik, Ljubljana Jože Prah, Radeče Dr. Srečko Zakrajšek, Ljubljana Študijski krožek 'Graščinski parki Šaleške doline' na Univerzi za tretje življenjsko obdobje Velenje Zavod CDK za program čustvene inteligence, Ljubljana
2005	Pavla Hudorovac, Črnomelj Primož Bizjan, Horjul	Skupina 'Vrtačarji', Lesce Kulturno društvo Ivan Grbec, Trst Študijski krožek Tišina, Tišina	p. mag. Silvo Šinkovec, Ljubljana Boris Bregant, Jesenice Mag. Tanja Vilič Klenovšek, Ljubljana Igo Gruden, Ljubljana Mentorska skupina PUM pri TIN Ljubljana Društvo mladinski ceh za Projekt Mladinska akademija, Ljubljana Radio 94 in NTR, Postojna Komunalno podjetje Vrhnika
2006	Olga Oserban, Celje Sonja Pungertnik, Ljubljana Tomaž Voršič, Kranj	Društvo onkoloških bolnikov Slovenije, Ljubljana	Marija Stanič, Ljubljana Nada Mulej, Žalec Marina Hrs, Koper Metka Županek, Domžale Marija Sušnik, Brežice Anica Mikuš Kos, Ljubljana Jože Kopeinig, Tinje/Tainach Štefan Gorše, Novo mesto Andragoški zavod Maribor – Ljudska univerza, Maribor
2007	Bojan Proje, Ravne na Koroškem Sapana Gandharb, Piran Pavel Novak, Šentjernej Robert Pozdrec, Kočevje Blaž Kužnik, Ljubljana	Skupina Žar, Društvo Most – Univerza za tretje življenjsko obdobje Ajdovščina Študijska skupina 'Računalništvo 8. stopnje' na Univerzi za tretje življenjsko obdobje, Murska Sobota	Anton Grebenšek, Velenje Zora Tavčar, Opčine pri Trstu Sašo Hribar, Vrh pri Višnji gori Maja Radinovič Hajdič, Jesenice Sonja Hrabar, Koper Danica Kotnik, Radlje ob Dravi Društvo LIK, Izola Javni zavod Ljudska univerza Ptuj

Pregled andragoških kolokvijev 1997-2007

Andragoški center Slovenije v okviru Tedna vseživljenjskega učenja že od leta 1997 organizira andragoški kolokvij – osrednje strokovno srečanje na državni ravni. Kolokvij je namenjen osvetlitvi sodobnih tem ter izmenjavi dosežkov in stališč raziskovalcev, teoretikov in praktikov, ki se ukvarjajo z vprašanji, pomembnimi za izobraževanje odraslih in vseživljenjsko učenje.

1. andragoški kolokvij (3. oktobra 1997) je bil organiziran na temo **Vseživljenjsko izobraževanje in vseživljenjsko učenje**. Številni domači in tuji udeleženci so v razpravi osvetlili sodobne poglede na pojma izobraževanje in učenje s posebnim poudarkom na njuni rabi v Sloveniji ter vseživljenjskost in spreminjanje pojmovanj o izobraževanju in učenju, ki ga strokovnjaki označujejo kot 'paradigmatični premik od izobraževanja k učenju'. V zbirki Študije in raziskave 7 je leta 1998 izšla publikacija *Vseživljenjsko izobraževanje, vseživljenjsko učenje*, ki jo je uredil dr. Zoran Jelenc. (http://tvu.acs.si/ak/pdf/01AK_ucenje.pdf)

26. oktobra 1998 je bil izpeljan **2. andragoški kolokvij** na temo **Izobraževanje odraslih kot dejavnik zmanjševanja socialne neenakosti in socialnega vključevanja** s podnaslovom **Za kritično teorijo izobraževanja odraslih**. Na zgledu fenomena izključenosti določenih družbenih skupin (mlajši odrasli, starejši malo izobraženi ipd.) so strokovnjaki različnih ved razmišljali o tem, ali je izobraževanje (in zlasti izobraževanje odraslih) v funkciji reprodukcije obstoječih neenakosti ali pa ga lahko pojmujejo kot dejavnik preseganja družbenih neenakosti. Zbornik z naslovom *Izobraževanje odraslih, socialna neenakost in socialna vključenost* je uredila dr. Angela Ivančič, izšel je v zbirki Študije in raziskave 8.

3. andragoški kolokvij (19. oktober 1999) smo poimenovali **Izobraževanje odraslih za aktivno državljanstvo - nuja ali utopija?** Namenjen je bil vprašanjem izobraževanja odraslih za aktivno državljanstvo. Uvodne referate so pripravili sodelavci ACS, da bi tako javno predstavili nekatera dela, ki so bila v preteklem letu opravljena pri pripravi podlag za *Nacionalni program izobraževanja odraslih*. S krajšimi prispevki so sodelovali tudi številni andragogi, sociologi, politologi, psihologi in drugi, ki se na tak ali drugačen način ukvarjajo s podobnimi temami. Referati so bili objavljeni v posebni izdaji revije Andragoška spoznanja, številnik 4/1999.

(<http://tvu.acs.si/ak/pdf/03AK.pdf>)

16. in 17. oktobra 2000 smo organizirali mednarodni **4. andragoški kolokvij** z naslovom **Pismenost, participacija in družba znanja**. Njegov namen je bil osvetliti razvojni zaostanek Slovenije na področju izobraženosti in pismenosti odraslega prebivalstva v primerjavi z razvitimi evropskimi državami in nekaterimi srednjeevropskimi državami. Plenarna predavanja in diskusijski prispevki so objavljeni v zborniku z naslovom *Pismenost, participacija in družba znanja*.

(http://tvu.acs.si/ak/pdf/04AK_pismenost.pdf)

Tema **5. andragoškega kolokvija**, ki smo ga priredili 16. oktobra 2001, je bila **Izobraževanje odraslih in spreminjajoča se narava dela**. V središču pozornosti razpravljavcev je bilo vprašanje, kako odgovoriti na izzive s preloma stoletja, ko so se spremenila pravila igre v gospodarstvu, nova pa še niso bila povsem utečena. V središču razprave je bil postavljen paradoks med relativno razvito mrežo ponudnikov izobraževanja in njihovo paleto programov ter nizko motivacijo za učenje, predvsem nekvalificirane ali nizko kvalificirane delovne sile.

6. andragoški kolokvij, ki ga je ACS priredil 15. oktobra 2002, je omogočal izmenjavo strokovnih mnenj na temo **Motivacija v izobraževanju odraslih**. Značilnost tega kolokvija ni bila le njegova interdisciplinarnost, temveč tudi mednarodna obarvanost. Tuji in domači gostje so predstavili svoje poglede na dejavnike, ki spodbujajo ali ovirajo pripravljenost odraslih, da se vključijo v izobraževanje in učenje.

Na 7. andragoškem kolokviju (17. in 18. oktober 2003), ki smo ga poimenovali **Sodobni vidiki učenja in motivacije odraslih**, smo se osredotočili na dva pomembna vidika izobraževanja odraslih: značilnosti učenja in motivacije odraslih. Tako tuji kot domači strokovnjaki so predstavili teoretične in praktične primere ter z udeleženci izmenjavali mnenja o različnih pristopih in pogledih na motivacijo v izobraževanju odraslih. Zbornik prispevkov z naslovom *Current Issues in Adult Learning and Motivation (Sodobni vidiki učenja in motivacije odraslih)*, ki sta ga uredila mag. Marko Radovan in Neda Đorđević, obravnava problematiko pomanjkanja motivacije za udeležbo v izobraževanju.

Tema 8. andragoškega kolokvija, ki je potekal 22. in 23. oktobra 2004, je bila **Izobraževanje in usposabljanje učiteljev v izobraževanju odraslih**. Udeleženci, kar četrtnina je bila tujcev, so razmišljali o izobraževanju in usposobljenosti učiteljev oziroma izobraževalcev, ki prevzemajo različne vloge pri učenju in izobraževanju odraslih, in o njihovem vplivu na kakovost, uspešnost in učinkovitost učenja in izobraževanja odraslih. Večino plenarnih prispevkov in predstavitev smo zvezali v zbornik. (http://tvu.acs.si/ak/08/program/datoteke/8_andragoski_kolokvij.pdf)

14. in 15. oktobra 2005 se je odvil mednarodni 9. andragoški kolokvij z naslovom **Z vseživljenjskim učenjem do aktivnega državljanstva**. Namenjen je bil razmisleku o konceptih in strategijah za uspešno učenje aktivne demokratične vključenosti (tako na nacionalni kot globalni ravni), o znanju, spretnostih in kompetencah, ki so za to potrebne, ter o učinkovitih načinih promoviranja povezav med aktivnim državljanstvom in vseživljenjskim učenjem. Plenarni prispevki, povzetki in predstavitve so objavljene na spletni strani <http://llw.acs.si/ac/09/cd/index.html>.

10. andragoški kolokvij je bil organiziran 17. oktobra 2006 na temo **Udeležba odraslih v izobraževanju: spodbude in ovire**. Udeležilo se ga je 90 domačih strokovnjakov, praktikov in študentov. Strokovnjaki so se posvetili vprašanju: kakšna je vključenost odraslih v procese vseživljenjskega učenja, kakšni so pogledi stroke in kakšni so ukrepi države v podporo utrjevanju vidika vseživljenjskega učenja. Povzetki prispevkov so objavljeni na <http://tvu.acs.si/ak/10/program.html>.

Tema 11. andragoškega kolokvija, ki bo organiziran 16. oktobra 2007, je **Za učenje ni nikoli prepozno**. Navezuje se na Sporočilo Evropske komisije *Učenje odraslih: Za učenje ni nikoli prepozno*, sprejeto decembra 2006, ki je podlaga za oblikovanje *Akcijskega načrta za učenje odraslih*; slednji bo na ravni Evropske unije sprejet novembra 2007. Razprava na kolokviju bo zadevala pomen različnih dejavnikov (ovir), ki vplivajo na odločitve odraslih za izobraževanje, vidike zagotavljanja kakovosti pri učenju odraslih, problematiko priznavanja in vrednotenja znanja, pridobljenega z neformalnim in priložnostnim učenjem, ter možnosti izobraževanja in usposabljanja starejših odraslih in migrantov.

Seznam uporabljenih kratic:

ACS - Andragoški center Republike Slovenije

ADDED - Adult Education Driving Licence – projekt v okviru Grundtvig programa (glej <http://www.added4.org>)

ALW - Adult Learners'Week (Teden učečih se odraslih)

Confintea V - Peta mednarodna Unescova konferenca o izobraževanju odraslih, Hamburg, Nemčija, 1997

EBIS - Erwachsenenbildung in Suedosteuropa (Izobraževanje odraslih v Jugovzhodni Evropi) – projekt v okviru Pakta stabilnosti za Jugovzhodno Evropo

ELEM - Evropsko leto enakih možnosti za vse

ELI - Evropsko leto invalidov

GZS - Gospodarska zbornica Slovenije

IALW - International Adult Learners'Week (Mednarodni teden učečih se odraslih)

IIZ/DVW (od 2007 naprej dvv international) - Institut für Internationale Zusammenarbeit des Deutschen Volkshochschul-Verbandes

JVE - Jugovzhodna Evropa

MDDSZ - Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve

MK - Ministrstvo za kulturo

MŠŠ - Ministrstvo za šolstvo in šport

MVZT - Ministrstvo za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo

NIACE - Nacionalni inštitut za izobraževanje odraslih, Leicester, Velika Britanija

NO TVU - Nacionalni odbor za Teden vseživljenjskega učenja

NPIO - Nacionalni program izobraževanja odraslih

OZN - Organizacija združenih narodov

SVIZ - Sindikat vzgoje in izobraževanja

TZS - Turistična zveza Slovenije

UIE oziroma UIL - Unescov inštitut za izobraževanje, Hamburg, Nemčija (do leta 2006)
Unescov inštitut za vseživljenjsko učenje, Hamburg, Nemčija (od leta 2006 naprej)

Literatura in viri

Spletna stran projekta TVU: <http://tvu.acs.si>

TVU-Novičke 1996-2007; izdajatelj Andragoški center Slovenije

Novičke 1996-2007; izdajatelj Andragoški center Slovenije

Beating the Drums for Attention, Proceedings and Outcomes of the Socrates/Grundtvig Network 'International Adult Learners' Week in Europe' IntALWinE; Unesco Institute for Lifelong Learning, 2007

S festivalskimi zvoki za večjo pozornost, Potek in rezultati sodelovanja v projektu Socrates/Grundtvig: 'Mednarodni teden učečih se odraslih v Evropi' – 'International Adult Learners' Week in Europe' (IntALWinE), Andragoški center Republike Slovenije, 2007

Adult education in a united Europe / edited by Heribert Hinzen, Ewa Przybylska, Monika Staszewicz. - Toruń : Wydawnictwo Uniwersytetu Mikołaja Kopernika, 2005. - ISBN 83-231-1826-4. - Str. 277-281

I did it my way: Journeys of learning in Europe; NIACE and Unesco Institute for Education, 2005

Teden vseživljenjskega učenja - njegova vloga, učinki in potenciali; Sodobna pedagogika. ISSN 0038-0474. 56(122) : 2 (2005) 62-79

Regionales Festival des lebenslangen Lernens / Regional Lifelong Learning Festival; IIZ/DWV Skopje, Makedonija, 2004

International Adult Learners Week – Six Years after CONFINTEA V, Unesco Institute for Education, Hamburg, 2003

Convergence : Adult Learners' Weeks and Learning festivals; Special double issue, ICAE, 2002

Lernen für alle : Lernfeste in Südosteneuropa 2001 / Learning is for everyone : Adult learners weeks in South Eastern Europe; IIZ/DWV Bonn, 2002

Securing the right to learn : An internationally-produced guide to advocacy, NIACE, 2002

Teden vseživljenjskega učenja : štiriletno poročilo; TVU - Novičke. ISSN 1408-6751. 5 : 2 (2000) 14-29

The Learning Festivals Guide. An internationally-produced communication tool in support of the launch of the International ALW; NIACE, 2000

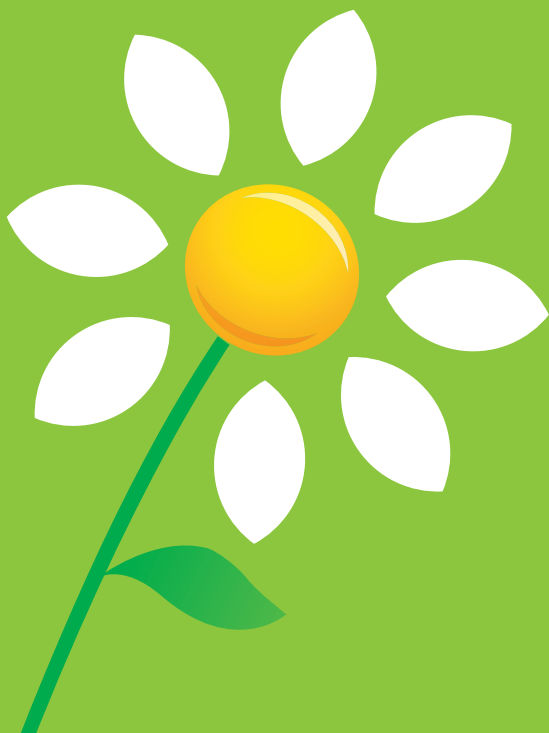
Delors, J. (1996). Učenje: skriti zaklad. Poročilo Mednarodne komisije o izobraževanju za enaindvajseto stoletje, pripravljeno za UNESCO. Ministrstvo za šolstvo in šport.

Andragoški center Republike Slovenije
Slovenian Institute for Adult Education

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA ŠOLSTVO IN ŠPORT

Spletna stran TVU: <http://tvu.acs.si>
Spletni koledar TVU: <http://tvu.acs.si/koledar>